

ลักษณะและสภาพการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์

การทำวิจัยเป็นทีมเป็นการทำงานวิจัยร่วมกันของอาจารย์ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอลักษณะทั่วไปของกรณีศึกษา และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของการทำวิจัย ตั้งแต่การเริ่มต้นจนกระทั่งถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำวิจัยร่วมกันของอาจารย์ ผลจากการทำวิจัยเป็นทีมที่มีต่อพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ทั้งในด้านการสอน และการปฏิบัติงานโดยทั่วไป เพื่อให้มองเห็นลักษณะและสภาพการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีม ประกอบด้วย ลักษณะของงานวิจัยที่ทำเป็นทีม และคุณลักษณะของอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีม อาจารย์กับการตัดสินใจทำวิจัยเป็นทีม ลักษณะความสัมพันธ์ภายในทีม ภาระงานและภาระส่วนตัวที่เป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยเป็นทีม

ตอนที่ 2 ลักษณะการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ในบริบทของกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย การได้มาซึ่งหัวข้อการวิจัย การคัดเลือกหัวหน้าทีมและผู้ร่วมทีม การวางแผนปฏิบัติงาน การขอทุนและการบริหารเงินทุน การเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้ ข้อดีข้อเสียของการทำวิจัยเป็นทีม

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีม

ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ได้จากการศึกษาอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตที่ทำวิจัยเป็นทีม จำนวน 4 ทีม คือ ทีม A B C และ D ที่ทำวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2541 ในขณะที่เข้าไปศึกษาภาคสนาม ทีม B และทีม C กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการวิจัย ในขณะที่ทีม D ได้ทำการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ส่วนทีม A มีทีมงานวิจัยที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วและงานวิจัยที่กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการอยู่ ทั้ง 4 ทีมได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณการศึกษาที่สถาบันจัดสรรโดยผ่านสำนักวิจัยของสถาบัน ลักษณะทั่วไปของทีมวิจัยทั้ง 4 ทีมแสดงดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา

ทีม	จำนวนสมาชิก	สาขาวิชาของผู้วิจัย	เรื่องที่ทำการวิจัย	ทุน	ระเบียบวิธีทำวิจัย	ตำแหน่งของหัวหน้าทีม	ประสบการณ์ด้านการวิจัยของหัวหน้าทีม
A	6	สหสาขาวิชา ได้แก่ -เศรษฐศาสตร์ -วิทยาศาสตร์ -วิทยาการ จัดการ	*1. "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี 2538-2539" *2. "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี 2539-2540" 3. "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี 2540-2541" 4. "ความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต" 5. "ความต้องการบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตตามทัศนะของผู้ประกอบการ" *6. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บริการรถยนต์รับจ้าง (แท็กซี่มีเตอร์)"	30,000 60,000 50,000 30,000 130,000 (ทุนภายนอก 300,000)	การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงสำรวจ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 (ผู้อำนวยการสำนักวิจัย)	มี
B	3	สาขาปฐมวัย	"การประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัยระดับปริญญาตรี 4 ปี ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต"	50,000	การวิจัยเชิงประเมิน การวิจัยเชิงทดลอง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 (หัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย)	ไม่มี
C	3	สาขาคอมพิวเตอร์	"การศึกษาประสิทธิภาพของอินติเคเตอร์จากแอปพลิเคชัน"	50,000	การวิจัยเชิงทดลองทางวิทยาศาสตร์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 (คณบดีคณะวิทยาศาสตร์)	มี
D	2	สาขาจิตวิทยา	* การใช้กระบวนการกลุ่มต่อความเชื่อในตนเองด้านการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต"	30,000	การวิจัยเชิงทดลองทางสังคมศาสตร์	อาจารย์ 2 ระดับ 6	มี

* คืองานวิจัยที่ได้ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาลักษณะการเริ่มต้นรวมทีมและการทำวิจัยของทีมนักวิจัยทั้ง 4 ทีม สามารถแบ่งทีมนักวิจัยได้เป็น 2 แบบ คือ

1. ทีมที่เป็นทางการ คือ ทีม A มีสมาชิก 5 คน ทำวิจัยร่วมกันมากกว่า 1 เรื่อง เป็นการรวมตัวกันของอาจารย์หลากหลายสาขาวิชาที่มาจากการคัดเลือกของหัวหน้าทีม มีคำสั่งแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากสถาบัน เพื่อปฏิบัติงานทางด้านการสนับสนุนทางด้านการวิจัยแก่อาจารย์ในสถาบัน และทำงานวิจัยเพื่อสนองตอบความต้องการของสถาบัน มีกำหนดระยะเวลาในการรวมทีม 4 ปี

2. ทีมที่ไม่เป็นทางการ คือ ทีม B C D เป็นการรวมตัวกันของอาจารย์ 2 - 3 คน ที่อยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน เป็นการรวมตัวกันเอง โดยไม่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งจากสถาบัน จุดประสงค์ในการรวมทีมคือเพื่อทำงานวิจัยร่วมกัน

จะเห็นได้ว่าการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นการรวมตัวกันของอาจารย์ตั้งแต่ 2 - 5 คน ผู้ที่เป็นหัวหน้าทีมส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงาน หรือหัวหน้าโปรแกรมวิชา อาจารย์ส่วนใหญ่เชื่อว่าหัวหน้าทีมที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานจะสามารถดึงความร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษาได้ดี มีเพียงทีม D ที่หัวหน้าทีมไม่ได้เป็นหัวหน้าหน่วยงาน แต่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ทำวิจัย จึงเป็นแกนหลักในการทำวิจัย อาจารย์ที่รวมตัวกันทำวิจัยเป็นทีมส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่อยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน มีความรู้ความสามารถและความถนัดเหมือน ๆ กัน และเรื่องที่ทำวิจัยเป็นเรื่องเฉพาะสาขาวิชา ปัญหาการวิจัยส่วนใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งผู้ทำวิจัยมีประสบการณ์มาก่อนแล้วทั้งสิ้น และสนใจที่จะทำเป็นงานวิจัยเมื่อทางสถาบันมีการประกาศให้ทุนสนับสนุนการวิจัย จากการนี้จึงเห็นได้ว่าการให้ทุนสนับสนุนการวิจัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่กระตุ้นให้อาจารย์ทำวิจัย มีเพียงทีม A ซึ่งหัวหน้าทีมได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากสถาบัน แล้วหัวหน้าทีมจึงเลือกคนที่มีความสามารถเหมาะสมกับลักษณะของงานมารวมทีม ซึ่งเป็นอาจารย์ที่มาจากหลากหลายสาขาวิชา และมีการทำวิจัยร่วมกันมากกว่า 1 เรื่อง

ลักษณะของงานวิจัยที่ทำเป็นทีมและคุณลักษณะของอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีม

กรณีศึกษาที่ 1 : ทีม A (ทีมที่เป็นทางการ)

ทีม A หรือทีม "จัดตั้ง" เป็นทีมที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากสถาบัน ประกอบไปด้วยสมาชิก จำนวน 5 คน ทั้งหมดได้ร่วมกันรับผิดชอบงานในสำนักวิจัยของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต A1 ผู้เป็น "หัวเรือใหญ่" ของทีมงาน รับผิดชอบงานในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักวิจัย ได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2538 - 2542 ให้ดำรงตำแหน่งวาระละ 4 ปี ทางสถาบันได้ให้อิสระแก่ A1 ในการสรรหาสมาชิกมาร่วมงาน และให้นโยบายกว้าง ๆ ว่า "ทีมงานในสำนักวิจัยควรเป็นทีมงานเล็ก ๆ ที่มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และสมาชิกผู้ร่วมทีมควรเป็นกลุ่มคนที่สามารถทำงานร่วมกันได้ดี"

เมื่อได้รับการแต่งตั้งจากอธิการบดีแล้ว A1 จึงได้วางแผนว่าลักษณะงานในสำนักวิจัยควรจะประกอบด้วยฝ่ายอะไรบ้าง การแบ่งฝ่ายงานในสำนักวิจัยนี้ A1 ได้แบ่งงานในสำนักวิจัยออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายเลขานุการ ฝ่ายประสานงานวิจัย ฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัย จากนั้นจึงได้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะมาทำงานในฝ่ายต่าง ๆ โดยมีหลักในการพิจารณาว่า คนที่จะเลือกมาจะต้องมีความสามารถเหมาะสมกับลักษณะของงานในแต่ละฝ่าย และประการที่สองรองจากความสามารถก็คือ บุคลิกลักษณะส่วนตัวว่าสามารถเข้ากับคนอื่น ๆ ในทีมได้ นอกจากนี้ยังพิจารณาในด้านความรับผิดชอบ และการมีมนุษยสัมพันธ์อีกด้วย ในช่วงแรก (ปี พ.ศ. 2538) A1 ได้คัดเลือกสมาชิกร่วมทีมมา จำนวน 3 คน คือ A2 รับผิดชอบงานในฝ่ายเลขานุการ A3 รับผิดชอบงานในฝ่ายประสานงานวิจัย และ A4(เก่า) รับผิดชอบงานในฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัย (เนื่องจากงานในฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัยได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบ ดังนั้นเมื่อกล่าวถึง A4(เก่า) คือผู้ที่ทำงานในช่วงปี พ.ศ. 2538 - 2541 A4(ใหม่) คือผู้ที่ทำงานในช่วงปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป) A1 เห็นว่าลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายเป็น "งานใหม่" จึงคิดว่าน่าจะมีคนที่มีความรู้ทางด้านการวิจัย แล้วก็เป็นคนที่คุณเคยพอที่จะให้คำปรึกษาได้อย่างใกล้ชิด หรือสามารถที่จะให้คำปรึกษาได้อย่างจริงจัง A1 จึงได้เชิญ A5 ให้มาดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของสำนักวิจัยในปี พ.ศ. 2538 เนื่องจากรู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน และมีความสนิทสนมกันในช่วงปี พ.ศ. 2538-2539 A5 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาของสำนักวิจัยแต่ยังไม่ได้ร่วมปฏิบัติงานเนื่องจากกำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก A5 ได้เริ่มลงมือปฏิบัติงานจริงในปี พ.ศ. 2540

เมื่อดำเนินการมาได้ 3 ปี (ปี พ.ศ. 2541) A1 พิจารณาเห็นว่างานในฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัยมีการะงานมากประกอบกับเป็นช่วงที่ A4(ใหม่) ได้บรรจุเข้าเป็นอาจารย์ในภาคทดสอบและวิจัย A1 จึงได้เชิญชวนให้ A4(ใหม่) มาช่วยงานในฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัยร่วมกับ A4(เก่า) ในปี พ.ศ. 2541 หลังจากนั้นอีก 2 เดือน A4(เก่า) ก็ได้ลาออกจากสำนักวิจัย เนื่องจากมีความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้ได้รับความยุติธรรมในการทำงาน และการพิจารณาความดีความชอบ ประกอบกับ A4(เก่า) มักจะขัดแย้งกับ A1 อยู่เสมอในเรื่องแนวคิดในการทำงาน เพราะ A4(เก่า) ก็เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการวิจัย เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักวิจัยของสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานีมาก่อนที่จะย้ายมาปฏิบัติงานในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีตำแหน่งทางวิชาการเท่าเทียมกับ A1 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8) และมีอายุมากกว่า A1 เมื่อ A1 สั่งงานที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ A4(เก่า) A4(เก่า) ก็จะไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

ถ้ามาบอกอะไรให้พี่ทำ แล้วถ้าบอกนั้นมันไม่ valid ในงาน
พี่ก็รับไม่ได้ มันต้อง valid ในงานที่จริงจะรับได้ ถ้าสั่งแล้ว valid
O.K. พี่ทำตาม พี่จะนึกถึงความ valid ในงานมากกว่า"

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

ลักษณะงานของทีม A ในสำนักวิจัย มี 2 ลักษณะคือ 1.) งานในด้านการส่งเสริมการทำวิจัยของอาจารย์ในสถาบัน ได้แก่ การจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาแก่อาจารย์ในสถาบัน

การจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย และการบริการให้คำปรึกษาทางด้านการวิจัยแก่อาจารย์ในสถาบัน ดังได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 4 2.) งานด้านการทำวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการของสถาบัน ลักษณะงานวิจัยของทีม A มี 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 งานวิจัยที่สนองนโยบายของสภาสถาบันราชภัฏ และนโยบายของสถาบันราชภัฏ สวนดุสิต มี 2 เรื่อง คือ

1.) งานวิจัยที่สนองนโยบายของสภาสถาบันราชภัฏ เรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต" ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ต้องทำทุกปี สภาสถาบันราชภัฏจะมีแบบสอบถามให้ตามจำนวนบัณฑิตของแต่ละสถาบัน พร้อมทั้งกำหนดวิธีการวิเคราะห์ สำนักวิจัยมีหน้าที่เพียงแต่เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลส่งไปยังสภาสถาบันราชภัฏ ตั้งแต่เริ่มรวมทีมจนถึงปัจจุบันทีม A ได้ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2539 ทีม A ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2538 - 2539" ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันจำนวน 30,000 บาท A1 ได้มอบหมายให้ A4(เก่า) เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ผู้ร่วมโครงการคือ A2 และ A3 ขณะนี้ได้ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว

ปี พ.ศ. 2540 ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2539 - 2540" ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันจำนวน 50,000 บาท A1 ได้มอบหมายให้ A4(เก่า) เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ผู้ร่วมโครงการคือ A2 และ A3 และ A5 ขณะนี้ได้ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว

ปี พ.ศ. 2541 ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2540 - 2541" ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันจำนวน 50,000 บาท A1 ได้มอบหมายให้ A4(ใหม่) ซึ่งมารับหน้าที่แทน A4(เก่า) ที่ได้ลาออกจากสำนักวิจัยในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2541 เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ผู้ร่วมโครงการคือ A2 A3 และ A5 เป็นงานวิจัยที่อยู่ในช่วงกำลังดำเนินการ

2.) งานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสถาบัน เรื่อง "ความต้องการบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตตามทัศนะของผู้ประกอบการ" ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบัน จำนวน 130,000 บาท โครงการวิจัยนี้ A1 ได้เชิญอาจารย์จากคณะวิชาต่าง ๆ มาร่วมกันทำด้วย เป็นอาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ 1 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 1 คน คณะวิทยาศาสตร์ 1 คน คณะครุศาสตร์ 1 คน รวมกับสมาชิกในสำนักวิจัยอีก 5 คน (A1 A2 A3 A4(ใหม่) และ A5) รวมมีอาจารย์ที่ร่วมกันทำงานวิจัยนี้ทั้งหมดจำนวน 9 คน เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2541 ขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงดำเนินการวิจัย

ประเภทที่ 2 งานวิจัยที่สมาชิกในทีมมีความสนใจร่วมกัน เรื่อง "ความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2539" ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันจำนวน 30,000 บาท หัวข้อการวิจัยเกิดจากความสนใจร่วมกันของสมาชิกในทีม เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2539 ขณะนี้ (เดือนมีนาคม พ.ศ. 2542) กำลังอยู่ในช่วงสรุป อภิปรายผล สมาชิกที่ร่วมทำงานวิจัยเรื่องนี้คือ A1 A2 A3 A4(เก่า) และ A4(ใหม่)

ประเภทที่ 3 งานวิจัยที่รับทำให้กับองค์กรภายนอก เรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการรถยนต์รับจ้าง (แท็กซี่มอเตอร์)" ได้รับทุนสนับสนุนจากสมาคมแท็กซี่มอเตอร์ 300,000 บาท ทำในปี พ.ศ. 2539 ขณะนี้ได้ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว สมาชิกที่ร่วมทำงานวิจัยเรื่องนี้เป็น A1 A2 A3 A4(เก่า) และ A5

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดในการทำวิจัยแต่ละเรื่องนั้น เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอคุณลักษณะทั่ว ๆ ไปของสมาชิกในทีม A ดังนี้

A1

A1 อายุ 49 ปี เพศหญิง ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการแต่งตั้งจากอธิการบดี ให้เป็นผู้อำนวยการสำนักวิจัย ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8 สำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์(กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อปีการศึกษา 2513 จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อและสำเร็จปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2516 และสำเร็จ การศึกษาปริญญาครุศาสตรดุษฎี สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา (ค.ด.) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2529 โดยทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบโครงสร้างของลำดับชั้นการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยในผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" A1 เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและมีการวางแผนการทำงานของตนเองอยู่เสมอ A1 เล่าว่าช่วงที่ทำวิทยานิพนธ์จะทำตารางแผนการทำงานของตนเองแล้วก็พยายามทำให้ได้ตามตาราง จึงทำให้ A1 สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเวลาที่ตนเองกำหนดไว้ A1 แต่งงานมีครอบครัว มีบุตรชาย 2 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีทั้งสองคน ลูกชายคนโตเรียนอยู่ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต คนที่สองเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บ้านของ A1 อยู่ใกล้สถาบัน A1 พักอยู่กับลูกทั้งสองและหลานสาวอีก 1 คน ที่มาเรียนในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ในด้านการทำงาน A1 เคยรับราชการอยู่ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักวิจัยของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีนี้เป็นปีที่ 4 แล้ว ซึ่งจะครบวาระ 4 ปี ในตอนสิ้นปีการศึกษา 2541 นี้ และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าในวาระต่อไปก็จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักวิจัยต่อไป เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดขณะนี้ A1 เป็นคณะกรรมการบริหารประจำสถาบัน (คบส.) ร่วมประชุมพิจารณาวางแผนงานของสถาบัน หัวข้อการวิจัยของสำนักวิจัยส่วนหนึ่งก็จะได้มาจากการประชุม คบส. เพราะเมื่อสถาบันมีปัญหาและอยากได้คำตอบ ก็จะมอบหมายให้สำนักวิจัยทำงานวิจัยเพื่อหาคำตอบ นอกจากจะทำงานวิจัยของสำนักวิจัยแล้ว A1 ยังได้ร่วมทำงานในสวนดุสิตโพลด้วย ในกรณีที่เป็นโพลลักษณะที่ 3 คือโพลที่มีหน่วยงานภายนอก / บริษัทจ้างให้ทำ มีบทบาทหน้าที่ในการสร้างเครื่องมือ แปลผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานผล

ด้านการสอน A1 สอนภาคปกติ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ สอนวิชาพื้นฐานการวิจัย อาจารย์ในภาควิชาทดสอบและวิจัยเห็นว่า A1 มีภาระงานอื่นมากและเป็นผู้บริหาร จึงจัดให้มีชั่วโมงสอนน้อยกว่าอาจารย์คนอื่น ๆ ในภาค ใน 1 สัปดาห์ A1 จะมีประชุมเกือบทุกวัน และ

เมื่อว่างจากการประชุม หรือการสอน A1 ก็จะทำงานวิจัย ทั้งงานวิจัยของสถาบันและงานวิจัยขององค์กรอื่น ๆ ที่มาติดต่อให้ช่วยทำและให้คำปรึกษาทางด้านการศึกษาแก่อาจารย์ภายในสถาบันที่มาปรึกษา จากการทำมีประชุมบ่อยมากและบางครั้งที่มีการประชุมตรงกับเวลาสอนก็แก้ปัญหาโดยการให้งานนักศึกษา หรือขอให้ A4(ใหม่) เข้าสอนแทนเนื่องจาก A4(ใหม่) สอนรายวิชาเดียวกัน เวลาส่วนใหญ่ของ A1 จะหมดไปกับงานวิจัย งานบริหาร และการประชุม เมื่อมีเวลาว่างจากงานดังกล่าว A1 ชอบค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ชอบค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ A1 มีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาทั้งการทำวิจัยที่ทำงานคนเดียวและงานวิจัยที่ทำเป็นทีม โดยมีความคิดเห็นว่าการทำวิจัยคนเดียวจะมีความคล่องตัวมากกว่า แต่จะมีข้อบกพร่องมากกว่า ส่วนการทำวิจัยเป็นทีมจะทำได้ "มุมมอง" และ "แนวทาง" ใหม่ ๆ แต่ก็ทำให้งานมีความล่าช้าลงถ้าสมาชิกในทีมขาดความรับผิดชอบ A1 จึงย้ำอยู่เสมอว่าการทำงานเป็นทีมนั้นคนในทีมต้องมีความรับผิดชอบ ในฐานะของหัวหน้าทีมนั้น A1 จะให้ความสำคัญกับ "งาน" และ "คน" เท่า ๆ กันและให้ความสำคัญกับ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ดังนั้นการประชุม การมอบหมายงาน และการติดตามงาน A1 จะมีความยืดหยุ่น เพื่อลดความตึงเครียดและเพิ่มความเป็นกันเอง มีการให้แรงเสริมโดยการกล่าวชมเชย บุคลิกของ A1 ดูเป็นคนใจเย็น นำเกรงขาม มีอัธยาศัยดี มีความสนิทสนมเป็นกันเองกับสมาชิกในทีม

A2

A2 อายุ 41 ปี เพศหญิง ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่อยู่ฝ่ายเลขานุการของสำนักวิจัย ดำรงตำแหน่งทางวิชาการคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8 เป็นอาจารย์ผู้สอนประจำโปรแกรมวิชาปฐมวัย เนื่องจากมีความสนใจทางด้านการศึกษาประกอบกับมีความสนิทสนมกับ A1 จึงตอบรับเข้าทำงานในสำนักวิจัยทันทีที่ A1 เชิญชวน A2 สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอก การอนุบาลศึกษา (ค.บ.) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เมื่อปีการศึกษา 2522 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ (ค.ม.) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2531 โดยทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการฟังนิทานด้วยการเล่าโดยใช้หุ่นกับรูปภาพ" A2 มีบุตร 2 คน คนโตกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คนที่สองศึกษาในระดับประถมศึกษา ในช่วงเย็น (15.00 น. - 16.00 น.) A2 มีภาระต้องรับลูกและหลานกลับบ้าน

ในด้านการทำงาน เมื่อ A2 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้ว ได้บรรจุเข้าเป็นอาจารย์โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ เมื่อทำงานได้ 3 ปี A2 ต้องการพัฒนาตนเองจึงได้ลาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และกลับเข้ารับราชการที่โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศจนถึงปี 2533 หลังจากนั้นได้เป็นอาจารย์ผู้สอนประจำโปรแกรมวิชาปฐมวัยของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตจนถึงปัจจุบัน A2 สอนภาคปกติ 9 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ และเขียนตำราเอกสารประกอบการสอน บทความเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ยังทำงานวิจัยทั้งงานวิจัยส่วนตัวที่ได้รับทุนจากสภาสถาบันราชภัฏ เรื่อง "การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างเด็คดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย" ปี พ.ศ. 2540 ได้รับทุนสนับสนุนจากสภาสถาบันราชภัฏ 70,000 บาท ทำงานวิจัยเป็นทีมร่วมกับทีม A และทำงานวิจัยร่วมกับทีม B เรื่อง

การประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับปริญญาตรี 4 ปี ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2541”
ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักวิจัย 50,000 บาท

A2 เป็นผู้ที่มิบุคลิกว่าแรง อารมณ์ดี มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา และเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี เป็นผู้ที่วางแผนการทำงานของตนเองได้เป็นอย่างดี เพราะถึงแม้ว่า A2 จะมีทั้งงานสอนที่สอนเท่ากับอาจารย์คนอื่น ๆ งานวิจัยของสำนักวิจัย (ทีม A) งานวิจัยของทีม B และงานวิจัยส่วนตัว ตลอดจนการเป็นวิทยากรต่าง ๆ แต่ A2 ก็สามารถบริหารเวลาและบริหารงานของตนเองได้โดยพยายามให้งานต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางหรือแนวเดียวกัน เช่น งานวิจัยส่วนตัวที่ A2 ทำก็จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่สอน หรือเรื่องที่เป็นวิทยากร เรื่องที่เขียนบทความก็คือเรื่องที่ทำวิจัย A2 เล่าว่าต้องบริหารงานให้ดี คือพยายามเอางานวิจัยเป็นงานสอนด้วย A2 จึงเป็นอาจารย์นักวิจัยที่ทำหน้าที่การสอนได้ดีอีกด้วย ส่วนใหญ่แล้ว A2 จะนั่งทำงานประจำอยู่ที่โปรแกรมวิชาปฐมวัย เมื่อมีงานของสำนักวิจัยหรือต้องการที่จะทำงานวิจัยทั้งงานส่วนตัวหรืองานวิจัยของสำนักวิจัย A2 จึงจะมาทำในสำนักวิจัย เพราะมีบรรยากาศในการทำงานดีกว่า A2 เล่าว่าทำที่โปรแกรมแล้วไม่มีสมาธิ เพราะมักจะมีงานอื่นๆ เข้ามาตลอด ทำที่สำนักวิจัยจะทำให้เกิดสมาธิในการทำงานมากกว่า A2 ยอมรับว่าตนเองยังไม่มีความชำนาญทางกระบวนการวิจัยมากนัก แต่ที่ทำงานวิจัยหลายเรื่องนั้นเป็นเพราะมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาวิจัยคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือตลอด โดยเฉพาะที่สาวของ A2 เป็นอาจารย์ในสถาบันวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการแนะนำทางด้านการศึกษาวิจัยแก่ A2 และช่วยค้นคว้าหาเอกสารอ้างอิง

A2 เป็นผู้ที่รักงานด้านปฐมวัยและการทำวิจัยเพื่อพัฒนาศาสตร์ในด้านนี้อยู่เสมอ ทั้งงานวิจัยส่วนตัวที่ทำคนเดียว และงานวิจัยเป็นทีมที่ทำร่วมกับอาจารย์สถาบันอื่น ๆ A2 มีความรู้สึกทำงานวิจัยที่ทำเป็นทีมร่วมกับอาจารย์ในสถาบันอื่น ๆ ที่แต่ละคนมีความชำนาญในแต่ละด้านแตกต่างกันไปนั้น จะทำให้ผลงานมีคุณภาพ การทำงานก็ไม่เครียดเพราะแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นในส่วนที่ตนเองมีความถนัด แต่สำหรับงานวิจัยเป็นทีมที่ทำร่วมกับอาจารย์ในสาขาเดียวกันนั้นจะรู้สึกกังวลมาก เพราะทุกคนจะรู้เหมือน ๆ กัน และสิ่งที่ไม่รู้ก็เหมือน ๆ กัน เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกันก็ยิ่งทำให้งานวิจัยล่าช้าลงไปอีกด้วย A2 จึงชอบที่จะทำงานวิจัยคนเดียวมากกว่าการทำเป็นทีม แต่ที่ทำงานวิจัยร่วมกับทีม A เพราะ A2 เป็นคณะกรรมการในสำนักวิจัย เมื่อสำนักวิจัยทำงานวิจัย A2 จึงต้องร่วมทำด้วย โดยทำหน้าที่จัดการด้านการเงิน ช่วยดูแลนักศึกษาเก็บข้อมูล และช่วยตรวจคำถูกคำผิดในรายงานการวิจัย ส่วนงานวิจัยที่ A2 ทำร่วมกับทีม B นั้นเนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ต้องการนำผลมาใช้ในภาพรวมของโปรแกรมวิชาปฐมวัย จึงคิดว่าการทำเป็นทีมจะทำให้ผลงานวิจัยได้รับการยอมรับและมีความน่าเชื่อถือมากกว่าการทำคนเดียว งานนี้ A2 มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการวิจัย ในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมทีมนั้น A2 สามารถเข้ากับเพื่อนร่วมทีมได้เป็นอย่างดี เนื่องจากบุคลิกของ A2 เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ง่าย อารมณ์ดี พูดคุยเสียงดัง เปิดเผย

A3

A3 อายุ 40 ปี เพศหญิง ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดนนทบุรี เป็นอาจารย์ผู้สอนประจำคณะวิทยาการจัดการ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 และเป็นหัวหน้าฝ่ายประสานงานของสำนักวิจัย

A3 สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต(กศ.บ.) สาขาตรียางคศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อ ปี พ.ศ. 2524 และสำเร็จการศึกษานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นศ.ม) สาขานิเทศศาสตรธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เมื่อ พ.ศ. 2535 A3 แต่งงานแต่ยังไม่เป็นบุตรจึงไม่มีภาระในการดูแลบุตร

ในด้านการทำงาน A3 ได้รับการบรรจุเป็นอาจารย์ที่สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ และสอนอยู่ 3 ปี จึงได้ย้ายมาสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเมื่อ พ.ศ. 2528 A3 สอนในรายวิชาหลักการโฆษณา 12 ชั่วโมง / สัปดาห์ และสอนภาคสมทบอีก 12 ชั่วโมง/สัปดาห์ งานของ A3 ส่วนใหญ่จึงเป็นงานสอน อย่างไรก็ตาม A3 ก็ได้แบ่งเวลาสำหรับทำงานวิจัยทั้งงานวิจัยที่ทำคนเดียวและงานวิจัยของสำนักวิจัย งานวิจัยส่วนตัวที่ A3 ทำจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการโฆษณา ซึ่งเป็นวิชาที่ตนเองสอน และเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจที่วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ เนื่องจาก A3 ยังไม่มีความชำนาญทางด้าน การวิจัยมากนัก โดยเฉพาะทางด้าน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติต่าง ๆ เพราะเพิ่งจะเริ่มทำงานวิจัยในช่วงที่เข้ มาร่วมงานในสำนักวิจัย ก่อนหน้านี้ A3 มีประสบการณ์ทางด้าน การวิจัยเพียงเรื่องเดียวคือ วิทยานิพนธ์ใน ระดับปริญญาโท

A3 เข้าร่วมทำงานในสำนักวิจัยตามคำเชิญชวนของ A1 A3 เล่าว่าตนเองมีความสนิทสนมกับ A1 และเห็นว่า A1 เป็นคนที่มีความสามารถ นิสัยใจอกก็ไปด้วยกันได้ และงานในส่วนที่ต้องรับผิดชอบก็เป็นงาน ที่ตนเองสามารถทำได้ A3 ให้ความสำคัญกับผู้ที่ เป็นหัวหน้าทีม เพราะคิดว่าถ้าเข้ากับหัวหน้าทีมได้ก็ น่าจะ เพียงพอ เพราะลักษณะของงานก็เป็นการแบ่งส่วนกัน อย่างชัดเจน เมื่อ A3 ได้เข้าร่วมงานในสำนักวิจัย และได้รับการสนับสนุนและคำแนะนำจาก A1 ให้ทำงานวิจัยเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการในตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เมื่อ A3 ประสบความสำเร็จในการทำผลงานทางวิชาการจึงเป็นแรงจูงใจให้ A3 ทำงาน วิจัยอีก A3 เล่าว่าเวลาวิเคราะห์ข้อมูลก็จะจ้างอาจารย์ที่สถาบันราชภัฏอุบลราชธานีซึ่งรู้จักกับ A1 วิเคราะห์ให้ หรือบางที A4(ใหม่) ซึ่งเป็นน้องเขยของ A3 ก็เป็นผู้วิเคราะห์ให้ งานวิจัยที่ทำเป็นทีม A3 จะมีส่วนร่วมใน ขั้นตอนของการดูแลนักศึกษาเก็บข้อมูลและช่วยตรวจคำตอบคำถามผิดของรายงานการวิจัย

A4(เก่า) (ปี พ.ศ. 2538 - ปี พ.ศ. 2541)

อายุ 53 ปี เพศหญิง ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร ตำแหน่งทางวิชาการคือผู้ช่วย ศาสตราจารย์ระดับ 8 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงวิชาเอกคณิตศาสตร์ จากวิทยาลัยครูเทพสตรี เมื่อปีการศึกษา 2507 สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต วิชาเอกคณิตศาสตร์ (กศ.บ.) จาก วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ ประสานมิตร เมื่อปี พ.ศ. 2516 และสำเร็จปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวัดและ ประเมินผลทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ค.ม.) เมื่อปีการ ศึกษา 2528 A4(เก่า) ได้เริ่มเข้ารับราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษาในตำแหน่งครูตรี เมื่อปี พ.ศ. 2508 ที่โรงเรียนวัดบางช้างนอก อำเภอบางช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อมาได้ย้ายมารับราชการเป็น อาจารย์ในสถาบันราชภัฏสกลนคร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบัน ราชภัฏสวนดุสิต และเคยทำงานอยู่ในสำนักวิจัยในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัยมาเป็น เวลา 3 ปี 6 เดือน และได้ลาออกจากสำนักวิจัยในเดือนตุลาคม 2541 หลังจากการพิจารณาการเลื่อนขั้น

เงินเดือนแล้ว A1 เป็นผู้พิจารณาประเมินเพราะ A1 มีตำแหน่งเป็นหัวหน้า ซึ่งปรากฏว่า A4(เก่า) ทำงานในสำนักวิจัยมาหลายปีแล้วแต่ยังไม่เคยได้รับการพิจารณาขึ้นเงินเดือน 2 ชั้น A4(เก่า) มีความรู้สึกที่ไม่ได้รับความยุติธรรม ทั้ง ๆ ที่ได้ทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างเต็มที่จึงได้ตัดสินใจลาออกจากสำนักวิจัยในที่สุด A4(เก่า) มักจะขัดแย้งในการทำงานกับ A1 อยู่เสมอเพราะ A4(เก่า) ก็เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาและมีความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาใกล้เคียงกับ A1 ประกอบกับ A4(เก่า) มีอายุมากกว่า A1 เมื่อ A1 สั่งงานที่ไม่ตรงกับแนวคิดของ A4(เก่า) A4(เก่า) จึงไม่ยอมรับและไม่ปฏิบัติตาม ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง A4(เก่า) กับ A1 ไม่ราบรื่นนัก

A4(เก่า) สอนภาคปกติ 12 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ A4(เก่า) รักในงานวิจัยและมีการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง หลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทแล้ว A4(เก่า) ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักวิจัยสถาบันราชภัฏสกลนคร ซึ่งทำให้ A4(เก่า) ได้มีโอกาสสะสมประสบการณ์ในการทำงานวิจัย ทั้งงานวิจัยของสถาบันและงานวิจัยโครงการใหญ่ที่เข้าร่วมกับสถาบันราชภัฏอื่น ในภาคอีสานทั้ง 8 แห่ง ในสมัยที่ A4(เก่า) ได้ปฏิบัติงานอยู่ที่สถาบันราชภัฏสกลนคร จนได้รับตำแหน่งหัวหน้าศูนย์วิจัย A4(เก่า) เล่าว่าการทำงานวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏที่สกลนครนั้นรู้สึกมีความสุขในการทำงานมาก เพราะอาจารย์แต่ละคนที่ร่วมทีมจะอยู่ในบ้านพักอาจารย์ของสถาบัน และใช้เวลาช่วงเย็นหลังจากทำภาระกิจส่วนตัว เช่น ทำกับข้าวให้ลูกกิน" เสร็จแล้ว A4(เก่า) ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมก็จะปั่นจักรยานไปตามบ้านพักอาจารย์ที่ทำวิจัยร่วมกัน เพื่อนัดหมายว่าตอนเย็นจะประชุมทำงานวิจัย เป็นการทำงานที่ A4(เก่า) มีความประทับใจ ต่อมาได้ย้ายมาเป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเนื่องจากต้องการดูแลลูก ๆ ที่ต้องเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ เมื่อย้ายมาปฏิบัติงานที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตแล้ว A4(เก่า) ก็เข้าร่วมงานในสำนักวิจัยตามคำเชิญชวนของ A1 เพราะ A4(เก่า) ชอบงานทางด้านการศึกษาเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว A4(เก่า) ได้เข้าทำงานในสำนักวิจัยในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัย โดยได้รับมอบหมายให้เป็น "แกนหลัก" ในการทำงานวิจัยของสถาบัน A4(เก่า) มีความขยันขันแข็งและเอาใจใส่กับการทำงานที่ตนเองชอบ A4(เก่า) เริ่มท้อถอยและไม่มีความสุขในการทำงานเมื่อผลการพิจารณาความดีความชอบปรากฏว่าทีมในสำนักวิจัยที่ A1 ประเมินให้ได้ 2 ชั้นเป็นคนแรก คือ A2 ปีถัดมาเป็น A3 และในปีที่ 3 ซึ่ง A4(เก่า) ก็คาดหวังว่าจะได้รับการพิจารณาบ้าง แต่ก็ปรากฏว่าไม่ได้รับการพิจารณา เนื่องจากนโยบายยุค IMF ของรัฐบาล และ A1 ยังได้ดึง A4(ใหม่) เข้ามาช่วยงานที่ A4(เก่า) รับผิดชอบอยู่ จึงทำให้ A4(เก่า) ตัดสินใจลาออกจากสำนักวิจัยในที่สุด อย่างไรก็ตาม A4(เก่า) ยังคงรักงานวิจัยและหาโอกาสที่จะทำงานวิจัยอยู่เสมอ A4(เก่า) กำลังมองหาทีมใหม่ที่คิดว่ามีอุดมการณ์ร่วมกัน โดย "เลี้ยง" อาจารย์ในสถาบันที่มักจะแวะเวียนมาขอคำปรึกษาทางด้านการศึกษาด้วย A4(เก่า) อยู่เสมอ

A4(เก่า) แต่งงานมีครอบครัว มีบุตร 3 คน คนโตกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี และอีก 2 คน กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา A4(เก่า) มีปัญหาเรื่องสุขภาพ เนื่องจากหัวเข่าเสื่อม จึงทำให้เดินไม่สะดวก แต่ A4(เก่า) ก็เดินไปกลับระหว่างบ้านกับสถาบันทุกวัน เนื่องจากบ้านของ A4(เก่า) อยู่ใกล้ ๆ กับสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

A4(ใหม่) (ปี พ.ศ. 2541 - ปัจจุบัน)

A4(ใหม่) อายุ 39 ปี เพศชาย ผู้เป็นสมาชิกใหม่ของทีม A ภูมิสำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดนนทบุรี ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 5 A4(ใหม่) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกคณิตศาสตร์ (กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปี พ.ศ. 2524 และเข้ารับราชการครูที่โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรีประมาณ 2 ปี จึงลาศึกษาต่อทางด้านการศึกษา (กศ.ม.) ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2529 A4(ใหม่) ได้กลับไปทำงานอีก 10 ปี จึงได้สอบโอนมาสอนที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตในปี 2540 A4(ใหม่) ยังไม่ได้ทำงานวิจัยมากนัก เพราะยัง "เชิด" กับการทำวิทยานิพนธ์อยู่ และมีความกดดันและขอบวิเคราะหทางด้านสถิติมากกว่า

A4(ใหม่) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิต่ำกว่าคนอื่น ๆ ในทีม และเป็น "สมาชิกใหม่" ของทีม แต่ A4(ใหม่) ก็สามารถปรับตัวเข้ากับสมาชิกคนอื่น ๆ ในทีมได้อย่างรวดเร็ว เพราะเป็นน้องเขยของ A3 และ "มีไฟ" ในการทำงาน โดยจะพยายามเข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างของสถาบัน เช่น การเข้ารับการอบรมต่าง ๆ หรือการเสนอตัวทำงาน ประกอบกับบุคลิกภาพที่สุภาพเรียบร้อยจึงทำให้ A4(ใหม่) ได้รับการยอมรับจากทีม และปฏิบัติงานอย่างมีความสุข A4(ใหม่) สอนวิชาพื้นฐานการวิจัย สอนภาคปกติ 6 ชั่วโมง/สัปดาห์ ภาคสมทบ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ และเข้าสอนแทน A1 ในบางครั้งที่ A1 มีภาระงานอื่น เวลาส่วนใหญ่จะหมดไปกับการตรวจงานของนักศึกษา นอกจากงานสอนและงานในสำนักวิจัยแล้ว A4(ใหม่) ยังทำงานวิจัยส่วนตัวที่ได้รับทุนจากสถาบัน จำนวน 10,000 บาท เป็นเรื่องเกี่ยวกับ Portfolio ซึ่ง A4(ใหม่) บอกว่าที่จริงไม่ได้อยากทำเพราะได้ทุนน้อยและมีภาระงานอื่นมากแต่เป็นหัวข้อที่ทางสถาบันอยากให้ทำ A4(ใหม่) จึงปฏิเสธไม่ได้

A4(ใหม่) ได้เข้ามารับช่วงงานต่อจาก A4(เก่า) คือเป็นตัวหลักในการทำงานวิจัย A4(ใหม่) ตัดสินใจเข้าร่วมงานในสำนักวิจัยตามคำเชิญชวนของ A1 เพราะเห็นว่าเป็นงานที่ตรงกับสาขาที่สอน สามารถนำประสบการณ์ที่ได้มาใช้ในการสอน และยังเป็นโอกาสที่จะได้แสดงความสามารถอันจะส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานต่อไป A4(ใหม่) เชื่อว่าการเข้าร่วมทำงานวิจัยจะทำให้มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ A4(ใหม่) เป็นคนที่รักความก้าวหน้าและพยายามพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยวางแผนที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกทางด้านการศึกษาและการวัดและประเมินผลการศึกษา ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2543

A4(ใหม่) แต่งงานมีครอบครัวแล้วกับน้องสาวของ A3 มีบุตร 2 คน กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษาที่จังหวัดนนทบุรี ในช่วงเย็น A4(ใหม่) ต้องไปรับลูก ๆ กลับบ้าน เนื่องจากภรรยาของ A4(ใหม่) ซึ่งรับราชการครูอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี ยังขับรถไม่คล่อง เมื่อส่งลูกถึงบ้านแล้วถ้ายังมีงานค้างข้าง A4(ใหม่) ก็จะกลับมาทำงานต่ออีก

A5

อายุ 50 ปี เพศชาย ภูมิสำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดอุบลราชธานี ตำแหน่งทางวิชาการ คือ อาจารย์ 2 ระดับ 7 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย (กศ.บ.) จากวิทยาลัยการศึกษามงแซน เมื่อปีการศึกษา 2513 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขา Teacher Education (M.Ed.) จากมหาวิทยาลัยในประเทศอินเดีย เมื่อปี พ.ศ.2520 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขา

Teacher Education (Ph.D.) จากมหาวิทยาลัยในประเทศอินเดีย เมื่อปี พ.ศ.2540 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ และที่ปรึกษาสำนักวิจัยสถาบันราชภัฏสวนดุสิต A5 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 แต่เนื่องจากในขณะนั้น A5 ยังศึกษาระดับปริญญาเอกอยู่ที่ประเทศอินเดีย จึงได้เริ่มปฏิบัติงานจริงในปี พ.ศ. 2540 ประสบการณ์ทางด้านการวิจัย A5 จะร่วมทำงานวิจัยกับทีม A และเคยได้รับการแต่งตั้งจากกรรมการฝึกหัดครู ให้ไปเป็นกรรมการร่วมในการสำรวจศักยภาพในการเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาของวิทยาลัยครูในปี 2538 และปัจจุบัน A5 กำลังทำงานวิจัยส่วนตัว เรื่อง การประเมินการใช้ระบบสารสนเทศสำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักวิจัยเป็นงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ.2541 จำนวน 184,000 บาท

ในด้านการสอน A5 สอนภาคปกติ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ ปกติแล้ว A5 จะนั่งทำงานอยู่ที่สำนักวิทยบริการ หรือที่ภาควิชาทดสอบและวิจัย จะมาที่สำนักวิจัยก็ต่อเมื่อมีการนัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือเรื่องงานวิจัย นอกจาก A5 จะให้คำปรึกษาแก่สำนักวิจัยแล้ว เมื่อมีงานวิจัย A5 ก็จะช่วยปฏิบัติงานด้วย โดยมักจะได้รับผิดชอบในส่วนของบริษัทที่ 2 คือ ส่วนของวรรณคดีที่เกี่ยวข้องและตรวจสอบการใช้ภาษา A5 เป็นผู้ที่ชอบแต่งหนังสือ เขียนบทความ เป็นคนที่ใช้ภาษาได้ดี และมีอารมณ์ขัน จึงทำให้ A5 เป็นผู้ที่เรียกเสียงหัวเราะในทีมได้เสมอ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน A5 แต่งงานแล้วแต่ก็มีเวลาให้กับการทำงานอย่างเต็มที่เนื่องจากไม่มีบุตร

ตารางที่ 11 สรุปคุณลักษณะของสมาชิกในทีม A

คุณลักษณะสมาชิก	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ตำแหน่งทางวิชาการ	วุฒิทางการศึกษา	ประสบการณ์การทำวิจัยเดี่ยว
A1	หญิง	49	สมรส	ผศ.ระดับ 8	กศ.บ.,ค.ม.,ค.ด.	มี
A2	หญิง	41	สมรส	ผศ.ระดับ 8	ค.บ.,ค.ม.	มี
A3	หญิง	40	สมรส	ผศ.ระดับ 7	กศ.บ.,นศ.ม.	มี
A4(เก่า)	หญิง	53	สมรส	ผศ.ระดับ 8	กศ.บ.,ค.ม.	มี
A4(ใหม่)	ชาย	39	สมรส	อ.1 ระดับ 5	กศ.บ.,กศ.ม.	มี
A5	ชาย	50	สมรส	อ.2 ระดับ 7	กศ.บ., M.Ed.,Ph.D.	มี

จากตารางที่ 11 ปัจจุบันทีม A มีสมาชิกจำนวน 5 คน สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 3 คน ชาย 2 คน มีอายุอยู่ในช่วง 39 - 53 ปี สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่าหัวหน้าทีม หัวหน้าทีมเป็นผู้ที่มีตำแหน่งทางวิชาการและวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าสมาชิกในทีม ยกเว้น A5 ซึ่งเป็นที่ปรึกษาสำนักวิจัย ที่มีวุฒิทางการศึกษาเท่ากับหัวหน้าทีม

กรณีศึกษาที่ 2 : ทีม B (ทีมที่ไม่เป็นทางการ)

ทีม B หรือทีม "วัลลายกมิตร" ประกอบไปด้วยสมาชิก จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานที่สอนในโปรแกรมวิชาเดียวกัน หัวหน้าทีม คือ B1 ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย สมาชิกอีก 2 คนคือ B2 ดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย (A2 คือทำวิจัยร่วมกับทีม A) และ B3 ดำรงตำแหน่งเลขานุการโปรแกรมวิชาปฐมวัย เนื่องจากสถานบันราชภัฏมีนโยบายให้สถาบันต่าง ๆ มีการปรับหลักสูตรเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพ และโปรแกรมวิชาปฐมวัยได้รับคัดเลือกให้เป็นโปรแกรมวิชาที่นำร่องในเรื่องของการประกันคุณภาพ ทั้งสามคนจึงร่วมกันคิดว่าถ้าจะมีการปรับหลักสูตรน่าจะต้องมีงานวิจัยมารองรับ มีข้อมูลที่เชื่อถือได้มาเป็นหลักเกณฑ์พิจารณาประกอบการปรับหลักสูตร จึงตกลงทำงานวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับปริญญา 4 ปีในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ร่วมกัน

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดในการทำวิจัยของทีม B นั้น เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอคุณลักษณะทั่ว ๆ ไปของสมาชิกในทีม B ดังนี้

B1

B1 ผู้เป็นหัวหน้าทีม อายุ 41 ปี เพศหญิง ตำแหน่งทางวิชาการคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 7 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา (ศศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เมื่อปี พ.ศ. 2523 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขา Management in Education (M.A. in Ed.) จาก The George Washington University เมื่อปี พ.ศ. 2528 โดยการสอบรอบย่อย ไม่ได้มีการทำวิทยานิพนธ์ B1 แต่งงานมีครอบครัว แต่สามีเสียชีวิตแล้ว B1 จึงอยู่กับบุตร 2 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา

ด้านการทำงาน ในช่วงปี พ.ศ. 2529 - 2533 เป็นอาจารย์ประจำชั้นโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ แล้วจากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2533 - 2535 ได้เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาอนุบาลศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2536 - 2538 ดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าภาควิชาอนุบาลศึกษา และปี พ.ศ. 2539 - ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งหัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย และสอนภาคปกติ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ ภาคสมทบ 6 ชั่วโมง/สัปดาห์ B1 ยังไม่มีประสบการณ์ทางด้านกรวิจัย เริ่มทำวิจัยในโครงการนี้เป็นครั้งแรก B1 ได้รับตำแหน่งเป็น "หัวหน้าทีมวิจัยตามตำแหน่งหน้าที่" คือเป็นหัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย สมาชิกในทีมจึงให้เกียรติ B1 เป็นหัวหน้าทีม เพราะเชื่อว่าจะสามารถดึงความร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษาได้ดี ในด้านผลงานทางวิชาการนั้น B1 ได้เขียนตำรา เรื่อง "ครูปฐมวัยกับศิลปะเด็ก" และเขียนเอกสารประกอบการสอนอีก 2 เล่ม คือ "หลักสูตรและการจัดโปรแกรมการอบรมเด็กปฐมวัย" และ "ศิลปะสำหรับครูปฐมวัย" และเขียนคู่มือครูระดับอนุบาลให้กับหนังสือแม็ค B1 มีบุคลิกตลกเฮฮา มักใช้เวลาว่างในการเข้าศูนย์ fitness เพื่อออกกำลังกายอยู่เป็นประจำ ชอบทำงานด้านกิจกรรม ในช่วงเอเชียนเกมส์ B1 ก็ได้ไปเป็นคณะกรรมการควบคุมนักศึกษาไปรับทำงานแม่บ้านในช่วง 6-21 ธันวาคม 2542 หลังจากนั้นก็ควบคุมนักศึกษาไปทำงาน

แม่บ้านตอในกีฬาเฟลปิกเกมส์ B1 มีความเป็นกันเองกับนักศึกษาและสนิทสนมกับนักศึกษา ดังจะเห็นได้จากการพูดคุยโดยเรียกชื่อเล่นของนักศึกษา

ถึงแม้ว่า B1 จะไม่มีประสบการณ์ทางด้านกรวิจัยมาก่อน แต่ในฐานะหัวหน้าโปรแกรมวิชาจึงต้องเป็นหัวหน้าทีม เพราะโครงการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรปฐมวัยนี้เป็นงานของโปรแกรมวิชาปฐมวัย B1 คิดว่าจะได้ประสบการณ์ทางด้านกรวิจัยจาก B2 และ B3 B1 ยังไม่เชื่อมั่นในกระบวนการวิจัยมากนักว่าจะเป็นที่ปรึกษาที่ทำได้ข้อมูลที่แท้จริง B1 เสาวที่จริงถึงจะไม่ทำการวิจัยก็พอจะรู้ว่าหลักสูตรควรปรับปรุงตรงส่วนไหนบ้าง แต่ที่ทำงานวิจัยก็เพื่อต้องการให้มีผลการวิจัยมารองรับการปรับปรุงหลักสูตรเท่านั้น

B2

B2 ดำรงตำแหน่งเลขานุการของโปรแกรมวิชาปฐมวัย และเป็นผู้จัดการวางแผนโครงการวิจัยเรื่องนี้เมื่อตกลงทำงานวิจัยร่วมกันในทีม B แล้ว เนื่องจากทั้ง 3 คนต่างก็ยังไม่มีความรู้ประสบการณ์ทางด้านกรวิจัยและพัฒนาหลักสูตร จึงได้เชิญพี่สาวของ B2 ซึ่งเป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มาเป็นที่ปรึกษาในงานวิจัยนี้ เนื่องจากพี่สาวของ B2 ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านกรวิจัย และมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับคนในทีมอยู่ก่อนแล้ว นอกจากนี้ยังมีผลประโยชน์ร่วมกันคือ ทีม B ได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการวิจัย ส่วนพี่สาวของ B2 ได้ผลงานในการเป็นที่ปรึกษางานวิจัยและค่าตอบแทนจากการเป็นวิทยากรบรรยายในรายวิชาโครงการศึกษาเอกเทศ (B2 ได้ไปร่วมทำงานวิจัยกับทีม A ด้วย ข้อมูลทั่วไปของ B2 ได้กล่าวไว้แล้วใน A2)

B3

อายุ 41 ปี เพศหญิง ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ คือ อาจารย์ 2 ระดับ 6 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการอนุบาลศึกษา (ค.บ.) จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต เมื่อปี พ.ศ. 2522 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง

ในด้านประวัติการทำงาน B3 บรรจุเข้าเป็นอาจารย์ประจำชั้นสาธิตของโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2537 จากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2537 - ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย รับผิดชอบการสอนภาคปกติ 9 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 3 ชั่วโมง / สัปดาห์ วิชาที่สอนคือ การเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย "สุขภาพอนามัยมารดาและเด็ก" "คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย" และ "การสัมมนาการศึกษาปฐมวัย"

สำหรับประสบการณ์ทางด้านกรวิจัยนั้น นอกจากวิทยานิพนธ์และวิจัยที่ทำเป็นทีมแล้ว B3 กำลังดำเนินการวิจัยส่วนตัวที่ทำคนเดียว เรื่อง "ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2541" กำลังอยู่ในขั้นการเขียนสรุปและอภิปรายผล ผลงานทางวิชาการ

อื่น ๆ ของ B3 คือ เอกสารประกอบการสอน เรื่อง "การเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย" "สุขภาพอนามัยสำหรับมารดาและเด็ก" และ "คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย" นอกจากนี้ B3 ยังเขียนคู่มือครู อนุบาลให้กับสำนักพิมพ์ MAC B3 จะมีความชำนาญพิเศษในด้านทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย B3 เป็นคนหนึ่งที่ร่วมทำวิจัยในโครงการอบรมแบบเข้มของสถาบัน เรื่องที่เกิดจากความสนใจเกี่ยวกับเรื่อง ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปของนักศึกษาโปรแกรมวิชาปฐมวัย เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งต้องใช้เวลาเก็บข้อมูลถึง 2 เทอม แต่สถาบันให้เวลาทำงานวิจัยเพียง 6 เดือน จึงทำให้ B3 รู้สึก เบื่อหน่ายและอยากคืนเงินทุนวิจัย นอกจากภาระงานด้านการสอน การทำวิจัยต่าง ๆ ทั้งส่วนตัวและทีมแล้ว B3 ยังมีภาระทางครอบครัวคือการดูแลลูก 2 คนที่กำลังเรียนในระดับอนุบาล 1 คน และระดับประถมศึกษาอีก 1 คน B3 เล่าว่าต้องดูแลลูกด้วยตนเองเพราะไม่มีคนรับใช้ ตอนเย็นก็ต้องรับลูกกลับบ้าน ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานด้วย

ตารางที่ 12 สรุปคุณลักษณะของสมาชิกในทีม B

ชื่อคุณลักษณะสมาชิก	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ตำแหน่งทางวิชาการ	วุฒิทางการศึกษา	ประสบการณ์การทำวิจัยเดี่ยว
B1	หญิง	41	สมรส	ผ.ศ. ระดับ 7 (หัวหน้าโปรแกรม)	ศศ.บ., M.A. in Ed.	ไม่มี
B2(A2)	หญิง	41	สมรส	ผ.ศ. ระดับ 8	ค.บ., ค.ม.	มี
B3	หญิง	41	สมรส	อ. 2 ระดับ 6	ค.บ., กศ.ม.	มี

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่าทีม B มีสมาชิก 3 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุเท่ากันคือ 41 ปี และมีสถานภาพสมรส มีภาระครอบครัวคือการรับส่งลูกเรียนหนังสือ ทำให้ไม่สามารถนัดประชุม เรื่องงานวิจัยในช่วงเช้าและช่วงเย็น หัวหน้าทีมมีวุฒิทางการศึกษาและตำแหน่งการทำงานสูงกว่าสมาชิกในทีม

กรณีศึกษาที่ 3 : ทีม C (ทีมที่ไม่เป็นทางการ)

ทีม C หรือทีม "อาครวม" เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างลูกศิษย์กับอาจารย์ ประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 3 คน ทั้ง 3 คนเป็นอาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ โปรแกรมวิชาเคมี หัวหน้าทีมคือ C1 ดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ สนใจที่จะศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิภาพของอินดิเคเตอร์จากเปลือกมังคุด C1 เล่าว่าเคยเป็นที่ปรึกษางานวิจัยในนักศึกษาระดับปริญญาตรี แล้วเกิดความสนใจศึกษาต่อ และคิดว่าถ้าลงมือทำวิจัยแล้วอาจจะเจอปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือระดับสูง จึงได้ไปเชิญชวน C2 และ C3 ซึ่งเป็นอาจารย์อัตราจ้าง เคยศึกษาอยู่ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต สาขาวิชาเคมี และเป็นลูกศิษย์ของ C1 เมื่อจบการศึกษาแล้วได้สมัครเป็นอาจารย์อัตราจ้าง ตามคำแนะนำของ C1 ในช่วงแรก ๆ C2 และ C3

ยังมีชั่วโมงสอนน้อย มีเวลาว่างมากพอที่จะทำงานวิจัยได้ ทั้ง 3 คนจึงตกลงทำงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาประสิทธิภาพของอินดิเคเตอร์จากเปลือกมังคุด" ร่วมกัน

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดในการทำวิจัยของทีม C นั้น เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอคุณลักษณะทั่ว ๆ ไปของสมาชิกในทีม C ดังนี้

C1

เป็นหัวหน้าทีม อายุ 51 ปี เพศหญิง ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 และดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาเคมี (กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปี พ.ศ. 2512 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาเคมี (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปี พ.ศ. 2518 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้รับราชการเป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏวชิรเวศน์ 1 ปี คือปี พ.ศ. 2519 และย้ายมาเป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตในปี พ.ศ. 2520 จากนั้นได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกสาขาปรัชญาวิทยา (วท.ด.) ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกเมื่อปี พ.ศ. 2532

ในด้านการสอน C1 สอนภาคปกติ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 3 ชั่วโมง / สัปดาห์ โดยสอนวิชาเคมีปฏิบัติ ด้านการวิจัย C1 เคยมีประสบการณ์ในด้านการทำวิจัยทั้งแบบเป็นทีม และแบบทำคนเดียว ทำงานวิจัยทั้งงานวิจัยทางด้านการศึกษาและงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ ในช่วงแรกที่จบมาเนื่องจาก C1 คลุกคลีกับนักศึกษาในเรื่องของการเรียนการสอน จึงทำงานวิจัยเกี่ยวกับการคิดแบบสังกัปวิทยาศาสตร์ในเนื้อหาของประถมศึกษา ระยะเวลาจึงได้ทำงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์

เนื่องจาก C1 นั้นเป็นผู้บริหารของสถาบัน และมีทั้งงานสอนและงานด้านการบริหาร จึงทำให้ไม่มีเวลาว่างที่จะทำงานวิจัยคนเดียวได้ แต่เนื่องจาก C1 มีใจรักและมีความสนใจที่จะค้นคว้าวิจัยจึงพยายามที่จะทำงานวิจัย แม้ว่าจะมีเวลาว่างเพียงเล็กน้อย C1 จึงแก้ปัญหาโดยการทำวิจัยเป็นทีม เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระงานในส่วนของภาคปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม C1 ก็ได้เปิดโอกาสให้ C2 และ C3 ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการวิจัยอย่างเต็มที่

C2

อายุ 23 ปี เพศหญิง สถานภาพโสด ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร เป็นอาจารย์อัตราจ้างของโปรแกรมวิชาเคมี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเคมี (วท.บ.) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เมื่อปี พ.ศ. 2540 จากนั้นก็ได้รับการติดต่อให้มาเป็นอาจารย์อัตราจ้าง เนื่องจาก C2 ไม่สมัครงานที่อื่นแล้วแต่ยังไม่ได้งาน จึงตัดสินใจมาเป็นอาจารย์อัตราจ้างเพื่อหาประสบการณ์ไปก่อน ในช่วงแรก C2 ยังมีชั่วโมงสอนไม่มากนัก จึงมีเวลาว่างมากพอสมควร C1 จึงชักชวนให้มาช่วยทำงานวิจัย ซึ่ง C2 เห็นว่ามีเวลาว่าง และชอบงานทางด้านการศึกษาอยู่แล้วจึงตกลงทำงานวิจัยเรื่องนี้ C2 มีประสบการณ์ทางด้านการวิจัยในขณะเรียน โดยทำวิจัยร่วมกับเพื่อนสนิท เรื่อง "การศึกษาถ่านมันฝรั่งจากผักตบชวา" และรู้สึกชอบการทำ

วิจัยมากกว่างานด้านการสอน C2 รับผิดชอบการสอนภาคปกติ 13 ชั่วโมง / สัปดาห์ และสอนภาคค่ำ 5 ชั่วโมง / สัปดาห์ เนื่องจาก C2 ยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นอาจารย์ประจำ จึงมีงานเฉพาะงานทางด้านการสอน และช่วยเหลืองานของคณะวิชาตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อมีเวลาดังกล่าวว่างจากงานสอนและการทำวิจัยแล้ว C2 มักจะชอบศึกษาค้นคว้า อ่านหนังสือ ทดหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อใช้ในการสอนและเตรียมตัวสอบไปในตัวด้วย เพราะว่า C2 มุ่งหวังศึกษาต่อปริญญาโททางด้านวิทยาศาสตร์ และทำงานในสถาบันวิจัยทางวิทยาศาสตร์

C3

อายุ 23 ปี เพศหญิง สถานภาพโสด ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร เป็นอาจารย์อัตราจ้างของโปรแกรมวิชาเคมี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเคมี (ท.บ.) จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเมื่อปี พ.ศ. 2540 C3 กับ C2 เป็นเพื่อนที่เรียนมาด้วยกัน แต่เป็นเพื่อนที่อยู่กันคนละกลุ่มจึงไม่สนิทกันมากนัก C3 มีประสบการณ์ทางด้านงานวิจัยในช่วงที่เรียน โดยทำวิจัยเรื่อง "การสังเคราะห์ฮิสไดรอลจากฮิสตินที่สกัดจากไข่" เมื่อเรียนจบก็ได้สอบเรียนต่อในระดับปริญญาโท แต่ยังไม่สามารถสอบเข้าเรียนต่อได้ เมื่อได้รับการติดต่อจาก C1 ให้มาเป็นอาจารย์อัตราจ้าง C3 จึงตัดสินใจทำงานเพื่อหาประสบการณ์ไปก่อน

ในช่วงแรกที่ C3 เข้ามาเป็นอาจารย์อัตราจ้างนั้น ยังไม่มีชั่วโมงสอน C1 จึงได้ชักชวนให้ร่วมทำงานวิจัยในลักษณะของผู้ช่วยวิจัย ต่อมาในภาคการศึกษาที่ 2 ปี พ.ศ. 2540 C3 เริ่มมีงานสอนมากขึ้น คือสอนภาคปกติ 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ และภาคค่ำ 6 ชั่วโมง/สัปดาห์ วิชาที่สอนคือ วิชาเคมีทั่วไป วิชาปฏิบัติการเคมี 1 วิชาปริมาณวิเคราะห์ C3 เล่าว่าที่ตัดสินใจทำงานวิจัยร่วมกับ C1 นั้นเป็นการ "ทำตามหน้าที่" เพราะไม่ได้มีความสนใจในเรื่องที่ทำ C3 มีหน้าที่ในการค้นคว้าเอกสารอ้างอิงตามที่ C1 มอบหมาย และช่วย C2 ทำการทดลองในห้องปฏิบัติการเคมี

ตารางที่ 13 สรุปคุณลักษณะของสมาชิกในทีม C

คุณลักษณะสมาชิก	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ตำแหน่งทางวิชาการ	วุฒิทางการศึกษา	ประสบการณ์การทำวิจัยเดี่ยว
C1	หญิง	51	สมรส	ผ.ศ. ระดับ 7 (คณบดีคณะวิทยาศาสตร์)	กศ.บ., กศ.ม., ท.ด.	มี
C2	หญิง	23	โสด	อัตราจ้าง	ท.บ.	ไม่มี
C3	หญิง	23	โสด	อัตราจ้าง	ท.บ.	ไม่มี

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่าทีม C มีสมาชิก 3 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด เมื่อพิจารณาอายุพบว่า หัวหน้าทีมมีอายุมากกว่าสมาชิกในทีม มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าสมาชิกในทีม และมีตำแหน่งเป็นคณบดีซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้บังคับบัญชาของสมาชิกทั้ง 2 คน

กรณีศึกษาที่ 4 : ทีม D (ทีมที่ไม่เป็นทางการ)

ทีม D หรือทีม "Buddy" ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 2 คน คือ D1 และ D2 ทั้งสองคนเป็นอาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาจิตวิทยาการแนะแนว D2 นั้นดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าศูนย์แนะแนวและสารสนเทศ ส่วน D1 เป็นอาจารย์ที่ย้ายมาจากสถาบันราชภัฏมหาสารคาม เพื่อช่วยราชการที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตในช่วงปี 2539 - 2541 ระหว่างที่ช่วยราชการอยู่ที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตก็ได้ทำงานวิจัยร่วมกับ D2 ขณะนี้ได้ย้ายไปเป็นอาจารย์ในคณะจิตวิทยา ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย D1 และ D2 สอนในรายวิชาเดียวกันคือ วิชามนุษย์สัมพันธ์ และเกิดความสนใจในเรื่อง การใช้กระบวนการกลุ่มต่อการลดความเครียดและความวิตกกังวล" จึงได้ทดลองใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอนด้วย และเห็นว่าการใช้กระบวนการกลุ่มนี้มีผลดีต่อนักศึกษาจริง จึงได้ร่วมกันคิดว่าถ้าได้ทำงานวิจัยมารองรับผลตรงนี้ก็จะเป็นผลที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ประกอบกับทางสำนักวิจัยประกาศเรื่องให้เงินทุนสนับสนุนงานวิจัย ทั้ง 2 คนจึงตัดสินใจเขียนโครงการเสนอเงินทุนสนับสนุนงานวิจัยเรื่อง การใช้กระบวนการกลุ่มต่อความเชื่อในตนเองในด้านการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต" และได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักวิจัย เป็นงบบำรุงการศึกษาปี 2540 จำนวน 30,000 บาท ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ช่วงเดือนมิถุนายน 2540 - เดือนมีนาคม 2541

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดในการทำวิจัยของทีม D นั้น เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอคุณลักษณะทั่ว ๆ ไปของสมาชิกในทีม D ดังนี้

D1

อายุ 42 ปี เพศหญิง สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วุฒิอักษรศาสตรบัณฑิต (อ.บ) สาขาภาษาไทย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2520 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว (ศศ.ม) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ ปีพ.ศ. 2524 และสำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตทางด้าน Counselor Education (Ed.D.) จากประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 2538

ในด้านการทำงาน D1 เป็นอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา ช่วงปี พ.ศ. 2520 - 2522 เป็นอาจารย์สังกัดสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ช่วงปี พ.ศ. 2525 - 2539 และย้ายมาช่วยราชการที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2541 และเดือนตุลาคม 2541 ได้บรรจุเป็นอาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงที่ช่วยราชการที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิต D1 สอนภาคปกติ 12 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 6 ชั่วโมง / สัปดาห์ วิชาที่สอนคือ วิชามนุษย์สัมพันธ์ วิชาจิตวิทยาการเรียนการสอนและบุคลิกภาพ นอกจากการสอนแล้ว D1 ยังช่วยงานในฝ่ายให้คำปรึกษาที่ศูนย์แนะแนว และทำงานที่บัณฑิตวิทยาลัย พร้อมกับทำงานวิจัยร่วมกับ D2 ด้วย D1 จะให้ความสำคัญกับงานสอนมากที่สุด เพราะถือว่าเป็นหน้าที่หลัก D1 จะยึดถือหลักการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติมากที่สุด งานวิจัยที่ D1 ทำก็เพื่อนำผลมาสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนที่ D1 จัดให้นักศึกษาได้ปฏิบัติ D1 เล่าว่าผู้บริหารระดับสูงนั้นจะสนับสนุนให้เฉพาะเรื่องทุนการวิจัย ผู้ที่มีส่วนสนับสนุนงานวิจัยก็คือผู้บริหาร

ระดับกลางที่อยู่สำนักวิจัย ที่ให้ความสะดวกและคำแนะนำตลอด D1 เป็นคนที่มีความสามารถมากประกอบกับเป็นคนที่มีอัธยาศัยดีจึงทำให้อาจารย์คนอื่น ๆ ยากจะร่วมงานกับ D1

D2

อายุ 58 ปี เพศหญิง สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนกรุงเทพมหานคร ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ คือ อาจารย์ 3 ระดับ 8 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านการศึกษาพัฒนาเด็ก (B.S) และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางด้านการศึกษาให้คำปรึกษา (M.Ed.) จาก Texas Woman University ประเทศสหรัฐอเมริกา ประสบการณ์ในการทำงาน ในอดีตเคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน รองหัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์ คณบดีคณะครุศาสตร์ และปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์สนเทศแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ทำงานเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาและแนะแนว และจัดการเรื่องการกู้ยืมเงินหรือทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาของสถาบัน ในด้านการสอน D2 สอนภาคปกติ 10 ชั่วโมง / สัปดาห์ ภาคสมทบ 3 ชั่วโมง / สัปดาห์ สอนวิชามนุษยสัมพันธ์ D2 จะมีความชำนาญทางด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและการแนะแนว การเรียนการสอนจะเน้นกิจกรรมและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม D2 ไม่ได้ทำงานวิจัยบ่อยนัก ด้วยข้อจำกัดของเวลา D2 จะมีนักศึกษาเข้ามาขอคำปรึกษาอยู่เป็นประจำทุกวัน เมื่อมีเวลว่าง D2 มักจะเขียนตำราประกอบการสอนมากกว่าการทำวิจัย

สำหรับการทำวิจัยร่วมกับ D1 ในครั้งนี้ก็เนื่องมาจากทั้งสองมีความสนใจในเรื่องเดียวกัน และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเรียนการสอนได้ ทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงตกลงทำงานวิจัยร่วมกันดังกล่าว D2 บอกว่าถ้าเป็นงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามส่งไปตามแล้วเอามาวิเคราะห์ก็ทำคนเดียวได้ แต่ถ้าเป็นงานวิจัยที่ต้องมีภาคปฏิบัติด้วยก็น่าจะทำงานร่วมกันเป็นทีม เพราะจะเป็นการแบ่งเบาภาระงานซึ่งกันและกัน และทำให้ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพมากขึ้น งานวิจัยครั้งนี้ D2 มีส่วนร่วมในขั้นตอนการทดลองปฏิบัติการกลุ่ม และช่วยให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ งานด้านการเขียนรายงานการวิจัยนั้น D1 เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด การทำงานร่วมกันนั้น D2 กล่าวว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เมื่อมีข้อขัดแย้งจะต้องแย้งกันด้วยข้อมูลและเหตุผล ในกรณีที่แตกต่างกันก็มีเหตุผลที่ดีก็จะอธิบายให้เป็น 2 แนวทาง D2 เป็นผู้ที่มีการมดดี จิตใจดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่ตลอดเวลา ขอให้ความช่วยเหลือคนอื่น จึงทำให้เป็นที่รักใคร่ศรัทธาของผู้ร่วมงาน

ตารางที่ 14 สรุปคุณลักษณะของสมาชิกในทีม D

คุณลักษณะสมาชิก	เพศ	อายุ	สถานภาพ	ตำแหน่งทางวิชาการ	วุฒิทางการศึกษา	ประสบการณ์การทำงานวิจัยเดี่ยว
D1*	หญิง	42	สมรส	อาจารย์ 2 ระดับ 6	อ.บ. , ศศม. ,Ph.D.	มี
D2	หญิง	58	สมรส	อาจารย์ 3 ระดับ 8	B.S.,M.Ed.	มี

* เป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

จากตารางที่ 14 ทีม D เป็นการทำวิจัยร่วมกันของอาจารย์ จำนวน 2 คน ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน หัวหน้าทีมมีอายุและตำแหน่งทางวิชาการต่ำกว่าสมาชิก แต่เมื่อพิจารณาวุฒิทางการศึกษา พบว่าหัวหน้าทีมเป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าสมาชิกในทีม

อาจารย์กับการตัดสินใจทำวิจัยเป็นทีม

อาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีมแต่ละคนมีเหตุผล และจุดมุ่งหมายในการรวมทีมที่แตกต่างกัน

1. กรณีทีมที่มีการรวมตัวอย่างเป็นทางการ (ทีม A) หัวหน้าทีมมาจากการแต่งตั้งของสถาบันสมาชิกในทีมมาจากการคัดเลือกของ A1 การเข้าร่วมทีม A นอกจากจะสามารถนับเป็นภาระงานได้ 7 ชั่วโมง/สัปดาห์แล้ว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น อาจารย์บางคนตัดสินใจเข้าร่วมทีมเพราะมีความสนิทสนมกับหัวหน้าทีม และต้องการทำงานที่ตนเองถนัดซึ่งไม่ใช่การทำวิจัยแต่เป็นงานทางด้านบริหารการวิจัย เช่น งานด้านการเงิน การประชาสัมพันธ์ หรือการติดต่อประสานงาน เป็นต้น

"A1 เขาชวนให้มาช่วยงานในฝ่ายเลขฯ ซึ่งเราดูแล้วว่า เป็นงานที่เราสามารถทำได้อีกเลยมากกว่าตรงจุดนี้ ทีมนี้หัวหน้าทีมดีด้วย วางแผนการทำงานดี บุคลิกก็เข้ากันได้"

(A2 / 21 ม.ค. 2542)

"จริง ๆ แล้วตัวเองไม่ได้มีความสามารถทางด้านกรวิจัยมากมาย เพียงแต่อาศัยว่าก่อนหน้าทำงานเป็นเลขฝ่ายวิชาการ แล้วก็รู้จักคนเยอะ รู้จักอาจารย์เยอะ A1 ก็คงคิดว่าถ้าทำหน้าที่ประสานงานก็คงได้ประโยชน์ตรงนี้แหละคะ แล้วก็รู้จักกับ A1 เป็นการส่วนตัวด้วย เมื่อเขาชวนให้มาร่วมงานก็เลยมากำตรงนี้"

(A3 / 21 ม.ค. 2542)

อาจารย์บางคนตัดสินใจเข้าร่วมทีมเพราะชอบงานทางด้านกรวิจัย มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย จึงต้องการทำงานที่ตรงกับความชอบและความถนัดของตนเอง และเห็นว่าการทำงานวิจัยจะทำให้มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้ตนเองได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้มาใช้ในการสอนได้ด้วย

ช่วงปี 38 ที่ได้มาสอนที่นี่ A1 เขาก็มาชวนให้ไปทำงานในสำนักวิจัย โดยที่พูดคำเดียวเราก็ O.K. เลย เพราะว่าเราอยากทำงานที่เราถนัด เราชอบทางด้านนี้ อยู่แล้ว ชอบทำงานวิจัย อยากที่จะอยู่ในแวดวงของการทำวิจัยอยู่แล้ว

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

“การทำวิจัยมันจะมีอะไรอีกหลายอย่างทั้งศักดิ์ศรี ทั้งการได้รับการยอมรับ”

(A4(เก่า) / 17 ก.พ. 2542)

“ที่เราตัดสินใจมาทำตรงนี้สาเหตุหนึ่งก็คือเราสอนตรงนี้ มันตรงกับสาขาที่เราสอน แล้วก็คิดว่าเราชอบด้วย ปกติแล้วผมชอบงานทางด้านการศึกษามากกว่างานทางด้านวัดผลประเมินผล แล้วก็อยากได้ผลงานที่เกิดมา อย่างน้อย ๆ ก็คือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นติดตัวเรา อีกส่วนหนึ่งก็คือชื่อเสียงมันจะเกิดง่ายด้วย”

(A4(ใหม่) / 12 ม.ค. 2542)

2. กรณีทีมที่รวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ (ทีม B C D) อาจารย์แต่ละคนมีเหตุผลในการเข้าร่วมทำวิจัยเป็นทีมแตกต่างกัน อาจารย์ที่มีความสามารถที่จะทำงานวิจัยคนเดียวได้ ให้เหตุผลในการทำวิจัยเป็นทีมว่า งานวิจัยที่ทำเป็นงานส่วนรวมของโปรแกรมวิชา ถ้าทำเป็นทีมจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่า และยังเป็นการแบ่งเบาภาระงานซึ่งกันและกันอีกด้วย

“การทำเรื่องนี้มันเป็นภาพรวม ผลก็นำมาใช้ในภาพรวม คิดดูว่าทำเป็นทีมน่าจะดีกว่า เพราะถ้าเราทำคนเดียว ทำไปเดี่ยวคนอื่นก็มาพูด เอ้อ ! มันแน่นแหวอ มันเชื่อได้แหวอ พอทำออกมามันไม่รู้ยังงี้ เราทำวิธีไหนคนเขาก็ดีเราดี แต่ที่นี้เราทำ 3 หัว ช่วยกันคิดเนี่ย อย่างน้อย ๆ 3 คน สมองของ 3 คนได้คิดแล้ว ในโปรแกรมน่าจะยอมรับได้ เราคนเดียวคนเขาก็อาจจะไม่เชื่อเรา ถ้าทำเป็นทีม การยอมรับมันจะสูงกว่า”

(B2 / 26 ก.พ. 2542)

“ทำคนเดียวเนี่ยมันรับไม่ไหว เพราะเรามีภาระงานอื่น ๆ อีกเยอะ ก็เลยเป็นชื่อกรรมการรับผิดชอบร่วมกัน พอกรรมการร่วมกันแล้ว ครูเนี่ยเป็นรองหัวหน้าโปรแกรม ก็เลยเหมือนกับเป็นการดึงในทีมบริหารของโปรแกรมมาทำ”

(B2 / 21 ม.ค. 2542)

“ถ้าเราทำคนเดียว เวลามีปัญหาจะไปปรึกษาคนอื่นเขาก็ลำบาก เพราะแต่ละคนก็มีงานเยอะ เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีชื่อเขา เขาก็ไม่มาช่วย แต่มีชื่อเขาด้วยมันก็ดี มันก็ได้หลาย ๆ อย่าง เขาก็ช่วยเรา งานมันก็เดิน”

(B3 / 28 ม.ค. 2542)

C2 และ C3 เป็นอาจารย์ที่ยังไม่มีความรู้ความสามารถทางด้านการวิจัย แต่ตัดสินใจทำวิจัยเป็นทีม เนื่องจากผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นอาจารย์เก่าชักชวนให้ทำ ในขณะที่มีเวลาว่างพอที่จะทำได้

"ตอนแรก ๆ ที่หน้อยเข้ามามันไม่มีชั่วโมงสอน จะมีเวลาว่างเยอะ พอ C1 เขามาชวนให้ทำ หน้อยก็เลยคิดว่าดีเหมือนกัน เราจะได้ใช้เครื่องมือด้วย ทักษะสกปรกอะไรไปด้วย พอทำ ๆ ไปเราจะได้รู้กระบวนการวิจัยเพิ่มขึ้น"

(C2 / 24 ก.พ. 2542)

"ตอนที่ตัดสินใจทำอาจจะเป็นเพราะหน้าที่การงานมากกว่าค่ะ อยู่ในเรื่องของงานรับผิดชอบจะต้องทำตรงนี้ ก็เลยทำ เพราะตอนนั้นเราเข้ามายังไม่มีชั่วโมงสอน เวลาว่างก็เยอะ อย่างเนื้อเรื่องที่ทำเราก็ไม่ได้สนใจด้วย แต่ที่ทำเพราะทำตามหน้าที่มากกว่าค่ะ"

(C3 / 16 พ.ย. 2541)

อาจารย์ในทีม D ตัดสินใจทำวิจัยร่วมกัน เพราะมีความสนใจในเรื่องเดียวกัน และยังมีแนวคิดและทัศนคติที่เหมือนกัน

"เราสนใจเรื่องนี้เหมือนกัน แล้วแนวคิดอะไรทุกอย่างจะไปกันได้ คือเขาเป็นคนดี เป็นคนที่ไม่ใช่มีปัญหา คือเราก็รู้สึกว่าเขาดี เขาก็รู้สึกที่เราดี มันไปกันได้อยู่แล้ว D2 เขาเป็นคนที่ฟัง แล้วก็เป็นคนที่มีรู้จักใช้ความสามารถในตัวอีกคนหนึ่ง คือเราเก่งอันนี้ มันเปิด แลกสนับสนุนเต็มที่ ให้กำลังใจอย่างดีเลยคะ"

(D1 / 1 ธ.ค. 2541)

"คือโดยส่วนตัวแล้วจะสนิทกัน สนิทกับ D1 แล้วอีกอย่างหนึ่งก็เห็นว่า D1 เขาเป็นคนที่มีความสามารถ ก็เลยอยากให้เราทำวิจัย ทำอะไรให้เด็ก ก็เลยชวนเขามาทำ"

(D2 / 23 พ.ย. 2541)

จากการศึกษาเรื่องการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ พบว่า มีลักษณะดังนี้

1. ทีมที่เป็นทางการ การทำวิจัยร่วมกันของอาจารย์ที่รวมตัวกันอย่างเป็นทางการนั้นเกิดจากลักษณะของงาน ที่ต้องทำเป็นทีมเพราะเป็นงานของสถาบัน เมื่อเป็นสมาชิกของทีมจึงต้องร่วมทำวิจัยด้วย อาจารย์บางคนตัดสินใจเข้าร่วมทีมเพราะมีความสนิทสนมกับหัวหน้าทีม และต้องการทำงานที่ตนเองถนัดซึ่งไม่ใช่การทำวิจัยแต่เป็นงานทางด้านบริหารการวิจัย เช่น งานด้านการเงิน การประชาสัมพันธ์หรือการติดต่อประสานงาน

เมื่อมีการทำวิจัยจึงมักมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย เพราะไม่มีความถนัดทางด้านการศึกษา และถือว่าได้ทำงานในส่วนอื่น ๆ แล้ว อาจารย์บางคนเข้าร่วมทีมเพราะชอบลักษณะงานวิจัยซึ่งตรงกับความรู้ความสามารถ หรือตรงกับวิชาที่สอน สามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการทำวิจัยไปใช้ในการสอนได้ การเข้าร่วมทีมทำวิจัยเพราะต้องการมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับ เนื่องจากคำนิยมของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏที่เห็นว่า **“อาจารย์ที่ทำวิจัยได้อี้อ่าเป็นคนเก่ง”** นอกจากนี้การเข้าร่วมทีม A ยังสามารถนับเป็นการงานได้ 7 ชั่วโมง / สัปดาห์ และมีโอกาสได้รับการพิจารณาความดีความชอบ

2. ทีมที่ไม่เป็นทางการนั้นเกิดสาเหตุต่าง ๆ เช่น เกิดจากลักษณะของหัวข้อการวิจัยที่ต้องการนำผลการวิจัยมาใช้ในภาพรวม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน อาจารย์ไม่มีความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษา และไม่มั่นใจว่าจะสามารถทำงานวิจัยเพียงคนเดียวได้ ต้องการความช่วยเหลือในบางขั้นตอนของการวิจัย เป็นการแบ่งเบาภาระงานซึ่งกันและกัน ต้องการให้ผลงานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน และอาจารย์บางคนเข้าร่วมทีมทำวิจัยเพราะได้รับการเชิญชวนจากผู้บังคับบัญชา โดยที่ไม่ได้มีความสนใจในเรื่องที่ทำ เป็นการทำงานวิจัยที่เรียกว่า **“ทำตามหน้าที่”**

ลักษณะความสัมพันธ์ภายในทีม

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีม พบว่า อาจารย์ที่ทำวิจัยร่วมกันเป็นทีมมักจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในลักษณะต่าง ๆ ลักษณะความสัมพันธ์ภายในทีมที่แตกต่างกันย่อมนำไปสู่ลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน จากการศึกษาทีมนักวิจัยทั้ง 4 ทีม สามารถสรุปลักษณะความสัมพันธ์ได้ 4 ลักษณะ คือ

1. **“ความสัมพันธ์แบบเครือข่าย”** เช่นในกรณีของทีม A ที่พบว่า A4(ใหม่) เป็นน้องเขยของ A3 และในกรณีของทีม B ที่พบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นที่ปรึกษางานวิจัยของทีม B เป็นพี่สาวของ B2 สมาชิกที่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะนี้จะมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันสูง ลักษณะการทำงานเป็นแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัย มีความเป็นกันเองในการติดต่อสื่อสาร

2. **“ความสัมพันธ์แบบลูกศิษย์กับอาจารย์”** คือกรณีของทีม C ที่พบว่า C2 และ C3 เป็นลูกศิษย์ของ C1 ลักษณะการทำงานมักถูกกำหนดโดย C1 ส่วน C2 และ C3 มีส่วนร่วมในลักษณะของผู้ช่วยวิจัย คือ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

3. **“ความสัมพันธ์แบบรุ่นพี่รุ่นน้อง”** เช่นในกรณีของ A1 กับ A4(ใหม่) ที่เรียนในสาขาวิชาเดียวกัน จากมหาวิทยาลัยเดียวกันในระดับปริญญาโท A1 เป็นรุ่นพี่ของ A4(ใหม่) ดังนั้น A4(ใหม่) จึงให้ความเคารพนับถือ A1 ในฐานะที่เป็นรุ่นพี่จากสถาบันเดียวกัน มีการช่วยเหลืองาน เช่น การเข้าสอนแทนเมื่อ A1 ติดประชุม A1 ก็ให้โอกาสความก้าวหน้าในหน้าที่การงานแก่ A4(ใหม่) โดยการชักชวนให้มาร่วมงานด้วย เป็นต้น

4. **“ความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน”** เช่นในกรณีของทีม D และทีม B ที่สมาชิกในทีมเป็นเพื่อนร่วมงานที่สอนอยู่ในโปรแกรมวิชาเดียวกัน แล้วเกิดความสนใจที่จะทำงานวิจัยร่วมกัน

ภาระงานและภาระส่วนตัวที่เป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยเป็นทีม

การทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ภายใต้บริบทของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่กำหนดให้อาจารย์มีภาระงานในด้านการผลิตบัณฑิต ได้แก่ งานสอน งานที่ปรึกษา และงานนิเทศ ภาระงานบริหารและงานสนับสนุนการสอน ได้แก่ งานในตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการศูนย์และสำนักต่าง ๆ ของสถาบัน หัวหน้าโปรแกรมวิชา และการเข้าร่วมปฏิบัติงานในศูนย์และสำนักต่าง ๆ ของสถาบัน นอกจากนี้ยังมีงานสร้างสรรค์ทางวิชาการ ได้แก่ การแต่ง การแปล การเรียบเรียง การเขียนบทความทางวิชาการ และงานวิจัยซึ่งถือเป็นภาระงานอย่างหนึ่งของอาจารย์แต่ไม่ได้เป็นภาระหน้าที่ อาจารย์จะทำวิจัยหรือไม่ทำก็ได้หากมีภาระงานด้านอื่น ๆ ควบ 35 ชั่วโมง/สัปดาห์ จากการศึกษาลักษณะภาระงานของอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีมในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ภาระงานของอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีมตามเกณฑ์การพิจารณาภาระงานของสถาบัน

อาจารย์	การผลิตบัณฑิต				งานบริหาร	งานวิจัย		รวม
	งานสอน		งานที่ปรึกษา	งานนิเทศ		ทีม	เดี่ยว	
	ภาคปกติ	ภาคสมทบ						
A1	6	6	-	-	27	7	11	57
A2(B2)	9	6	6	4	21	7	11	73
A3	12	12	6	4	11	7	11	62
A4(เก่า)	12	6	6	-	11	7	-	48
A5(ใหม่)	6	6	-	-	11	7	11	41
A5	6	6	-	-	27	7	11	57
B1	3	6	6	4	21	7	-	44
B3	9	3	-	4	-	7	11	40
C1	6	3	-	-	27	7	-	46
C2	13	5	-	-	-	7	-	33*
C3	10	6	-	-	-	7	-	27*
D1	12	6	-	-	11	7	-	42
D2	10	3	-	-	27	7	-	54

*เป็นอาจารย์อัตราจ้างจึงมีภาระงานไม่ครบ 35 ชั่วโมง / สัปดาห์ได้

หมายเหตุ การคิดภาระงานรวมของอาจารย์สถาบันจะคิดภาระงานสอนเฉพาะการสอนภาคปกติ โดยคิดภาระงานเป็นสองเท่าของชั่วโมงสอน (ชั่วโมงสอนภาคปกติ X 2) เมื่อรวมภาระงานสอนกับภาระงานอื่น ๆ แล้ว อาจารย์จะต้องมีภาระงานไม่ต่ำกว่า 35 ชั่วโมง / สัปดาห์ (งานบริหาร ตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์และสำนักต่าง ๆ คิดเป็นภาระงาน 27 ชั่วโมง / สัปดาห์ หัวหน้าโปรแกรมวิชาคิดเป็น 21 ชั่วโมง / สัปดาห์ และอาจารย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์และสำนักต่าง ๆ คิดเป็น 11 ชั่วโมง / สัปดาห์)

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีมมีการงานสอนทั้งภาคปกติและภาคสมทบ ภาระงานการเป็นที่ปรึกษา การนิเทศนักศึกษา งานบริหารและงานในศูนย์และสำนักต่าง ๆ และงานวิจัยทั้ง งานวิจัยเดี่ยวและวิจัยเป็นทีม ภาระงานต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ เช่น ในกรณีของ A3 ที่สอนในภาคปกติ 12 ชั่วโมง / สัปดาห์ และสอนภาคค่ำอีก 12 ชั่วโมง / สัปดาห์ ทำให้ A3 มักจะเป็นผู้ที่ขาดประชุม หรือเข้าร่วมประชุมสายกว่าเวลาโดยอยู่เสมอ เพราะติดภาระงานด้านการสอน หรือในกรณีของ C2 และ C3 ที่ในช่วงแรกของการวิจัยนั้นยังไม่มีการสอนมากนัก ทำให้มีเวลา ในการทำวิจัยอย่างเต็มที่ ต่อมาเมื่อมีงานสอนเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้การทำวิจัยต้องหยุดชะงักลง

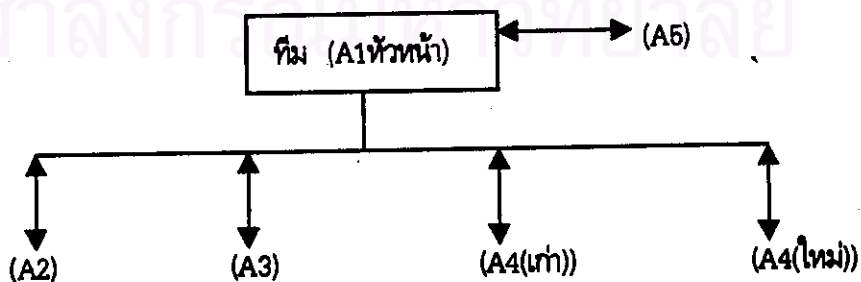
นอกจากภาระงานในสถาบันแล้ว อาจารย์บางคนยังมีการครอบครัว ทำให้ไม่สะดวกที่จะทำวิจัย แบบเป็นทีม เพราะการวิจัยเป็นทีมเป็นการทำงานร่วมกันของอาจารย์หลายคน ซึ่งอาจารย์แต่ละคนต่างก็มี ภาระงานอื่น ๆ เช่น การสอน การนิเทศ นักศึกษา การเป็นวิทยากรให้หน่วยงานภายนอก ทำให้หาเวลา ว่างที่ตรงกันสำหรับทำการศึกษาหรือได้ยาก ช่วงเวลาที่อาจารย์จะว่างตรงกันก็คือช่วงเช้าก่อนการสอนหรือ ช่วงเย็นหลังเลิกงาน แต่พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีการครอบครัวในช่วงเวลาดังกล่าว ทำให้ไม่สามารถใช้ช่วง เวลาว่างนั้นได้ เช่น ในกรณีของ A2 และ B3 ที่ต้องไปรับลูก ๆ กลับจากโรงเรียน

ตอนที่ 2 ลักษณะการทำวิจัยเป็นทีมของอาจารย์ในบริบทของกระบวนการวิจัย

การทำวิจัยเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การได้มาของหัวข้อการวิจัย การศึกษาเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย การเผยแพร่ผลการวิจัย และการนำผล การวิจัยไปใช้ประโยชน์ กระบวนการทำวิจัยของทีมวิจัยทั้ง 4 ทีม มีลักษณะดังต่อไปนี้

ลักษณะการทำวิจัยของทีม A

ทีม A เริ่มรวมตัวกันอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2538 มีลักษณะโครงสร้างในการทำงานแบบ หัวหน้าทีมเป็นผู้บังคับบัญชา

ลักษณะการทำงานของทีม A จะมีการแบ่งสายงานกันอย่างเป็นทางการ ทุกคนจะมีตำแหน่งหน้าที่ ของตนเอง และรับผิดชอบงานในส่วนของตนเอง A1 ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมจะทำหน้าที่เป็นคนประสานการทำงาน

ของสมาชิกในทีม โดยเป็นการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัวกับสมาชิกทุกคน การติดต่อสื่อสารลักษณะนี้จะมี ความรวดเร็วและมีความถูกต้องสูง การติดต่อสื่อสารกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหัวหน้าทีมและสมาชิกในทีมจะ ทำให้สมาชิกมีการตื่นตัวในการทำงานอยู่เสมอ การติดตามงานทำได้สะดวกรวดเร็ว

ทีม A ได้เริ่มทำการวิจัยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539 จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

1. โครงการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2538 - 2539" A1 มอบหมายให้ A4(เก่า) เป็นแกนหลักในการดำเนินการวิจัย เมื่อได้รับมอบหมาย จาก A1 แล้ว A4(เก่า) ได้เขียนโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอทุนสนับสนุนการวิจัยจำนวน 30,000 บาท ผู้ที่ทำ หน้าที่ดูแลเรื่องการเงินที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยคือ A2 เมื่อสมาชิกต้องการเบิกค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการวิจัยต้องนำใบเสร็จมาประกอบการเบิกเงิน ลักษณะการเบิกจ่ายที่ยุ่งยากทำให้สมาชิกรู้สึก เบื่อหน่าย เช่น กรณีของ A4(เก่า) (13 ม.ค. 2542)

ผู้วิจัย : เวลาเราไปทบทวนเอกสารอ้างอิงต้องใช้เงินค่าถ่ายเอกสาร ค่าเดินทางด้วย ตรงนี้เราขอเบิกเงิน ได้ไหมคะ

A4(เก่า): ก็ไปขอทีละครั้ง ถ่ายเอกสาร 10 บาท ก็ขอ 10 บาท ก็ได้เท่านั้น ใช้อะไรก็ต้องไปขอ เป็นครั้ง อยากรู้ได้อะไรที่เป็นของก็ต้องให้ฝ่ายเลข (A2) เป็นคนไปซื้อ เราก็ซื้อไม่ได้ เพราะฉะนั้นบางครั้งมันก็ ถ้าคนอื่นซื้อมาบางครั้งมันก็ได้ของมาไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเรา มันก็มีปัญหาอยู่อย่างนี้แหละ นี่คือรายละเอียดที่ทำให้รู้สึกว่ามันยุ่งยาก

ผู้วิจัย : แสดงว่าเวลาไปทบทวนเอกสารเราก็ต้องใช้เงินส่วนตัวเราออกไปก่อน

A4(เก่า): ต้องออกของเราไปก่อน แล้วพอเราจ่ายไปเท่าไรก็ขอเบิกเท่าที่เราจ่าย ก็ได้เท่านั้น ต้องเอา ใบเสร็จมาให้เขา ถึงจะเบิกได้

การวิจัยในลักษณะนี้ทีม A ไม่ต้องสร้างเครื่องมือในการวิจัย เนื่องจากสภาสถาบันราชภัฏมี แบบสอบถาม และกำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูลให้สถาบันราชภัฏทุกแห่งเหมือนกัน ทีม A จึงมีหน้าที่เพียง เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยส่งให้สภาสถาบันราชภัฏ A4(เก่า) ได้เริ่มวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2539 มีการอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูล และให้นักศึกษากลุ่มนี้ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับบัณฑิตในวันซ้อมรับปริญญา นักศึกษาได้คำ ตอบแทนในการเก็บข้อมูลวันละ 100 บาท มีนักศึกษาช่วยเก็บข้อมูลประมาณ 50 คน ในส่วนของบัณฑิต ที่ไม่มารับปริญญา นั้น ก็จะมีการส่งแบบสอบถามติดตามไปทางไปรษณีย์ จึงทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้มาก เกือบ 100%

" การเก็บข้อมูลนั้นอยู่ที่การเตรียมการ เพราะตอนคราวที่แล้วก็ใช้เวลากับการวางแผนเตรียมเก็บข้อมูลเยอะมาก เป็นระบบเป็นขั้นตอน จัดแบบสอบถามไว้หมดเรียบร้อย เพียงแต่ขอเขาช่วยไปเดินเก็บข้อมูลให้เท่านั้นเอง แต่เวลาเดินเก็บก็บอกไว้แล้วว่าลือจะเป็นอย่างนั้น ๆ แบ่งไว้เลย กลับมาให้ตรวจสอบดูยวั้นเลยว่าฉบับไหนยังไม่ได้ แล้วไปเดินเก็บต่ออีก ฉบับไหนไม่ได้ก็เก็บต่ออีก ที่ไม่ได้คือคนที่เขาไม่ได้มารับปริญญา เราก็ตามส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปให้ แต่บางคนก็ย้ายที่อยู่ บางคนก็ตอบมาว่าตายแล้ว บางคนก็ไปเมืองนอก "

(A4(เก่า) / 17 ก.พ. 2542)

ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล A1 A2 และ A3 จะมีส่วนร่วมในการช่วยควบคุมดูแลนักศึกษาที่ไปเก็บข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว A4(เก่า) ได้จ้างนักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาสถิติซึ่งเป็นลูกศิษย์ของ A4(เก่า) 2 - 3 คน เป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูล ค่าจ้างนักศึกษาวเคราะห์ข้อมูลประมาณ 3,000 บาท เมื่อนักศึกษาวเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว A4(เก่า) จึงทำการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลเขียนรายงานการวิจัย เจ้าหน้าที่ของสำนักวิจัยเป็นผู้พิมพ์รายงานการวิจัย เมื่อพิมพ์เสร็จแล้วได้ถ่ายเอกสารให้สมาชิกในทีมตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนการพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย เมื่อเสร็จสิ้นโครงการวิจัยแล้ว A1 กับ A2 จะปรึกษาหารือกันเรื่องการจัดสรรเงินทุนที่เหลือให้สมาชิกในทีม แล้วนำเงินใส่ซองมอบให้สมาชิกแต่ละคนเท่ากันคนละประมาณ 5,000 บาท .

2. โครงการวิจัยเรื่อง "ความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2539 " เกิดจากความสนใจร่วมกันของสมาชิกในทีม ดำเนินการในปี พ.ศ. 2539 - 2542 สมาชิกที่ร่วมทำงานวิจัยเรื่องนี้เป็น A1 A2 A3 และ A4(เก่า) ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันจำนวน 30,000 บาท งานนี้ A1 และ A4(เก่า) เป็นแกนหลักในการทำ A1 เป็นผู้เขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุน และรับผิดชอบส่วนของบทที่ 1 รวมทั้งการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยในบทที่ 5 A4(เก่า) รับผิดชอบทำในส่วน ของบทที่ 2 บทที่ 3 และบทที่ 4 ส่วน A2 มีหน้าที่ดูแลด้านการเงิน ช่วยตรวจคำถูกคำผิดในรายงานการวิจัย A3 มีหน้าที่ประสานงานทั่วไป ช่วยจัดนักศึกษาเก็บข้อมูล และช่วยตรวจคำถูกคำผิดในรายงานการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คืออาจารย์ทุกคนในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต มีการประชุมเพื่อระดมความคิดในการสร้างเครื่องมือ จากนั้น A4(เก่า) รับผิดชอบสร้างแบบสอบถามและให้นักศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถาม แต่ปรากฏว่าไม่ค่อยได้รับความร่วมมือ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวนน้อย ถึงแม้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงสองรอบ

"ที่ยุ่ง ๆ ก็จะเป็นขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ถ้าเก็บกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถาบัน ก็ทำได้ง่ายหน่อย แต่ถ้าเป็นข้างนอกก็ทำได้ยาก โดยเฉพาะการกระจายของกลุ่มตัวอย่าง ถ้ากระจายมากเราก็ยิ่งลำบาก แต่ถึงแม้จะเป็นอาจารย์ของเราเอง

ก็เยอะ อย่างตอนที่ทำเรื่องความต้องการในการทำวิจัยเนี่ย เราเก็บถึง 2 ครั้ง จากอาจารย์ 300 กว่า เราได้คืนไม่ถึง 200 คือแต่เราก็ต้องหยุดแค่นั้น เพราะว่าเราทำถึง 2 ครั้ง แล้วได้ไปถึง 200 ก็ต้องยอมรับตรงนั้น "

(A1 / 25 ก.พ. 2542)

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่สองแล้ว A4(เก่า) ได้จ้างนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้น A4(เก่า) ก็แปลผลข้อมูล และส่งต่อให้ A1 เป็นผู้สรุปและอภิปรายผลการวิจัย เนื่องจากงานวิจัยนี้เกิดจากความสนใจของสมาชิกในทีม ไม่ได้ต้องการนำผลการวิจัยไปใช้อย่างเร่งด่วน ทำให้งานวิจัยเรื่องนี้มีความล่าช้า คือเริ่มทำในปี พ.ศ. 2539 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2542 A1 ยอมรับว่างานมาหยุดชะงักในขั้นตอนการสรุปของ A1 เนื่องจากมีภาระงานอื่น ๆ มาก และไม่ได้จ้างงานมาตั้งแต่ต้น ทำให้การเขียนสรุปผลทำได้ยาก

"อันนี้ต้องยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดของตัวเอง คือ หลังจากที่ A4(เก่า) ได้วิเคราะห์ข้อมูลออกมาแล้ว A4(เก่า) เขาก็หยุดตรงที่การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของครูในการที่จะต้องเขียนสรุปผลในบทที่ 5 ซึ่งหนูก็คงจะพอรู้ว่า ถ้าเราไม่ได้จ้างงานมาตลอดเนี่ย การสรุปผลหรือว่าการอภิปรายผลมันจะทำได้ยากมาก"

(A1/ 15 ก.พ. 2542)

จากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าลักษณะการทำงานวิจัยของทีม A จะเป็นการแบ่งส่วนกันทำงาน ซึ่งทำให้การทำงานวิจัยขาดความต่อเนื่อง และมีความล่าช้า ผลที่ได้จากการวิจัยก็ไม่เป็นปัจจุบัน เพราะเป็นข้อมูลที่เก็บเมื่อ 3 ปีที่แล้ว สมาชิกบางคน (A2 และ A3) มีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อยในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจคำตอบค่าผิดของรายงานการวิจัย โครงการวิจัยเรื่องนี้ยังไม่เสร็จสิ้นจึงยังไม่ได้มีการแบ่งผลประโยชน์

3. โครงการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการรถยนต์รับจ้าง (แท็กซี่มิเตอร์)" สมาชิกที่ร่วมทำงานวิจัยเรื่องนี้คือ A1 A2 A3 A4(เก่า) และ A5 เป็นงานวิจัยที่สมาคมแท็กซี่มิเตอร์ติดต่อให้สำนักวิจัยทำ โดยการติดต่อมาทางโทรศัพท์ในช่วงที่ A4(เก่า) อยู่ในสำนักวิจัยหลังจากนั้น A4(เก่า) ได้ปรึกษากับสมาชิกในทีม เมื่อสมาชิกมีความคิดเห็นว่าควรจะทำงานวิจัยนี้ A4(เก่า) จึงได้เขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัยจากสมาคมแท็กซี่มิเตอร์ จำนวน 300,000 บาท เมื่อได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยแล้ว A2 เป็นผู้ดูแลเรื่องการใช้จ่ายเงิน A4(เก่า) เริ่มหาเอกสารอ้างอิงแต่เนื่องจาก A4(เก่า) มีปัญหาเรื่องสุขภาพทำให้เดินทางไปสะดวก จึงได้ขอร้องให้ A3 ช่วยหาเอกสารอ้างอิง เพราะเห็นว่า A3 มีรถยนต์ส่วนตัวสามารถเดินทางไปสะดวก แต่ A3 บอกว่าไม่สามารถไปหาให้ได้เพราะ A4(เก่า) ไม่ได้บอกรายละเอียดว่าต้องการใช้เอกสารเรื่องใดบ้าง A4(เก่า) จึงต้องหาเอกสารด้วยตัวเอง

"คือ literature นี้ก่อนไปก็จะบอกแล้ว ว่าให้เอาเรื่องนี้ แต่จะให้บอกว่าเอาเล่มไหน
อย่างไรเนี่ย มันบอกไม่ได้ มันต้องไปอ่านเอาเอง เขาถามว่าทำไมไม่บอกให้ละเอียด
ว่าจะเอาเล่มไหน อย่างไร ซึ่งมันจะจริงไปอย่างนั้นไม่ได้หรอก คนที่ทำวิจัยเขาจะรู้
ว่ามันจะจริงไม่ได้ บอกกระทั่งว่าไปหาดูบรรณานุกรมนะ เล่มไหนที่มีเรื่องอย่างนี้
ลองไปเปิด ๆ ดู อ่านดู อันไหนที่มันเกี่ยวกับเรื่องของเราก็ให้ถ่ายมา เขาก็ยังทำไม่ได้"

(A4(เก่า) / 8 ม.ค. 2542)

เมื่อได้เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว A4(เก่า) ได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ขึ้นมาจากนั้นก็ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามร่วมกัน ได้แบบสอบถามจำนวน 3 ชุด
คือ แบบสอบถามสำหรับผู้ให้บริการรถแท็กซี่มีเตอร์ แบบสอบถามสำหรับคนขับรถแท็กซี่มีเตอร์ และ
แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการรถแท็กซี่มีเตอร์ เมื่อปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือแล้ว ได้มีการเตรียม
นักศึกษาที่จะช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการอบรมบอกถึงลักษณะของบุคคลที่จะต้องไปเก็บข้อมูล
กำหนดสถานที่ที่ต้องเก็บข้อมูลว่าจะเลือกเก็บกับใคร อย่างไรบ้าง และมีตารางกำหนดว่าให้เก็บในพื้นที่
ไหนบ้าง เป็นการสุ่มตัวอย่างตามพื้นที่ในกรุงเทพฯ เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงปิดเทอม (เดือนมีนาคม
2539) ใช้เวลาประมาณ 1 เดือน มีนักศึกษาบางคนไม่ไปเก็บตามสถานที่ที่กำหนดไว้ A4(เก่า) จะตรวจสอบ
ข้อมูลแล้วให้ไปเก็บใหม่ตามสถานที่ที่กำหนด

"เจอเด็กโกหกเหมือนกัน เคยตรวจสอบเจอ เราก็บอกให้ไปเก็บตรงนี้ ๆ
อธิบายเลยว่าเธอต้องไปเก็บตรงไหน อย่างไร กลับมาตรวจสอบ
เด็กไม่ไปเก็บตามพื้นที่ที่กำหนดก็มี ก็ต้องให้ไปเก็บมาใหม่"

(A4(เก่า) / 17 ก.พ. 2542)

A4(เก่า) เป็นผู้ดูแลและตรวจสอบการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษา เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว
ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ได้จ้างอาจารย์ที่สถาบันราชภัฏอุบลราชธานีซึ่งเป็นเพื่อนกับ A1 เป็นผู้
วิเคราะห์ให้

"การวิเคราะห์ก็จ้างเขาทำเลย เพราะว่ามันสะดวก แล้วอีกอย่างหนึ่งในช่วงแรก
เราไม่มีโปรแกรมวิเคราะห์ด้วย บุคลากรของเราไม่มีเวลาแล้วเราก็ได้ทุน อย่างเรื่อง
แท็กซี่มีเตอร์กลุ่มตัวอย่างเกือบ 5,000 คน เราคิดค่าวิเคราะห์แค่ 3,000 บาทเองนะ
เราตีข้อมูลแล้วส่งไปให้เขาวิเคราะห์ให้ แล้วเราก็เอามาแปลผลกันเอง"

(A1 / 15 ม.ค. 2542)

A1 รับผิดชอบในเรื่องของการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนในส่วนของบทที่ 4 A4(เก่า) รับผิดชอบการเขียนในบทที่ 1(ความสำคัญของปัญหาการวิจัย) บทที่ 3 (การดำเนินการวิจัย) และบทที่ 5 (การสรุปผลการวิจัย) A5 รับผิดชอบบทที่ 2 (วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง) เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดี A2 ดูแลเรื่องการใช้เงินทุน จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และช่วยตรวจคำถูกคำผิดของรายงานการวิจัย เรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์จากการทำวิจัยเรื่องนี้ไม่มีผู้ใดกล่าวถึง เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่รับจ้างทำให้หน่วยงานภายนอก แต่อย่างไรก็ตามทีม A ก็ไม่ได้รับทำงานวิจัยให้หน่วยงานภายนอกอีกเลย เพราะหน่วยงานที่รับทำคือสวนดุสิตโพล

ปี พ.ศ. 2540 ทีม A ทำงานวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2539 - 2540" ลักษณะการทำงานมีรูปแบบเหมือนตอนที่ทำในปี พ.ศ. 2539 คือ A4(เก่า) เป็นผู้รับผิดชอบหลัก สมาชิกคนอื่นมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย การแบ่งผลประโยชน์สมาชิกได้รับค่าตอบแทนจากโครงการวิจัยนี้ประมาณคนละ 7,000 บาท

ปี พ.ศ. 2541 ทีม A ทำงานวิจัย 2 โครงการ คือ

1. โครงการวิจัยเรื่อง- การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปี พ.ศ. 2540 - 2541" ในช่วงภาคการศึกษาแรกของปี พ.ศ. 2541 A4(เก่า) ยังร่วมปฏิบัติงานอยู่ในสำนักวิจัย A1 ได้เชิญชวน A4(ใหม่) ให้เข้ามาช่วยงาน A4(เก่า) ในฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่งานวิจัยในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2541 ต่อมาในเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2541 A4(เก่า) ก็ได้ลาออกจากสำนักวิจัย สาเหตุที่ลาออกนั้นเนื่องจาก A4(เก่า) รู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบทั้ง ๆ ที่ได้ทุ่มเทให้กับการทำงานมาก A4(เก่า) เส่กว่ารู้สึกเบื่อหน่ายต่อความไม่เอาจริงเอาจังกับการทำงานของสมาชิกบางคน และระบบการบริหารงานของสำนักวิจัย เช่น ระบบการเบิกจ่ายเงินที่ยุ่งยาก และไม่ได้รับทราบรายรับ รายจ่าย การจัดสรรเงินค่าตอบแทนเป็นการพิจารณาร่วมกันของ A1 และ A2 เท่านั้น สมาชิกคนอื่น ๆ ไม่ได้ร่วมพิจารณาการจัดสรรเงิน จากสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้ A4(เก่า) ตัดสินใจลาออก A4(ใหม่) ได้เข้ามาทำหน้าที่รับช่วงงานต่อจาก A4(เก่า) โดยเป็นตัวหลักในการทำงานวิจัยนี้ แต่เนื่องจาก A4(ใหม่) ยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน สมาชิกในทีมจึงได้ช่วยเหลือ A4(ใหม่) ดังนี้ A1 และ A2 ช่วยจัดเตรียมนักศึกษาที่จะช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลทำในช่วงวันช้อมรับปริญญา สมาชิกในทีมทุกคนช่วยดูแลประสานงานการเก็บข้อมูลตามจุดต่าง ๆ ในช่วงเย็นเมื่อนักศึกษานำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาส่งที่สำนักวิจัย เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัยและนักศึกษาระมาณ 3 คนเป็นผู้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลเมื่อนักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน A2 ก็มอบเงินให้แก่นักศึกษาคนละ 100 บาท จำนวน 54 คน A4(ใหม่) ตรวจสอบรายชื่อบัณฑิตที่ต้องติดตามส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุด

ปีที่แล้วเราเก็บแบบสอบถามคืนได้ 96% แล้วรู้สึกว่ราชภัฏเพชรบูรณ์ จะเก็บได้แค่ 30% แล้วก็ถูกว่าไม่มีประสิทธิภาพในการเก็บแบบสอบถาม เราก็เลยต้องพยายามเก็บคืนให้ได้มากที่สุด

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว A1 ได้ติดต่อให้นักศึกษาวิชาสถิติที่เคยวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องนี้ในปี พ.ศ. 2539 และปี พ.ศ. 2540 มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลให้ นักศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วว่า ข้อมูลปีนี้ไม่ค่อยสมบูรณ์เลย ไม่เหมือนตอนที่อาจารย์ A4(เก่า) ทำ” เมื่อนักศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว A4(ใหม่) เป็นผู้สรุปเขียนรายงานการวิจัยส่งสภาสถาบันราชภัฏ งานวิจัยโครงการนี้ยังไม่ได้มีการแบ่งปันผลประโยชน์

2. โครงการวิจัยเรื่อง “ความต้องการบัณฑิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตตามทัศนะของผู้ประกอบการ” เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2541 ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันจำนวน 130,000 บาท ขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล หัวข้อการวิจัยเกิดจากความต้องการของสถาบันที่ต้องการข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของสถาบัน เมื่อได้รับมอบหมายจากทางสถาบันแล้ว A1 เห็นว่าลักษณะของงานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทุกคณะวิชา จึงได้เชิญอาจารย์จากคณะวิชาต่าง ๆ มาร่วมกันทำด้วย เป็นอาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ 1 คน คณะวิทยาศาสตร์ 1 คน คณะครุศาสตร์ 1 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 1 คน รวมกับสมาชิกในสำนักวิจัยอีก 5 คน (A1 A2 A3 A4(ใหม่) และ A5) รวมเมื่ออาจารย์ที่ร่วมกันทำงานวิจัยนี้ทั้งหมดจำนวน 9 คน เริ่มดำเนินการประชุมเพื่อเขียนโครงการวิจัยและวางแผนการทำงานวิจัยในช่วงเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2541 ต่อมาในช่วงวันที่ 12 - 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ได้เชิญวิทยากรซึ่งเป็นผู้ประกอบการในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาทั้ง 5 คณะวิชา มาบรรยายถึงลักษณะของบัณฑิตที่สถานประกอบการนั้น ๆ ต้องการ ทีม A ได้เชิญอาจารย์และนักศึกษาทุกคณะวิชาเข้ารับฟังการบรรยาย .

A1 ได้มอบหมายให้อาจารย์ในทีมสรุปลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์จากการบรรยายของวิทยากรเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม มีการประชุมเพื่อสร้างแบบสอบถามในช่วงเดือนธันวาคม ลักษณะการประชุมมีทั้งการประชุมอย่างเป็นทางการในสำนักวิจัย และการประชุมแบบไม่เป็นทางการคือการนัดไปรับประทานอาหารมือกลางวัน และมีการพูดคุยเพื่อสร้างแบบสอบถามไปด้วย มีการกำหนดลักษณะของแบบสอบถามว่าจะต้องประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง แล้วแบ่งหัวข้อให้สมาชิกแต่ละคนสร้างแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงนำมาพิจารณาความเหมาะสมแบบสอบถามที่ได้ ว่าควรจะมีเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างไร มีการประชุมเพื่อสร้างแบบสอบถามประมาณ 2 - 3 ครั้ง ครั้งละ 1 - 2 ชั่วโมง เมื่อได้ข้อตกลงเกี่ยวกับลักษณะของแบบสอบถามแล้ว A1 มอบหมายให้ A4(ใหม่) เป็นผู้ปรับปรุงแบบสอบถาม และได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในช่วงเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2542 เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 รูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และการนำแบบสอบถามไปให้ผู้ประกอบการโดยตรง ขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปลักษณะการทำวิจัยของทีม A

ตั้งแต่เริ่มรวมทีมในปี พ.ศ. 2538 ถึงปี พ.ศ. 2541 ทีม A ทำงานวิจัยทั้งหมดจำนวน 6 โครงการ ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบัน 5 โครงการ และทุนจากหน่วยงานภายนอก 1 โครงการ หัวข้อการวิจัยส่วนใหญ่ของทีม A นั้นไม่ได้เกิดจากความสนใจร่วมกันของสมาชิกในทีม เพราะเป็นการทำวิจัยตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสถาบัน หรือขึ้นอยู่กับเจ้าของทุนในกรณีที่เป็นงานวิจัยขององค์กรภายนอก ดังนั้นทีม A จึงไม่มีปัญหาเรื่องการหาหัวข้อ แต่การทำวิจัยในหัวข้อที่ไม่ได้มีความสนใจก็ทำให้สมาชิกขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยมีความล่าช้า A4(ใหม่) เล่าว่า การเขียนในเรื่องที่เราไม่ได้สนใจมันจะเขียนยากมาก เพราะเราไม่ได้สนใจอยากรู้เราก็เขียนไม่ค่อยออก" วัตถุประสงค์ในการวิจัยที่สำคัญของทีม A คือ การทำวิจัยเพื่อสนองความต้องการของสถาบัน ต้องการนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของสถาบัน เช่น วางแผนการรับนักศึกษาในโปรแกรมวิชาต่าง ๆ หรือในเรื่องของการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยเพื่อบริการชุมชนในกรณีที่เป็นการทำงานวิจัยให้กับหน่วยงานภายนอกสถาบัน ส่วนใหญ่งานวิจัยของทีม A จะเป็นการทำวิจัยเพื่อมุ่งนำผลไปใช้ประกอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถาบัน ดังนั้นผู้ที่มีความสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยของทีม A ก็คือผู้บริหารสถาบัน โดยมีการเชิญผู้บริหารให้มาชี้แจงถึงความต้องการของสถาบัน เพื่อให้ผลการวิจัยนั้นตอบสนองความต้องการของสถาบันอย่างแท้จริง

"ทำแล้วก็อยากให้มันสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร อยากให้เขาเห็นคุณค่า ให้เขาได้ใช้ประโยชน์ ทำแล้วทิ้งเปล่าไว้มันไม่มีประโยชน์"

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

"เราเชิญท่านอธิการมาบอกเลยว่าท่านต้องการข้อมูลแบบไหน"

(A4(ใหม่) / 12 ม.ค. 2542)

"พอมีปัญหาบับอธิการก็บอกว่าหาคำตอบให้หน่อยสิ มันเกิดปัญหาขึ้นมาแล้วจะต้องมีงานวิจัยมารองรับ เพื่อจะแก้ปัญหาที่ สำนักวิจัยก็จะรับมาทำ"

(A5 / 4 ธ.ค. 2541)

การวิจัยของทีม A เป็นการวิจัยเชิงสำรวจทั้งหมด ทั้งงานวิจัยของสถาบันหรืองานวิจัยที่หน่วยงานอื่นมาจ้างให้ทำ ทั้งนี้เพราะงานวิจัยของทีม A เป็นงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสถาบันทางด้านข้อมูลที่จะใช้ประกอบการวางแผนงานของสถาบัน และส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากบุคคลโดยทั่วไป มักจะปิดติดอยู่กับสวนดุสิตโพล ซึ่งเป็นการสำรวจประชามติที่มีชื่อเสียงของสถาบัน ดังนั้นเมื่อต้องการงานวิจัยเชิงสำรวจจึงมักจะนึกถึงสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

“เป็นเชิงสำรวจเป็นส่วนใหญ่ ก็คือสวนดุสิตมักจะได้รับการติดต่อจากองค์กรภายนอกให้ดูตรงนี้หน่อย เรามีพื้นฐานมาจากสวนดุสิตโพล เพราะฉะนั้นอะไรเขาก็ให้เราสำรวจเลยเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์ลึก ๆ เนี่ยเรายังไม่ได้ทำ เพราะว่าลูกค้าไม่ต้องการ”

(A6 / 4 ธ.ค. 2541)

ลักษณะงานวิจัยของทีม A ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสถาบัน เช่น การวิจัยติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ก็คือ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิตในปีการศึกษาต่าง ๆ ในการศึกษาจะศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยจะเก็บข้อมูลในช่วงที่นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วกลับมารับปริญญา หรือถ้าเป็นงานวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างก็จะเป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตทุกคน ไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของงานวิจัยที่หน่วยงานต่าง ๆ มาจ้างให้ทำ กลุ่มตัวอย่างก็จะแตกต่างกันออกไปตามความต้องการของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการรถยนต์รับจ้าง (แท็กซี่มิเตอร์) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ก็จะเป็น ผู้ใช้บริการรถแท็กซี่ คนขับรถแท็กซี่ และผู้ประกอบการรถแท็กซี่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามพื้นที่

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีทั้งแบบสอบถามที่ทีม A สร้างขึ้นเองและแบบสอบถามที่สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเป็นผู้สร้าง แล้วมอบหมายให้ทีม A เก็บรวบรวมข้อมูล ในเรื่องการวิจัยเพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏนั้น จะใช้แบบสอบถามที่สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเป็นผู้สร้างขึ้น ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์ และงานวิจัยที่หน่วยงานภายนอกจ้างให้ทำ ทีม A ได้สร้างแบบสอบถามเอง การสร้างเครื่องมือจะเป็นการแบ่งกันสร้างเป็นส่วน ๆ แล้วนำมารวมกันเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จะให้นักศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล มีการอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนที่จะไปเก็บข้อมูลจริง เมื่อนักศึกษาเก็บข้อมูลมาแล้ว จะทำการตรวจสอบข้อมูลหากพบแบบสอบถามที่ตอบไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ A4(เก่า) จะให้นักศึกษาตามไปเก็บข้อมูลใหม่ ในกรณีที่ไม่สามารถตามเก็บข้อมูลใหม่ได้ก็จะตัดแบบสอบถามนั้นทิ้งไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติขั้นพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 8.0 หากค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทีม A จะจ้างอาจารย์ต่างสถาบัน หรือนักศึกษาที่เรียนสาขาสถิติวิเคราะห์ให้แล้วนำมาแปลผลเอง โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกและอาจารย์ในทีมก็ไม่มีเวลา

“การวิเคราะห์ที่จ้างเขาทำเลย เพราะว่ามันสะดวก แล้วอีกอย่างหนึ่งในช่วงแรกเราไม่มีโปรแกรมวิเคราะห์ด้วย บุคลากรของเราไม่มีเวลา แล้วเราก็ได้ทุนอย่างเรื่องแท็กซี่มิเตอร์กลุ่มตัวอย่างเกือบ 5,000 คน เขาคิดค่าวิเคราะห์แค่

3,000 บาทเองนะ เราคือข้อมูลแล้วส่งไปให้เขาวิเคราะห์ให้ แล้วเราก็เอามา
แปลผลกันเอง บางทีก็ให้เด็กของเราวิเคราะห์ เป็นพวกเด็กเอกสติดิเขาจะเก่ง "

(A1 / 15 ม.ค. 2542)

การเผยแพร่กรณีวิจัยของทีม A จะใช้วิธีการส่งรายงานการวิจัยไปยังสถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง
ส่งหอสมุดแห่งชาติ 2 เล่ม ห้องสมุดของสถาบัน 2 เล่ม อธิบดีกรมวิชาการ 2 เล่ม เลขาธิการคณะ
กรรมการการวิจัยแห่งชาติ 1 เล่ม และเก็บไว้ที่สำนักวิจัย 3 เล่ม อาจารย์และ นักศึกษาภายในสถาบัน
สามารถยืมรายงานการวิจัยไปอ่านได้

"เราส่งไปที่หอสมุดแห่งชาติส่วนหนึ่ง กรมวิชาการส่วนหนึ่ง ส่งไปสำนักงานสภา
(สภาร.) อีกส่วนหนึ่งเราต้องพิจารณาว่าจะส่งหอสมุดเรากับโปรแกรมวิชาที่เกี่ยวข้อง
เช่น เนื้อหาที่กำมั้นเกี่ยวข้องกับโปรแกรมอะไร ต้องส่งไปให้ตรงนั้นทราบ แล้ว
ส่วนหนึ่งจะเก็บไว้ที่สำนักวิจัย ตอนหลังก็มาพัฒนาอีกว่า แคนั้นมันไม่เพียงพอ
ก็เลยมาเขียนรวมเล่มสรุปบทคัดย่อ แล้วก็ส่งไปสถาบันราชภัฏทุกแห่ง ก็มีครู
อาจารย์จากต่างจังหวัดมีจดหมายมาว่าอยากได้เล่มจริง ส่งเงินมาด้วย เราก็ เอ๊ะ!
เขาไปเอามาจากไหน เขาก็บอกว่าทราบมาจากหนังสือสรุปบทคัดย่อของกรมวิชาการ
พอเขาเห็นเรื่องแล้วเขาสนใจอยากได้มากกว่านั้น ก็ O.K. เราก็ทำให้เขา ถ้าใคร
อยากได้ก็ทำให้ก็ไปถ่ายเอกสารให้เขา "

(A4(เก่า) / 17 ก.พ. 2542)

ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยของทีม A คือ ผู้บริหารสถาบันและสภาสถาบันราชภัฏ โดยนำผลที่ได้
จากกรวิจัยไปใช้ในการวางแผนและการกำหนดนโยบาย เช่น แผนการรับนักศึกษา การเปิดสอนในสาขาวิชา
ต่าง ๆ ดังนั้นการทำวิจัยของทีม A จึงมีความกดดันในเรื่องของเวลา ไม่สามารถจะต่อเวลาทำการวิจัยได้
เรื่อย ๆ เหมือนกับทีมที่ไม่เป็นทางการ เพราะทางสถาบันรอผลการวิจัยเพื่อนำผลกรวิจัยไปใช้ประโยชน์

A4(ใหม่) : คือทางสถาบันเขารอคำตอบจากเรา อย่างในลักษณะที่จะเป็นคำปรารภของ
ท่านอธิการ ว่าจะใช้ข้อมูลตรงนั้นเพื่อเสนอขอรับนักศึกษา เพราะว่ากรมเขา
สั่งชลอกการรับนักศึกษา แต่ทางเราอยากเปิดรับ อยากได้งานวิจัยมารองรับ
เราก็เลยต้องเร่งทำให้เสร็จตามแผน เพราะเขารอผลจากเราอยู่ มันต้องเร่ง
นำผลไปใช้

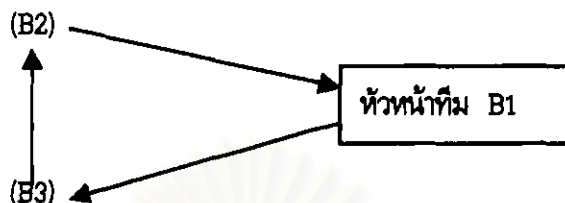
ผู้วิจัย : แล้วผลที่ได้ไม่เป็นไปตามความคาดหวังละคะ

A4(ใหม่) : ยืนยันว่าต้องสรุปตามข้อมูลแหละครับ เราจะเอามาปรับไม่ได้ ก็ต้องว่ากันไป
ตามข้อมูลที่ได้ คือเรามีหน้าที่ต้องส่งข้อมูลให้ท่านเท่านั้น ส่วนท่านจะเอาไป
พิจารณาอย่างไรนั้นเราจะไม่ยุ่งเกี่ยวแล้ว

(A4(ใหม่) / 28 ก.พ. 2542)

ลักษณะการทำวิจัยเป็นทีมของทีม B

ลักษณะโครงสร้างในการทำงานของทีม B หัวหน้าเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน

ลักษณะการทำงานของทีม B จะเป็นลักษณะช่วยเหลือกันทำแบ่งงานกันทำทั้ง 3 คน จะรับผิดชอบงานเท่า ๆ กัน ทั้ง 3 คน มีคุณวุฒิ และวัยวุฒิใกล้เคียงกัน B1 ได้รับให้เป็นหัวหน้าทีมตามตำแหน่ง เนื่องจาก B1 เป็นหัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย แต่ในด้านการงานแล้ว B1 ก็จะมีบทบาทเหมือนกับ B2 และ B3 ทีม B ได้ร่วมกันทำงานวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับปริญญา 4 ปีในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต" เป็นการทำวิจัยเชิงประเมิน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจิป (CIPP Model) หัวข้อการวิจัยเกิดเนื่องจาก โปรแกรมวิชาปฐมวัยได้รับคัดเลือกให้เป็นโปรแกรมวิชนำร่องในการประกันคุณภาพอาจารย์ทั้ง 3 คนซึ่งเป็นผู้บริหารของโปรแกรมวิชาปฐมวัยจึงร่วมกันทำวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการนำผลงานวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับปริญญาตรี 4 ปี

"หลักสูตรของปฐมวัยเนี่ย เดิมเราใช้ของปี 31 คราวนี้หลักสูตรมันเริ่มเปลี่ยนในปี 37 ที่เราใช้ ก็เลยคิดว่าหลักสูตรมันน่าจะเปลี่ยนแปลงบ้าง "

(B1 / 22 ก.พ. 2542)

"เราอยากจะทำว่าหลักสูตรเราเนี่ยมันเหมาะสมไหม เราก็เลยคิดว่าเราน่าจะทำตรงนี้ขึ้นมาเพื่อที่จะได้ตัวหนึ่งว่าเขาคิดเห็นกับหลักสูตรเราแบบไหน เราจะได้ปรับเปลี่ยน "

(B2 / 21 ม.ค. 2542)

"ตอนแรกเรามีการประชุมกันว่า น่าจะมีการปรับหลักสูตรปฐมวัย อย่างที่สวนสุนันทาเขาก็ปรับ ก็มาคุยกันว่าแล้วเราจะปรับไหม "

(B3 / 4 ก.พ. 2542)

ลักษณะการทำงานของทีม B เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โปรแกรมวิชาปฐมวัย และมีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษา เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โปรแกรมวิชาปฐมวัยจะต้องเรียนในรายวิชาโครงการศึกษาเอกเทศ ซึ่งเป็นรายวิชาที่ต้องการให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์ทางด้าน

การวิจัย ทีม B จึงคิดว่าน่าจะให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำงานวิจัยเรื่องนี้ เพื่อจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระงานของทีม B และได้เรียนรู้วิธีการทำวิจัยไปด้วย แต่เนื่องจากสมาชิกในทีม B ทั้งสามคนยังไม่มีใครชำนาญในเรื่องการวิจัยเชิงประเมินผลที่สุดอย่างแท้จริง B2 จึงเสนอว่าน่าจะเชิญผู้เชี่ยวชาญมาช่วยด้วย เพื่อความมั่นใจในการทำวิจัยจึงได้เชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาจากสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญท่านนี้ก็คือ "พี่สาว" ของ B2 นั่นเอง

ผู้วิจัย : ทำไมอาจารย์จึงเลือกใช้วิธีการประเมินแบบ CIPP ละคะ

B : ตัว CIPP เนี่ยมันจะมีตัวที่เราจะมีเรื่องให้ถามมันจะมีเรื่องเกี่ยวกับการประเมิน แล้วก็ตัวหลักสูตรมันจะมีหัวข้อที่ค่อนข้างจะครอบคลุมก็เลยลองเลือกตัวนี้กับงานวิจัยของเรา

ผู้วิจัย : แล้วสมาชิกในทีมท่านใดที่มีความชำนาญในรูปแบบการประเมินคะ

B1 : เราให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นคนแนะนำ เขาก็บอกว่าอันนี้จะเหมาะกับงานวิจัยของเราแล้วทุกคนก็กลับมาศึกษา ก็เป็นการเรียนรู้ไปด้วย

(B1 / 22 ก.พ. 2542)

ผู้วิจัย : ทำไมอาจารย์จึงเลือกใช้วิธีการแบบ CIPP MODEL

B2 : หลักการประเมินหลักสูตรเขาต้องใช้ CIPP ครูก็ศึกษามาด้วย แล้วก็ดูแนวทางของทุกคนที่เขาทำไว้ด้วย คิดว่ามันน่าจะดีเพราะมันประเมินทั้งตัวหรือไงเนี่ย ครูก็ยังไม่ค่อยได้ศึกษาเท่าไร รู้สึกมันจะประเมินตั้งแต่ Input มั้ง ไซ้ใหม่ เขาเรียกอะไร ประเมินตั้งแต่โครงสร้าง จนกระทั่งเด็กจบออกไป เพราะฉะนั้นเราก็จะประเมินตั้งแต่จุดมุ่งหมาย จนกระทั่งบัณฑิตที่เขาทำงานแล้วว่าเขาเห็นผลเป็นยังไง เพื่อที่จะได้เอามาปรับก็เลยเห็นว่ารูปแบบวิธีการแบบ CIPP เนี่ยน่าจะดี ผล น่าจะเป็นแบบนี้แหละ ครูก็.....ก็เลยตัดสินใจใช้วิธีการนี้

(B2 / 26 ก.พ. 2541)

"ครูก็อยากรู้ว่า CIPP เนี่ย มันต่างจากแบบทั่ว ๆ ไปอย่างไรบ้าง ก็เป็นการสอนนักศึกษาไปด้วย แล้วเราก็ได้เรียนรู้ไปด้วย อาจารย์เอื้ออพร (พี่สาว B2) ก็คอยช่วยดูด้วย "

(B3 / 4 ก.พ. 2542)

เมื่อตกลงร่วมกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว B2 ก็ทำหน้าที่เขียนโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักวิจัย โดยได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนจำนวน 50,000 บาท และเริ่มดำเนินการในช่วง

ภาคการศึกษาต้นของปี 2541 ทีม B ได้เชิญวิทยากรมาบรรยายในรายวิชาโครงการศึกษาเอกเทศ ในช่วงแรกวิทยากรจะพูดถึงหลักการทั่ว ๆ ไปของการทำวิจัย จากนั้นได้มอบหมายงานให้นักศึกษาทำเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 - 7 คน ให้ไปหาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเขียนบทที่ 1 และ บทที่ 2 มาส่ง โดยทีม B ได้จัดสรรเงินงบประมาณให้กับนักศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการถ่ายเอกสารกลุ่มละ 500 บาท

"วรรณคดีที่เกี่ยวข้องก็จะให้นักศึกษาหาให้ วิทยากรเขาก็จะสอนวิธีเขียน และเราก็ให้งานนักศึกษา แต่ละกลุ่มไปเขียนแล้วเอามาส่งที่เรา แต่เราก็ยังคงไม่เอาชุดนั้นเราคงต้องมาดูก่อนว่าเป็นยังไง "

(B3 / 4 ก.พ. 2542)

เราก็จะช่วยกันคิดก่อนว่าจะให้เขาค้นเรื่องอะไรบ้าง แล้วเขาก็เอามาส่งให้เรา ก็คือเราก็มีตัวที่จะต้องเป็นข้อมูลอยู่ แล้วก็ให้เขาช่วยค้นอีกส่วนหนึ่ง "

(B1 / 22 ก.พ. 2541)

"เอกสารก็ให้ลูกศิษย์นักศึกษาค้นให้ แต่ถ้าเป็นงานวิจัยส่วนตัวของเราเอง ก็จะไปค้นเองด้วย ให้พี่สาวค้นให้ด้วย พี่สาวเป็นอาจารย์อยู่ประสานมิตร ก็ให้หัวข้อเขาไปยั้งจี ช่วยไปกดให้หน่อย ไม่ค่อยมีเวลา ส่วนใหญ่จะส่งไปตามสาย ตามที่คนรู้จัก หรือบางทีก็ไปเองที่จุฬา ไอ้โห ! ไปที่นั่นล่าแทบตาย ค้นไม่เป็น เพราะไม่คุ้นไง ค้นที่หอกลางเสีย 20 บาท ไปก็ลำบาก รถก็จอดไม่ได้ต้องขึ้นรถเมล์ไป อู้ย...ลำบาก เวลาให้เด็กค้นก็จะให้ keyword ไป ให้หัวเรื่องไป "

(B2 / 21 ม.ค. 2542)

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2542 ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาระดับปีที่ 4 โปรแกรมวิชาปฐมวัย ที่มีส่วนช่วยในการหาเอกสารอ้างอิง

ผู้วิจัย : พ่ออาจารย์สั่งงานแล้วไปค้นหาเอกสารที่ไหนบ้างคะ

นักศึกษา : ก็ที่ห้องสมุดจุฬา ประสานมิตร แล้วก็ราม

ผู้วิจัย : อาจารย์เขากำหนดหัวข้อให้ใหม่คะว่าต้องหาเอกสารเรื่องอะไรบ้าง

นักศึกษา : เราคิดเองคะ เพราะอาจารย์เขาต้องการให้เราคิดเอง

ผู้วิจัย : แล้วเราหาเอกสารเรื่องอะไรบ้างคะ

นักศึกษา : เรื่องเกี่ยวกับการวิจัย การประเมินผล หลักสูตรเกี่ยวกับปฐมวัย แล้วก็มาเขียนบทที่ 1 ที่ 2 ส่งอาจารย์

ผู้วิจัย : เห็นอาจารย์บอกว่าให้ค่าถ่ายเอกสารด้วยหรือคะ

นักศึกษา : คะ อาจารย์เขาให้เป็นกลุ่ม ๆ ละ 500 บาทเป็นค่าถ่ายเอกสาร
ที่เหลืออาจารย์เขาก็ให้เป็นค่ารถ ค่าขนม

วิทยากรบรรยายสรุปดำท้เวณสัปดาห์ บรรยายครั้งละ 4 ชั่วโมง ในภาคเรียนแรกนักศึกษาที่เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องการเขียนบทที่ 1 และ บทที่ 2 ทีม B ก็ทำงานที่นักศึกษาส่งมกรวบรวมแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อรวบรวมเป็นฉบับจริง ต่อมาในภาคเรียนที่ 2 ก็จะมีนักศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งมาเรียนในรายวิชานี้ วิทยากรท่านเดิมได้มาบรรยายขั้นตอนในการทำวิจัยทั้งหมด และให้นักศึกษากลุ่มนี้ฝึกการสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามจะครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณลักษณะของอาจารย์ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา วัตถุประสงค์ การเรียนและสถานที่เรียน ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตรและด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต

การสร้างเครื่องมือนั้นได้แบ่งกลุ่มนักศึกษาให้ช่วยกันสร้าง แล้วนำมาส่ง ทีม B จะนำข้อความที่นักศึกษาสร้างมาปรับ และบางส่วนได้มาจากการปรับจากเครื่องมือของงานวิจัยที่เป็นการประเมินหลักสูตรโดยใช้วิธีการเดียวกัน เมื่อปรับจนได้แบบสอบถามแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ คือ วิทยากรที่มาบรรยายในรายวิชาโครงการศึกษาเอกเทศและอาจารย์ในสถาบันอีก 2 คน

เราสร้างแบบสอบถาม จริง ๆ แล้วเราดึงจากวิทยานิพนธ์ที่เขาทำเรื่อง CIPP ที่เขาประเมินหลักสูตรแบบนี้ แล้วเราก็เอามาวิเคราะห์ร่วมกันว่ามันควรจะเป็นแบบไหน มันจะเข้าจะเหมาะกะกับของเราไหม แล้วก็ให้นักศึกษาช่วยกันระดมดู แบ่งกลุ่มให้เขาทำของเขามาส่งที่เรา เราก็กรอกรอบหนึ่ง 3 คนช่วยกันดูช่วยกันแก้คำพูด อะไอย่างนี้ แล้วก็ให้วิทยากรเขาช่วยเช็คด้วย "

(B2 /21 ม.ค. 2542)

" นักศึกษาเขามีส่วนช่วยเช็คด้วย คือให้เขามีส่วนช่วยสร้างด้วย แบ่งให้เขาทำเป็นกลุ่ม พอเขาเอามาส่งที่เรา ก็เอามาดูว่า O.K. ไหม อันไหนต้องเพิ่ม อันไหนต้องตัดออก พอเราดูเสร็จ ปรับเสร็จเราก็ให้ผู้เชี่ยวชาญเขาช่วยดูว่าใช้ได้ไหม เขาก็แนะนำเรา "

(B1 / 22 ก.พ. 2542)

ทีม B จะนำเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างมาพิจารณาว่าข้อความอันไหนใช้ได้ อันไหนควรปรับแก้หรือควรเพิ่มเติมอะไร จนได้เครื่องมือมา 3 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาสาขาปฐมวัย

ชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วเก็บย้อนหลัง 2 รุ่น ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ให้บัณฑิต และเครื่องมือชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรปฐมวัย ทีม B ได้นำเครื่องมือที่ได้ไปให้วิทยาการพิจารณาอีกครั้ง เมื่อผ่านการพิจารณาแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 1 คน และอาจารย์ในสถาบันอีก 2 คน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาปฐมวัย อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตโปรแกรมวิชาปฐมวัยจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

“กลุ่มตัวอย่างที่เราใช้ก็มีบัณฑิตที่จบไปแล้ว 2 รุ่นย้อนหลัง กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เรียนในโปรแกรม มีอาจารย์ในโปรแกรม แล้วก็ผู้เชี่ยวชาญอีกเกือบ 20 คน เราต้องการรู้ความคิดเห็นของทุกคนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปฐมวัย”

(B1 / 22 ก.พ. 2542)

“ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ตอบแบบสอบถามก็มี 10 คน ครูทมา 7 คน พอดีครูเป็นคณะกรรมการของมสธ. อยู่ ก็เอาไปให้อาจารย์เขาที่เป็นกรรมการร่วมกับครูช่วยตอบ เขาเป็น ผศ. ดร. หั้่งนั้นเลย แล้วก็เก็บกับอาจารย์ของเราอีก”

(B2 / 26 ก.พ. 2542)

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งการสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์นั้นคือสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญส่วนการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามทีม B ได้ดำเนินการดังนี้ การเก็บข้อมูลจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 2 รุ่น ก็จะทำให้บัณฑิตเก็บในวันที่มีบัณฑิตมาสมัครรับปริญญา ส่วนรุ่นก่อนหน้านี้อาจจะใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ กลุ่มนักศึกษาปีที่ 4 รุ่นปัจจุบัน อาจารย์ก็จะเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรปฐมวัย อาจารย์ในทีมก็จะนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำด้วยตนเอง

- ก็มีการส่งทางไปรษณีย์ด้วย เพราะว่าครูจะเก็บจากบัณฑิตที่จบไปแล้วเมื่อรุ่นที่แล้วด้วย บัณฑิตเนี่ยไม่ใช่รุ่นนี้อย่างเดียว เพราะกลัวว่าจะมีน้อย ครูก็เลยอยากรู้ว่าที่เขาจบไปแล้ว เขามีความคิดเห็นอย่างไรกับสิ่งที่เขาเรียนไปแล้ว หรือได้เอาไปใช้อย่างไร ก็เลยเก็บย้อนหลังไป 2 รุ่น ส่งทางไปรษณีย์ที่เหลือก็จะให้นักศึกษาช่วยเก็บบ้าง เราเก็บเองบ้าง”

(B1 / 22 ก.พ. 2542)

ขณะที่ทีม B กำลังอยู่ในช่วงรอข้อมูลจากแบบสอบถามและได้วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลไว้แล้วว่า จะมีการวิเคราะห์แบบเชิงคุณภาพ ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะจ้างผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ ค่าสถิติที่ต้องการ คือ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบ

ค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-ratio และ ANOVA การที่ทีม B ต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์นั้น เนื่องจากมีความสะดวกและมีเงินพอที่จะสามารถจ้างได้ เพราะสมาชิกในทีมเองก็ยังไม่มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

ผู้วิจัย : ตอนนี้ได้ข้อมูลหรือยังคะ

B2 : ก็รอข้อมูลอยู่ยังไม่กลับมาก เดี่ยวพอได้มาก็ต้องมากคุยกัน เมื่อกี้ก็คุยกันว่า กลัวว่ามันอาจจะต้องไปจ้างเขาวิเคราะห์ เอาเข้าเครื่องอะไรยังงี้

ผู้วิจัย : แล้วพวกค่าสถิติ ว่า เราต้องการค่าอะไรบ้าง เราได้กำหนดไว้หรือยังคะ

B2 : หมดแล้ว วิทยากรเขาทำให้ (หัวเราะ อารมณ์ดี)

ผู้วิจัย : แล้วเอามาวิเคราะห์เองที่สำนักวิจัยนี้ ไม่ได้หรือคะ

B2 : ก็ได้ แต่ว่ามันไม่มีคนมาช่วยเราทำนะ เด็กนักศึกษาก็ไม่รู้ว่าเขาทำเป็นหรือเปล่า อาจจะต้องจ้างเขา เพราะมันมีเงินทุนอยู่ แล้วบางอย่างก็ได้เรียนรู้วิธีการมาบ้าง แต่ก็ยังทำไม่ได้

(B2 / 26 ก.พ. 2542)

จะเห็นได้ว่าการทำวิจัยของทีม B เป็นการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้กระบวนการวิจัย ในรายวิชาโครงการศึกษาเอกเทศซึ่งนักศึกษามีระยะเวลาในการเรียน เพียง 4 เดือน แต่เนื่องจากกระบวนการวิจัยเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องและในแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาจน จึ่งทำให้นักศึกษาไม่สามารถที่จะเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงได้ครบทุกขั้นตอนของการวิจัย นักศึกษาที่เรียนใน ภาคการศึกษาที่ 1 ได้ฝึกการเขียนงานวิจัยในบทที่ 1 และบทที่ 2 และฝึกการสร้างเครื่องมือ ส่วนนักศึกษา กลุ่มที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ได้มีส่วนร่วมเฉพาะขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการฟังบรรยายจาก วิทยากร เมื่อเรียนจบหลักสูตรในรายวิชาโครงการศึกษาเอกเทศแล้ว นักศึกษาจึงรู้แต่วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาศึกษาที่เรียนวิชาโครงการศึกษาเอกเทศในภาคเรียนที่ 1 (18 ก.พ. 2542)

ผู้วิจัย : หลังจากเรียนในรายวิชานี้แล้ว นื่อง ๆ คิดว่าพอจะทำงานวิจัยได้ไหมคะ

นักศึกษา : คิดว่ายังคะ ยังไม่กระจำ ยังไม่ได้ลงไปจุดนั้นจริง ๆ คือเขียนบทที่ 1 บทที่ 2 ได้ แต่บทที่ 3 4 5 ก็ยากหน่อย

ผู้วิจัย : แล้วมีความเข้าใจการทำวิจัยเพิ่มขึ้นไหมคะ

นักศึกษา : มันเป็นการปฏิบัติ อาจารย์เขาจะเน้นบทที่ 1 บทที่ 2 แต่ที่เราเคยเรียนวิชาวิจัย มาก่อนแล้ว แต่มันเป็นคนละวิชากันตอนนั้นเราได้เรียนเฉพาะทฤษฎี แต่วิชานี้ เป็นการปฏิบัติ มันก็ทำให้เราได้ลองทำจริง ๆ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาศึกษาที่เรียนวิชาโครงการศึกษาเอกเทศในภาคเรียนที่ 2 (17 ก.พ. 2542)

ผู้วิจัย : เรียนวิชานี้แล้วเข้าใจเรื่องการทำวิจัยเพิ่มขึ้นไหมคะ

นักศึกษา : ก็ไม่ค่อยรู้เรื่องเท่าไร อาจารย์เขาก็จะพูด ๆ ไป เราก็ฟังบ้างไม่ฟังบ้าง

ผู้วิจัย : แล้วอาจารย์เขาให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยบ้างไหมคะ

นักศึกษา : ก็ให้ช่วยเก็บข้อมูลอย่างเดียวเองค่ะ

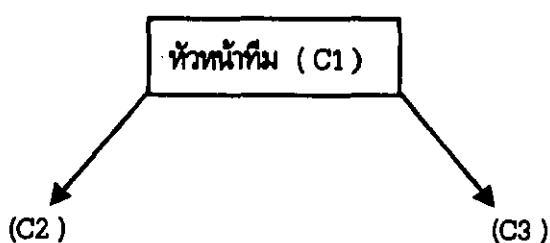
สรุปลักษณะการทำวิจัยของทีม B

ลักษณะการทำวิจัยของทีม B เป็นการรวมทีมอย่างไม่เป็นทางการของอาจารย์ในสาขาวิชาเดียวกันจำนวน 3 คน เพื่อทำวิจัยร่วมกัน จำนวน 1 เรื่อง และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำวิจัย โดยผู้งานวิจัยเข้ากับการสอนนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาโครงการการศึกษาเอกเทศ หัวข้อการวิจัยเกิดจากความสนใจร่วมกันของสมาชิกในทีม ที่ต้องการนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของโปรแกรมวิชาปฐมวัย จากลักษณะของหัวข้อการวิจัยที่ต้องการนำผลมาใช้ในการพัฒนาของโปรแกรมวิชา จึงทำให้อาจารย์ทั้ง 3 คน คิดว่าควรจะเป็นการทำวิจัยร่วมกันของอาจารย์และนักศึกษาในโปรแกรมวิชาปฐมวัย เพื่อให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้มีความรู้พื้นฐานทางการวิจัยไปด้วย เนื่องจากอาจารย์ในทีม B ทั้ง 3 คน ยังไม่มีความชำนาญในการทำวิจัยเชิงประเมิน จึงได้เชิญพี่สาวของ B2 มาเป็นที่ปรึกษางานวิจัย และบรรยายให้ความรู้ทางด้านการศึกษาแก่นักศึกษาไปด้วย

ในด้านขั้นตอนการทำวิจัยของทีม B นั้น เมื่อ B2 เขียนโครงการเพื่อขออนุมนับสนุนการวิจัยจากสำนักวิจัยแล้ว ได้เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ทางด้านการศึกษาแก่นักศึกษา และมอบหมายงานให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเพื่อเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย (บทที่ 1) วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (บทที่ 2) และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาส่ง จากนั้นอาจารย์ในทีม B ได้นำงานของนักศึกษาแต่ละกลุ่มมาปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืออีกครั้ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาปฐมวัย อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตโปรแกรมวิชาปฐมวัยจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต การเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งการสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม ขณะนี้ทีม B กำลังอยู่ในช่วงการรอข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อที่จะทำการวิเคราะห์ต่อไป

ลักษณะการทำวิจัยของทีม C

ลักษณะโครงสร้างในการทำงานของทีม C เป็นแบบหัวหน้าทีมเป็นคนควบคุมและกำกับลูกทีมแบบสั่งจากเบื้องบน

การทำวิจัยของทีม C เป็นการทำงานร่วมกันของอาจารย์กับลูกศิษย์ เพราะ C2 และ C3 เคยเรียนกับ C1 ตอนที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี หัวข้อการวิจัยเกิดจากความสนใจของ C1 ในเรื่อง "การศึกษาอินดิเคเตอร์จากเปลือกมังคุด" C1 เป็นผู้กำหนดรูปแบบและลักษณะการวิจัย และจะมอบหมายงานให้ C2 และ C3 ทำ ลักษณะการทำงานจึงเป็นแบบหัวหน้าทีมเป็นคนควบคุมและกำกับลูกทีม จากลักษณะของโครงสร้างจะเห็นได้ว่า C2 และ C3 จะทำงานวิจัยในลักษณะเป็น "ผู้ช่วยวิจัย" มากกว่าเป็น "ผู้ร่วมวิจัย"

ลักษณะการทำงานของทีม C มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยในขั้นแรก C1 ได้เรียก C2 และ C3 มาประชุมพูดคุยกันเกี่ยวกับการทำงาน C1 มอบหมายงานให้ C2 มีหน้าที่ในการทดลองในห้องปฏิบัติการ ส่วน C3 มีหน้าที่หลักในการหาเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ตามที่ C1 มอบหมาย และเมื่อว่างจากการหาเอกสารแล้วก็มาช่วยงานในส่วนของ C2 ส่วนงานทางด้านการศึกษา C1 จะรับผิดชอบทั้งหมด เมื่อทำความเข้าใจลักษณะของงานร่วมกันแล้ว C1 ได้เริ่มค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และมอบหมายให้ C3 ไปค้นคว้าเอกสารอ้างอิงตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นการรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อออกแบบวิธีการทดลอง การกำหนดสารเคมีที่จะใช้ในการทดลอง C1 จะเห็นการศึกษางานวิจัยของต่างประเทศ

พวกเขาเอกสารก็มอบหมายให้ C3 ไปค้น ในลักษณะที่ว่า เราสนใจหัวข้อนี้ ของคนนี้ ในวารสารเล่มนี้ แล้วเราก็มอบหมายให้ช่วยหน่อย ไปค้นให้หน่อย เขาก็จะไป เมื่อไปค้นแล้วก็ซื้อกระดาษ หรือบางครั้งได้มาจากอินเทอร์เน็ตแล้ว ซึ่งอินเทอร์เน็ตเนี่ยจะไปค้นดูเอง แล้วก็ให้เขาไปหา abstract หรือต้นฉบับ ส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะนี้

(C1 / 20 ม.ค. 2542)

ผู้วิจัย : เวลาไปหาเอกสารมักจะไปที่ไหนบ้างคะ

C3 : ก็ไปที่จุฬาฯ มหิดล แล้วก็หอสมุดแห่งชาติ แล้วก็ไปมากที่สุดก็ที่กรมวิทยาศาสตร์บริการ แล้วก็ค้นทางอินเทอร์เน็ตบ้าง

ผู้วิจัย : แล้วของสถาบันนี่ละคะ

C3 : ของสถาบันส่วนมากจะเป็นการหาทางอินเทอร์เน็ตมากกว่า เพราะว่าในสถาบันพวกบทความอะไรพวกนี้ยังมีไม่มาก ยังไม่ใหม่

(C3 / 24 ก.พ. 2542)

เมื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยแล้ว C1 ได้ออกแบบการทดลอง กำหนดสารเคมีที่จะใช้ในการสกัดอินดิเคเตอร์ และมอบหมายให้ C2 และ C3 สักรวบรวมมังคุดเพื่อสุ่มตัวอย่างเปลือกมังคุดจากตลาดในเขตสุลิต แล้วนำมาแยกเปลือกมังคุดเพื่อเตรียมเป็นตัวอย่าง การดำเนินการทดลองจะทำการทดลองในห้องปฏิบัติการเคมีของสถาบัน และห้องปฏิบัติการเคมีขององค์การภายนอก เนื่องจากเครื่องมือขั้นสูงบางอย่างของ

สถาบันยังไม่มี หลังจากที่ได้มีการวางแผนในด้านลักษณะของการทดลอง การใช้สารเคมี จากการศึกษา เอกสารแล้ว ก็เริ่มทำการทดลองในห้องปฏิบัติการเคมีของสถาบัน

"เมื่อคุยวัตถุประสงค์กันแล้ว ก่อนที่จะทำ project นะคะ พอเขียน proposal บ้าง ก็จะมีเรียก 2 คนนี้มาเลยว่าเราจะทำ พอวางแผนเสร็จ 2 คนนี้เขาจะเป็นคนเก็บ ตัวอย่าง แล้วเราก็มีการวางแผนว่าเราเก็บมังคุด เราจะเซตเวลาว่าจะทำวันไหน ต่อไปอีกวันจะต้องทำอะไรบ้าง"

(C1/20 ม.ค. 2542)

"คือ C1 เขาก็อยากใช้ลักษณะของการสุ่มตัวอย่างนะคะ ชื่อมาหลาย ๆ ที่ แล้วก็เอามา รวม ๆ กัน แล้วก็ดึงออกมาใช้ แต่ว่าเลือกมังคุดจะอยู่ได้ทันหน้อย คือเอามาแบ่ง ออกเป็น 3 กลุ่มนะคะ คือใช้ของสด ใช้ของแช่แข็ง แล้วก็ใช้แบบแห้ง ๆ"

(C2 / 24 ก.พ. 2542)

"ตอนซื้อเลือกมังคุดต้องไปตลาด หน้อยจะต้องเขียนแปลน แต่หน้อยจะเป็นคน เลือкмังคุดไม่เป็น C3 จะเป็นคนเลือก หน้อยก็จะวางแผนว่า อย่างเช่น ไปตลาด บางกระบือร้านมังคุดอยู่ตรงไหนบ้าง ตลาดราชวัตรร้านมังคุดอยู่ตรงไหนบ้าง หน้อย ต้องเป็นคนมาวาดรูป ร้านที่ 1 อยู่ตรงนี้ ร้านที่ 2 อยู่ตรงนี้"

(C2 / 9 ธ.ค. 2541)

"ช่วงแรกพอหน้อย (C2) run งานเสร็จ อย่างเช่น เดือนแรกหน้อยจะ run งาน ทุกอาทิตย์ละ ต่อมาเดือนที่ 2 ก็จะเป็น 2 อาทิตย์ต่อ 1 ครั้ง แล้วพอหลังจากนั้น ก็จะเป็น 4 อาทิตย์ต่อ 1 ครั้ง ก็คือตอนแรก ๆ เราจะ run ให้เห็นว่าตัวไหนที่ แอพออฟ แล้วก็แบ่งช่วงว่าถ้าเมื่อเก็บไว้นาน ๆ เท่ากัน จะมีผลไหม"

(C2/24 ก.พ. 2542)

เนื่องจากงานวิจัยของทีม C เป็นงานวิจัยเชิงทดลองทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติการทดลอง โดย C2 เป็นผู้ปฏิบัติการทดลอง และนำผลที่ได้ไป วิเคราะห์ร่วมกับ C1 เมื่อผลการทดลองยังไม่ชัดเจนพอ ก็จะมีการทำการทดลองซ้ำจนกว่าจะได้ผลที่ชัดเจน ซึ่งต้องใช้เวลามากในการปฏิบัติการทดลอง และในบางครั้งต้องใช้เวลาต่อเนื่องกัน 1 - 2 วัน เพื่อให้เกิด ปฏิกริยาทางเคมี ดังนั้นอาจารย์ที่จะสามารถทำการวิจัยเชิงทดลองทางวิทยาศาสตร์จะต้องมีเวลาว่างที่ต่อเนื่อง กันอย่างน้อย 2 วัน จึงจะสามารถทำการทดลองได้

“การวิจัยทางวิทยาศาสตร์มันต้องใช้เวลามาก อย่างน้อยควรจะมีเวลาวางติดต่อกันสัก 2 วัน เพราะถ้าว่างแค่วันเดียวมันก็ทำอะไรไม่ได้ วันเดียวแค่การคิด การเตรียมสารก็หมดแล้ว สารบางอย่างก็ต้องใช้เวลา ต้องแช่ไว้ 2 - 3 ชั่วโมงถึงจะวัดได้ แล้วบางที่เราทำ lab ที่ไม่มีสารเป็น 60 ตัว เพราะฉะนั้นเวลาเป็นสิ่งสำคัญมาก”

(C2 / 24 ก.พ. 2542)

ขณะนี้การดำเนินการวิจัยของทีม C ในส่วนของการทดลองนั้นได้เสร็จสิ้นแล้วแต่ C1 ยังไม่พอใจเกี่ยวกับรูปถ่ายสีของอินดิเคเตอร์จากเปลือกมังคุด และตกลงกันว่า จะทำการถ่ายรูปซ้ำกันอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เห็นความแตกต่างของสีได้ชัดเจนขึ้น

สรุปลักษณะการทำวิจัยของทีม C

การทำวิจัยของทีม C เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ หัวหน้าทีมเป็นผู้วางแผนงานวิจัยและมอบหมายงานตามความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของสมาชิกในทีม คือ C2 มีหน้าที่ทำการทดลอง C3 มีหน้าที่หาเอกสารอ้างอิงและเมื่อว่างจากการหาเอกสารอ้างอิงแล้วก็ช่วย C2 ทำการทดลอง สมาชิกในทีมทั้ง 2 คนเกิดการเรียนรู้และได้ประสบการณ์ในทางด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น ลักษณะงานวิจัยของทีม C เป็นการศึกษาเชิงทดลองทางวิทยาศาสตร์ มีการรุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาทำการทดลองในห้องปฏิบัติการเคมี การทำการทดลองบางครั้งต้องใช้เวลานานเพื่อให้สารเคมีเกิดปฏิกิริยา ดังนั้นเมื่อสมาชิกในทีมมีการงานสอนเพิ่มขึ้น จึงทำให้งานวิจัยล่าช้าลงและไม่สามารถทำตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้ ขณะนี้ทีม C กำลังอยู่ในช่วงของการทำการทดลองซ้ำ เพื่อให้ผลการทดลองมีความชัดเจนขึ้น

ลักษณะการทำวิจัยของทีม D

ลักษณะโครงสร้างในการทำงานของของทีม D เป็นแบบหัวหน้าทีมเป็นส่วนหนึ่งของทีม

D1 ←————→ D2

ถึงแม้ว่า D1 และ D2 จะมีความแตกต่างกันในด้านคุณวุฒิและวัยวุฒิ แต่ D1 และ D2 มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และหัวข้อการวิจัยเกิดจากความสนใจร่วมกัน ดังนั้น D1 และ D2 จึงทำงานร่วมกัน โดยเป็นในลักษณะของการช่วยกันคิดช่วยกันทำ D1 และ D2 เป็นอาจารย์ที่สอนในรายวิชามหุขสัมพันธ์เหมือนกัน และต่างก็มีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับการใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษา D1 และ D2 ได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดกิจกรรมการ

เรียนการสอน และเห็นว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถลดความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษาได้จริง เมื่อสำนักวิจัยประกาศให้ทุนสนับสนุนการวิจัย D1 และ D2 จึงตกลงว่าจะทำการวิจัยร่วมกัน จากนั้น D1 ได้เขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากสำนักวิจัย ได้รับทุนสนับสนุนจำนวน 30,000 บาท จากลักษณะของ D1 และ D2 ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับนักศึกษา และถือว่าการสอนเป็นงานหลักของอาจารย์ จึงทำให้วัตถุประสงค์ในการวิจัยของทีม D มุ่งที่จะนำผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ นักศึกษาได้รับประโยชน์จากงานวิจัย การทำวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการยืนยันว่ากิจกรรมที่ D1 และ D2 จัดการ เรียนการสอนให้แก่ศึกษานั้นมีประสิทธิภาพจริง

“เราจัดกิจกรรมกลุ่มให้เด็ก แล้วเราก็เกิดแนวคิดที่ว่า น่าจะทำเป็น งานวิจัยขึ้นมา เด็กจะได้รับประโยชน์จริง ๆ จากงานวิจัยของเรา”

(D2 / 23 พ.ย. 2541)

วันที่ 1 ธันวาคม 2541 ผู้วิจัยได้มาพูดคุยกับ D1 ที่ห้องพักอาจารย์

ผู้วิจัย : อาจารย์ได้หัวข้อการวิจัยมาจากไหนคะ

D1 : อ้อ... จริง ๆ แล้วก็คือมาคุยกัน เพราะว่าโดยปกติแล้วงานนี้เราจะทำมาโดยตลอด ที่นี้อยู่ก็มีประกาศให้ทุนทำวิจัย มันมีประจวบเหมาะหลายอย่าง ทางสำนักวิจัย ก็เป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ช่วยสนับสนุนเรา เราก็คุยกันที่ว่าเราทำมาก็ไม่มีใครรู้ เราจะมี การ Train เด็ก แล้วเด็กก็จะสดขึ้น คือ ประเมินจากลักษณะ Subjective เนี่ยแหละ ว่า เขาสดขึ้น ใน 2 วัน เราน่าจะทำวิจัยว่ามันดีจริงหรือเปล่า หรือว่ามันมีเครื่องมือทาง จิตวิทยาวัดได้ใหม่ว่าสดขึ้นขึ้นจริง ๆ แล้วมันจะได้เป็นเครื่องมือที่เราสามารถนำไปใช้ พัฒนาต่อไป

การหาเอกสารอ้างอิงของทีม D นั้น D1 จะทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้บทความ จากวารสารต่างประเทศ ที่ D1 รับเอง D1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านวิชาจิตวิทยาจาก ต่างประเทศและได้รับหนังสือวารสารจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัย : ขั้นตอนไหนของการวิจัยที่อาจารย์ใช้เวลานานมากที่สุด

D1 : ขั้นตอนหาเอกสารอ้างอิง ต้องรวบรวมข้อมูลใหม่ ๆ

ผู้วิจัย : อาจารย์ค้นหาเอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ จากแหล่งไหนบ้างคะ

D1 : ส่วนมากจะเป็น Journals หรือหนังสือวารสารต่างประเทศที่เราเก็บเป็นส่วนตัว อยู่แล้ว เพราะว่าเราจะรับวารสารใหม่ ๆ จากต่างประเทศตลอด

ผู้วิจัย : แล้วแหล่งค้นคว้าในสถาบันละคะ เห็นว่ามีอินเทอร์เน็ตด้วย

D1 : ก็พอมีบ้าง แต่มันไม่สะดวกมันไม่ update อย่างอินเทอร์เน็ตก็อยู่ในช่วง

ที่เขาทดลองใช้อยู่จะใช้ไม่ค่อยได้ ข้อมูลก็น้อยเก่า ส่วนมากเราจะใช้ Jurnal หรือหนังสือ ที่เรารับมาจากต่างประเทศเองมากกว่า

(D1 / 1 ธ.ค. 2541)

ลักษณะการวิจัยของทีม D เป็นการวิจัยเชิงทดลองทางด้านสังคมศาสตร์ (Experimental Design) โดยใช้รูปแบบการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยมีกลุ่มควบคุม (Pretest - Posttest Control Group Design) เพื่อศึกษาผลของการปฏิบัติการกลุ่มที่มีต่อความเชื่อในตนเองด้านการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ใช้เวลา 2 วัน คือวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในการทดลองปฏิบัติการกลุ่มกับนักศึกษาในกลุ่มทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในปีการศึกษา 2540 ที่อาสาสมัคร และผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกโดยมีวิธีการและเกณฑ์ในการเลือก คือจะต้องเป็นนักศึกษาที่มีคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบสำรวจทัศนคติต่ออารมณ์ความรู้สึก และเป็นนักศึกษาที่ได้คะแนน 35 คะแนนขึ้นไป จากแบบสำรวจความวิตกกังวล ผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษา ได้จำนวน 38 คน และแบ่งนักศึกษาด้วยการสุ่มแบบง่ายเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 19 คน

" เราเลือกนักศึกษาที่เขาเต็มใจอยากเข้าร่วม มาจัดกิจกรรม 2 วัน เสาร์-อาทิตย์ แล้วตัวเราก็เป็นเครื่องมือ เครื่องมือที่สำคัญที่สุดก็คือคนที่ดำเนินการจัดกิจกรรม เราก็ทดลองจัดกิจกรรมให้เขาแล้วเขาก็ดีขึ้น "

(D1 / 1 ธ.ค. 2541)

" แต่อันนี้เราใช้กลุ่มตัวอย่างน้อยไป ใช้จำนวนไม่มากเท่าที่ควร เพราะว่าเราต้องเสียเวลาทำวันเสาร์ - อาทิตย์ เด็กเขาก็ไม่ค่อยว่าง เราให้เด็กสมัคร ก็คือเขาสนใจจากที่เราสอนเขาก็สมัครมา เราต้องทำทั้งวันเสาร์-วันอาทิตย์ด้วย ส่วนมากทุกคนจะมีงานก็เลยคิดว่าน่าจะหาวิธีอะไรที่ดีกว่านี้แต่ก็ยัง...มันก็ได้ออกมาดังนี้ "

(D2 / 23 ก.พ. 2542)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวผู้วิจัย ชุดปฏิบัติการกลุ่ม แบบสำรวจทัศนคติต่ออารมณ์ความรู้สึก (NMR) เป็นแบบสำรวจความเชื่อในตนเองด้านการจัดการกับความเครียด และแบบสำรวจความวิตกกังวล มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเชื่อมั่น และนำไป Tryout กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

"เป็นการวิจัยเชิงทดลองมี control group เป็นการทดลองทางจิตวิทยา โดยตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญ"

(D1 / 1 ธ.ค. 2541)

การวิเคราะห์ที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้ค่าสถิติ เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนการตอบแบบสำรวจที่สะท้อนต่ออารมณ์ความรู้สึก (NMR) และใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยทีม D ได้รับการช่วยเหลือในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลจากอาจารย์ในสถาบัน ซึ่งมีโปรแกรมวิเคราะห์

" การวิเคราะห์ที่ใช้ SPSS ก็มีอาจารย์อีกท่านหนึ่งซึ่งเขามีโปรแกรมนี้ แล้วเขาก็พอวิเคราะห์ได้ เขาก็ช่วยให้คำปรึกษาในส่วนนี้ แล้วเราก็สรุปอภิปราย D2 ก็ช่วยอ่าน ให้ข้อเสนอแนะ "

(D1 / 1 ธ.ค. 2541)

" ก็มีอาจารย์คนอื่นมาช่วยบ้างเหมือนกันในการวิเคราะห์ แต่ไม่ได้ไปขอความช่วยเหลือจากสำนักวิจัย "

(D2 / 23 ก.พ. 2542)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว D1 และ D2 ได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัยร่วมกัน และเผยแพร่งานวิจัยไปตามสถาบันราชภัฏต่างๆ และส่งรายงานการวิจัยให้สำนักวิจัย จำนวน 10 เล่ม ซึ่งสำนักวิจัยได้จัดส่งไปยังที่ต่าง ๆ ดังได้กล่าวไว้แล้วในทีม A และยังได้มีการเผยแพร่โดยการไปเป็นวิทยากรบรรยาย

" เราส่งงานวิจัยไปตามสถาบันราชภัฏต่าง ๆ แต่ D1 เขาก็เคยไปเป็นวิทยากร ทางสถาบันเขาให้ present ผลงานด้วย "

(D2 / 23 พ.ย. 2541)

อาจารย์ที่ทำวิจัยจะรู้สึกภูมิใจเมื่อสถาบันจัดให้อาจารย์ที่ทำวิจัยได้มีโอกาสในการบรรยายเสนอผลงานวิจัยของตนเองแก่อาจารย์ในสถาบัน เพราะอาจารย์จะรู้สึกว่าการทำงานวิจัยเป็นสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ และเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อเพื่อนอาจารย์ การเปิดโอกาสให้มีการแสดงผลงานการวิจัยของอาจารย์จึงเป็นแรงจูงใจอันหนึ่งที่จะทำให้อาจารย์มีความภาคภูมิใจและผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ทีม D ได้นำผลที่ได้จากงานวิจัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและนักศึกษา และนอกจากนี้ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยของทีม D ในครั้งนี้ก็คือ เพื่อนร่วมงานที่สอนในสาขาเดียวกัน การทำงานวิจัยในเรื่องนี้ อาจารย์นักวิจัยทั้ง 2 คนที่ทำงานร่วมกัน ก็ได้มีประสบการณ์ทางด้านกรวิจัยเพิ่มขึ้น ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันและผลที่ได้จากการวิจัยยังสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

" เราก็ได้ความรู้ ได้ความสุขจากการที่เรารู้ว่าเด็กเขาเปลี่ยนเพราะเครื่องมืออันนี้ แปลว่าเรารู้แล้วว่าเครื่องมือนี้มันใช้ได้ผลหรือไม่ได้ผล เพราะฉะนั้นเราจะทำต่อ

หรือไม่ทำต่อ เราก็ตอบคำถามได้ หรือถ้ามีผู้บริหารมาถาม เราก็สามารถจะ
โชว์ผลได้ว่าเราทำมาเรื่อย ๆ "

(D1 / 23 ธ.ค. 2541)

" ในต้นให้คำปรึกษาให้กับเด็ก ว่าเด็กที่นี้เขามีปัญหาอะไรบ้าง ในเรื่องของ
ความวิตกกังวล ก็เอามาดูว่าจะช่วยเด็กได้อย่างไรบ้าง ในเรื่องของการให้
คำปรึกษา ผลมันก็ออกมาว่าทำไปแล้วนี้ได้ผลดีพอสมควร "

(D1 / 23 ก.พ. 2542)

ทีม D ได้นำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา ทำให้
นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข ลดความวิตกกังวลลงได้

" การปฏิบัติกรรกลุ่มนี้จะให้เด็กได้รู้จักการพัฒนาตัวเอง รู้ว่าตัวเองมีความ
ต้องการอะไร เพราะการที่ทำให้เด็กได้รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตัวเอง ก็จะ
ให้พัฒนาเป็นคนที่ใจกว้าง เข้าใจคนทั่ว ๆ ไป สามารถเข้ากับคนได้ "

(D2 / 23 พ.ย. 2541)

" เรียนวิชานี้สนุกค่ะ เขามีกิจกรรมให้ทำตลอด แบบอะไรที่ธรรมดาทำก็ให้เป็น
แนวคิดขึ้นมาได้ อย่างบางทีเขาก็ให้เราจับกลุ่มกัน แล้วทพาลักษณะนิสัยเพื่อน
ซึ่งเราเพิ่งจะรู้จักกัน แล้วอาจารย์เขาก็จะให้แนวคิดดีค่ะ เขาจะไม่ค่อยสอนด้วย
ซ้ำไป คือเขาจะให้เราทำมากกว่า ต้องตื่นตัวตลอด "

(นักศึกษา / 19 ก.พ. 2542)

งานวิจัยของทีม D ได้เอื้อประโยชน์แก่เพื่อนอาจารย์ที่สอนในสาขาวิชาเดียวกันได้นำผลไปศึกษาต่อ

" ก็มีคนมาขอ ดู ขอซีร็อกซ์ในส่วนที่เขาสนใจ แต่ส่วนมากก็เป็นพวกเพื่อน ๆ กัน
ที่เรารู้จัก พวกที่สอนจิตวิทยาด้วยกัน หรืออะไรยังงี้ส่วนมากเราก็จะบอกกันไป "

(D2 / 23 ก.พ. 2542)

สรุปลักษณะการทำวิจัยของทีม D

การทำวิจัยของทีม D เป็นการทำงานร่วมกันของอาจารย์ 2 คน ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานที่สอนในราย
วิชาเดียวกัน และเกิดความสนใจในเรื่องเดียวกัน หัวข้อการวิจัยเกิดจากการเรียนการสอนที่อาจารย์ทั้ง 2

คน ได้ปฏิบัติจนมีความชำนาญแล้ว และสนใจที่จะทำเป็นงานวิจัยเมื่อสำนักวิจัยของสถาบันประกาศให้คุณสนับสนุนการทำวิจัย ลักษณะของงานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองทางสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักศึกษาในสถาบันที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ตัวผู้วิจัย ชุดปฏิบัติการกลุ่ม และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test และนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายร่วมกัน เผยแพร่ผลการวิจัยโดยส่งรายงานการวิจัยไปตามหน่วยงานต่าง ๆ และการเป็นวิทยากรบรรยายผลงานแก่อาจารย์ในสถาบัน

จากการศึกษาลักษณะการทำงานวิจัยของทีม B ทีม C และทีม D ถึงแม้จะมีลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน แต่ก็สามารถสรุปได้ว่าทั้ง 3 ทีม มีลักษณะการทำวิจัยแบบไม่เป็นทางการ คือเป็นการทำวิจัยร่วมกันเป็นทีมโดยไม่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งจากสถาบัน หัวข้อการวิจัยเกิดจากความสนใจร่วมกันของสมาชิกในทีม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ลักษณะการทำงานมีความยืดหยุ่นสูง การปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานวิจัยใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือว่างเมื่อไรก็มาพูดคุยกัน หรือพูดคุยในระหว่างการรับประทานอาหารร่วมกัน ทำให้ไม่สามารถทำวิจัยได้เสร็จสิ้นตามเวลาที่สถาบันกำหนด ถึงแม้จะมีระเบียบกำหนดให้ทำวิจัยเสร็จสิ้นภายใน 1 ปี ก็ตาม การทำวิจัยของทีมที่เป็นทางการ กับทีมที่ไม่เป็นทางการมีลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

การได้มาซึ่งหัวข้อการวิจัย

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการทำวิจัย คือ การหาหัวข้อการวิจัย จากการศึกษาคำทำวิจัยของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต พบว่า การได้มาซึ่งหัวข้อการวิจัยของทีมวิจัยในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

ทีมที่เป็นทางการ หัวข้อการวิจัยส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากความสนใจร่วมกันของสมาชิกในทีม แต่ขึ้นอยู่กับเจ้าของทุน หัวข้อการวิจัยของทีมที่เป็นทางการมีที่มาก ดังนี้

1. หัวข้อการวิจัยที่มาจากนโยบายของสภาสถาบันราชภัฏ ที่กำหนดให้สถาบันราชภัฏทุกแห่งทั่วประเทศทำการวิจัยติดตามผลบัณฑิตทุก ๆ ปี
2. หัวข้อการวิจัยที่มาจากความต้องการของสถาบัน เมื่อคณะกรรมการประจำสถาบันมีการประชุมปรึกษาหารือและต้องการคำตอบหรือข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาสถาบันก็จะมีกรมอบหมายให้มีการทำวิจัยเพื่อหาคำตอบ
3. หัวข้อการวิจัยที่มาจากองค์กรภายนอก ทั้งหน่วยงานของรัฐบาล หน่วยงานของเอกชน และบริษัทต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาในลักษณะของการขอความร่วมมือโดยให้ทุนสนับสนุน หรือการจ้างให้ทำ

จากลักษณะที่มากของหัวข้อการวิจัยทำให้การทำวิจัยของทีมที่เป็นทางการขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่เจ้าของทุนกำหนด เช่น หัวข้อการวิจัยที่สภาสถาบันราชภัฏกำหนดให้ทำทุกปี การเก็บข้อมูลต้องเก็บในช่วงที่บัณฑิต

กลับมาซ่อมรับปริญญาที่สถาบัน (เดือนกุมภาพันธ์) และมีกำหนดให้ส่งรายงานผลการวิจัยในช่วงเดือน มิถุนายน กรณีหัวข้อที่มาจากความต้องการของสถาบัน ที่สถาบันรอฟผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการวางแผน พัฒนาสถาบันหัวข้อที่มาจากองค์กรภายนอก เช่น สมาคมแท็กซี่มอเตอร์ที่ต้องการผลการวิจัยไปใช้ในการ ปรับปรุงระบบการให้บริการ ดังนั้นระยะเวลาในการทำวิจัยของทีม A จึงถูกกำหนดโดยเจ้าของทุนผู้รอใช้ ผลการวิจัย แต่ถักหัวข้อการวิจัยนั้นเกิดจากความสนใจของสมาชิกในทีม สถาบันไม่ได้รอคำตอบจากผล การวิจัยก็จะทำให้งานวิจัยนั้นใช้ระยะเวลาในการทำมาก เช่น งานวิจัยเรื่อง "การศึกษาความต้องการในการทำ วิจัยของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต" ที่เริ่มต้นทำในปี พ.ศ. 2539 และเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2542

สำหรับทีมที่ไม่เป็นทางการนั้น หัวข้อการวิจัยจะเกิดจากความสนใจของสมาชิกในทีม ซึ่งมีทั้งหัวข้อที่ เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร และหัวข้อที่เกี่ยวกับการพัฒนา องค์ความรู้ใหม่ เป็นหัวข้อที่เกิดจากความสนใจของอาจารย์เอง ไม่มีผู้รอคอยผลการวิจัยเหมือนทีมที่เป็น ทางการ ถึงแม้จะมีระเบียบในการรับทุนที่กำหนดให้งานวิจัยเสร็จภายในระยะเวลาประมาณ 10 เดือนก็ตาม แต่ก็สามารถขอต่อเวลาในการทำวิจัยได้ เพราะระเบียบมีความยืดหยุ่น ดังนั้นทีมที่ไม่เป็นทางการจึงมักจะใช้ ระยะเวลาในการทำวิจัยนานเกินกว่าที่ระเบียบกำหนด เช่นในกรณีของทีม C ที่เริ่มต้นทำในปี พ.ศ. 2540 จนขณะนี้ปี พ.ศ. 2542 งานวิจัยก็ยังไม่เสร็จสมบูรณ์

การคัดเลือกหัวหน้าทีมและผู้ร่วมทีม

การทำวิจัยเป็นทีมประกอบด้วยบุคคล 2 ลักษณะคือ บุคคลที่เป็นหัวหน้าทีม และบุคคลที่เป็น สมาชิกในทีม การได้มาของหัวหน้าทีมและสมาชิกในทีมจะมีความแตกต่างกัน เช่น ในกรณีของทีม A เป็น ทีมที่มีการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการ ผู้ที่เป็นหัวหน้าทีม (A1) มาจากการแต่งตั้งของผู้บริหารสถาบัน เนื่องจาก A1 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัยเพราะสำเร็จการศึกษาทางด้านการวัดและประเมินผล การศึกษาจาก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้น A1 จึงคัดเลือกสมาชิกเข้าร่วมทีม โดยมีหลักในการพิจารณาทั้งเรื่องความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับงาน ความรับผิดชอบ และลักษณะความ สัมพันธ์ส่วนตัวประกอบกัน

เลือกคนที่คิดว่าเข้ากันได้ ทำงานร่วมกันได้ อันนี้สำคัญมากในการทำงานเป็นทีม ส่วนพื้นฐานทางการวิจัยนั้นอาจารย์ทุกคนจะพอมืออยู่แล้ว ก็จะเลือกคนที่เหมาะสม กับงานด้วย อย่าง A2 เขาคล่องทางด้านการศึกษาติดต่ออะไรต่าง ๆ ก็ให้เขาเป็นฝ่าย เลข A3 นั้นเคยทำงานในส่วนที่ต้องประสานงาน มีประสบการณ์ ก็ให้ทำฝ่าย ประสานงาน อย่าง A4(เก่า) ก็เป็นคนที่มีประสบการณ์ทางด้านการศึกษา เพราะ A4(เก่า) เขาเคยทำวิจัยที่ศูนย์วิจัยที่ราชภัฏสกลนคร

(A1 / 15 ก.พ. 2542)

"คนที่ทำงานเป็นทีม สำคัญที่สุดต้องมีความรับผิดชอบ เพราะถ้าคนใดคนหนึ่ง
ในทีมไม่รับผิดชอบต่องานแล้ว มันก็สำเร็จไม่ได้"

(A1 / 25 ก.พ. 2542)

เนื่องจากการรวมตัวของทีม A นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานของสถาบัน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับ
อาจารย์และนักศึกษาของสถาบัน A1 เสาร์ต้องพยายามคัดเลือกอาจารย์ให้ครอบคลุมทุกคณะวิชา เพื่อความ
สะดวกในการดึงความร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษาในคณะวิชาต่าง ๆ ของสถาบัน เมื่อพิจารณาสมาชิกของ
ทีม A พบว่า ประกอบด้วยอาจารย์จากคณะวิชาต่าง ๆ ดังนี้

A1	คณะครุศาสตร์
A2	คณะครุศาสตร์
A3	คณะวิทยาการจัดการ
A4(เก่า)	คณะวิทยาศาสตร์
A4(ใหม่)	คณะครุศาสตร์
A5	คณะครุศาสตร์

จะเห็นได้ว่าสมาชิกในทีม A ส่วนใหญ่มาจากคณะครุศาสตร์ โดยไม่มีอาจารย์จากคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากหัวหน้าทีม A มาจากคณะครุศาสตร์จึงมีความสนิทสนม
กับอาจารย์ในคณะครุศาสตร์มากกว่าอาจารย์ในคณะอื่น ๆ ส่วน A3 และ A4(เก่า) ถึงแม้ว่าจะเป็นอาจารย์ที่
มาจากคณะอื่นแต่ก็เป็นผู้ที่มีความสนิทสนมกับ A1 แสดงให้เห็นว่าการเลือกผู้ร่วมทีมนั้นมักจะเลือกผู้ที่มี
ความสนิทสนมกัน สำหรับการเลือกหัวหน้าทีมของทีม A นั้น ถึงแม้ว่าหัวหน้าทีม A จะมาจากการแต่งตั้ง
แต่สมาชิกในทีม A ก็ได้มีโอกาสในการพิจารณาและยอมรับคนที่จะมาเป็นหัวหน้าทีมของเขาก่อนที่จะตัดสินใจ
มาร่วมงานในสำนักวิจัย เช่น การพิจารณาความรู้ความสามารถของหัวหน้าทีม อาจารย์ที่เข้าร่วมทีมจะ
พิจารณาความรู้ความสามารถของผู้ที่เป็นหัวหน้าทีม ว่าจะสามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้หรือไม่

การเข้ามาทำตรงนี้ หัวหน้าเขาเลือกเราเข้ามา เราก็ต้องเลือกเขาเหมือนกัน
คือ ดูแล้วว่าคนนี้เราทำงานด้วยได้ เขาเป็นคนมีความสามารถ แล้วงานที่
เขาให้เราทำก็เป็นงานที่เราถนัด เราทำได้"

(A2 / 21 ม.ค. 2542)

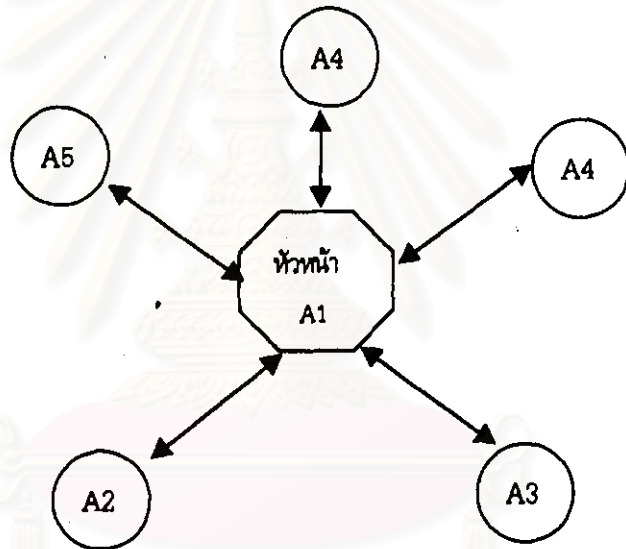
เราก็ต้องเลือกเหมือนกันนะ เราต้องมั่นใจก่อนว่าคนที่จะมาร่วมทีมกับเราเขา
เป็นคนที่มีความสามารถ เพราะว่าถ้าเรามั่นใจว่าคนในทีมแต่ละคนเขาเป็นคนเก่ง
เป็นคนที่มีความสามารถเราก็มั่นใจว่าผลงานจะออกมาดี"

(A4(ใหม่) / 26 ก. พ. 2542)

พิจารณาบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยใจคอว่าสามารถทำงานร่วมกันได้หรือไม่ นอกจากความรู้ความสามารถแล้วสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการทำงานร่วมกันเป็นทีมก็คือ บุคลิกลักษณะและอุปนิสัยใจคอ แนวคิด และทัศนคติในการทำงานของสมาชิกในทีมจะต้องไปด้วยกันได้ โดยเฉพาะคนที่ เป็นหัวหน้าทีม สมาชิกในทีม จะพิจารณาบุคลิกในการปฏิบัติงานของหัวหน้าทีมก่อนที่จะพิจารณาสมาชิกคนอื่น ๆ

“อย่างตอนที่จะมาทำตรงนี้เราก็ดูแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหน้าทีม จะดูคนที่ เป็นหัวหน้าทีมก่อนคะ ว่าเข้ากันได้ไหม เขาเป็นคนยังไง คือเรารู้จักกันเป็นการส่วนตัว มาก่อนแล้วด้วย ส่วนคนอื่น ๆ ก็คิดว่าไม่น่าจะมีปัญหาอะไร เพราะทุกคนก็ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คนที่สำคัญที่สุดก็คือ หัวหน้าทีม ”

(A3/ 21 ม.ค. 2542)

แผนภูมิที่ 12 การคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม A

จะเห็นได้ว่าโอกาสในการคัดเลือกคนของทีม A นั้น จะเป็นในลักษณะดังแผนภูมิที่ 12 คือ ผู้ที่เป็นหัวหน้าทีม (A1) จะเป็นผู้คัดเลือกสมาชิกแต่ละคน และสมาชิกแต่ละคนก็มีโอกาสได้ตัดสินใจได้รับรู้ ว่า A1 เป็นหัวหน้าทีมก่อนที่จะเข้าร่วมทีมก็ถือได้ว่าเลือกแล้ว แต่สมาชิกแต่ละคนไม่ได้มีโอกาสเลือกซึ่งกันและกันภายในทีม สมาชิกบางคนยังไม่เคยรู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน ทำให้ไม่ทราบลักษณะนิสัยใจคอกันมากนัก สมาชิกในทีม A จึงต้องมีการปรับตัวค่อนข้างสูง เพราะสมาชิกแต่ละคนก็มาจากคนละคณะวิชา สมาชิกที่สามารถปรับตัวเข้ากันได้ก็จะทำงานร่วมกันได้ดี มีความพึงพอใจค่อนข้างสูง แต่สำหรับสมาชิกที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสมาชิกคนอื่น ๆ ได้ก็จะทำให้มีความอึดอัดขัดข้องใจในการทำงานอยู่ตลอดเวลา และไม่มี ความสุขในการทำงาน สุดท้ายก็แก้ปัญหาด้วยการลาออก เช่น ในกรณีของ A4(เก่า)

17 ก.พ. 2542 ผู้วิจัยได้พูดคุยกับ A4(เก่า) เพื่อค้นหาประเด็นปัญหาที่ทำให้ A4(เก่า) ตัดสินใจลาออกจากสำนักวิจัย ซึ่งพบว่า ประเด็นปัญหานั้นเกิดจากหลายสาเหตุประกอบกัน แต่ก็พบว่า การไม่มีโอกาสเลือก ผู้ร่วมทีมที่เข้ากันได้ก็เป็นสาเหตุสำคัญอันหนึ่ง

ผู้วิจัย : ทำไมอาจารย์ถึงลาออกจากสำนักวิจัยละคะ เหลืออีกเทอมเดียวก็จะครบวาระแล้ว

A4(เก่า) : คือมันมีอะไรก็ ง่าย ๆ อย่างนะ ตอนแรกที่เขามาชวนพี่ไปร่วมทีมทำงานด้วย ตอนแรกพี่ก็ดีใจ เพราะพี่ชอบงานวิจัย พี่ก็ตกลงไปทำ พี่นี่พออยู่ ๆ ไป แล้วมันปรากฏว่า nature ไม่ตรงกัน พี่จะเป็นคนชอบพูดตรง ๆ พูดง่าย ๆ ก็คือ พี่หวานไม่เป็น พูดคะชา พี่ไม่ชอบ พี่ก็เลยเข้ากับเขาไม่ได้ คือพี่ไม่ชอบแต่งหน้าแต่งตัวสวย พี่ชอบทำงานชอบบรรยากาศของการทำงานจริง ๆ แต่ตรงนั้นมันไม่ใช่ พี่ก็เลยตัดสินใจลาออก

ในความเป็นจริงแล้วประเด็นสำคัญที่ทำให้ A4(เก่า) ลาออกน่าจะเกิดจากความขัดแย้งในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ เพราะลักษณะการทำงานวิจัยของทีม A นั้นมีลักษณะเป็นทางการ สมาชิกในทีมมีโอกาสได้รับการพิจารณาความดีความชอบ A4(เก่า) คาดหวังว่าจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบจากการทำวิจัย แต่เมื่อไม่ได้รับการพิจารณาจึงทำให้ A4(เก่า) ลาออกจากสำนักวิจัย

“ที่รู้คืออยู่แก่ใจนะว่าพี่ทำงานหรือไม่ทำงาน แต่พอเวลาพิจารณา 2 ชั้น คนในทีมทั้งหมดได้หมด มีพี่คนเดียวที่ไม่เคยได้ เขาได้กันทุกคนแล้ว พี่มาทำงานตั้งแต่เริ่มแรกแล้วไม่ได้ พี่ก็เลยต้องลาออก”

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

จากกรณีของทีม A ย่อมแสดงให้เห็นว่า การคัดเลือกคนเข้ามาร่วมทีมทำงานนั้น นอกจากจะพิจารณาที่ความรู้ความสามารถว่ามีความเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายแล้ว สิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามก็คือ สมาชิกในทีมแต่ละคนสามารถที่จะทำงานร่วมกันได้หรือไม่ ลักษณะนิสัยใจคอไปกันได้หรือไม่ ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของหัวหน้าทีมในการที่จะพิจารณาคัดเลือก เพราะถ้าสมาชิกไม่สามารถเข้ากันได้ ย่อมจะส่งผลไปถึงบรรยากาศในการทำงาน และประสิทธิภาพในการทำงานที่จะลดลงไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะของทีมที่เป็นทางการที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกันเป็นระยะเวลา

กรณีทีมที่ไม่เป็นทางการ (ทีม B C D)

ทีม B

ตำแหน่งหัวหน้าทีม B เป็นตำแหน่งตามบทบาทในด้านการทำงาน เพราะ B1 ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย และงานวิจัยเรื่องนี้ก็ทำในนามของโปรแกรมวิชาปฐมวัย เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เพราะฉะนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าโปรแกรมวิชาจึงต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมวิจัยด้วย เพราะถ้าจะพิจารณาถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านการศึกษาวิจัยนั้น B2 และ B3 จะมีประสบการณ์มากกว่า B1 เพราะทั้ง B2 และ B3 จะมีประสบการณ์ในการทำวิจัยตั้งแต่การทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท และยังทำงานวิจัยในขณะปฏิบัติงานสอนอีกด้วย ส่วน B1 นั้นยังไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาวิจัย เพราะ B1 สำเร็จปริญญาโทด้วยการสอบรวบยอด ไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์ และเมื่อมาทำงานก็ยังไม่เคยทำงานวิจัย ทีม B ให้เหตุผลว่า เมื่อหัวหน้าทีมมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าโปรแกรมวิชา จะทำให้ง่ายต่อการดึงความร่วมมือจากส่วนต่าง ๆ ทั้งอาจารย์และนักศึกษา และเพื่อความเหมาะสมด้วย จะเห็นได้ว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีมวิจัยนั้น บางครั้งก็ไม่ได้พิจารณาที่ความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาวิจัย ต้องขึ้นอยู่กับว่าเรามีตำแหน่งอะไร งานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องอะไร ต้องการความร่วมมือจากใครบ้าง

- B1 : ครูให้ความสำคัญกับผู้ร่วมทีมเยอะมาก ครูเองไม่มีประสบการณ์ แต่เป็นหัวหน้าทีมโดยตำแหน่ง เพราะฉะนั้นในแต่ละส่วนครูจะถาม 2 ท่านนี้ตลอดว่าตอนนี้เราต้องทำอะไรบ้าง
- ผู้วิจัย : แล้วทำไมอาจารย์จึงเลือกอาจารย์สองท่านนี้ละคะ ได้ชวนอาจารย์ท่านอื่นในภาคอีกไหมคะ
- B1 : คนอื่น ๆ งานมากยังไม่ค่อยมีเวลาเลย ตรงนี้คือโดยส่วนตัวแล้วเรา 3 คนสนิทกันด้วย แล้วก็พอมีเวลาก็ได้ อาจารย์ท่านอื่นก็เคยชวนแต่เขาไม่ว่างกัน งานข้างนอกเขาเยอะมาก

(B1 / 22 ก.พ. 2542)

การคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม B นั้นให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ส่วนตัว และเวลาว่างที่จะสามารถทำงานวิจัยได้

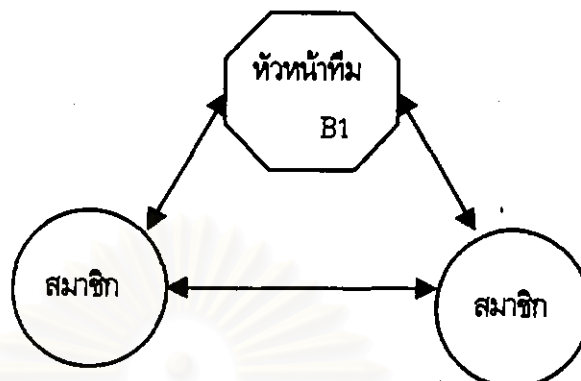
"เราจะเลือกอาจารย์ที่ค่อนข้างมีเวลาว่าง แล้วก็เป็นที่ปรึกษาที่พอจะพูดกันในกลุ่มคนที่จะมาอยู่กับเราก็ควรจะเป็นกลุ่มที่ทำงานร่วมกันได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน"

(B2 / 21 ม.ค. 2542)

การจะทำงานร่วมกันเนี่ย มันต้องดูก่อนว่าไปด้วยกันได้ มันต้องมีสายสัมพันธ์ต่อกันพอสมควร แล้วก็ควรจะมีพื้นฐานทางด้านการศึกษาวิจัยกันบ้างพอสมควร เพราะถ้าไม่มีพื้นฐานเลยก็คุยกันไม่รู้เรื่อง แต่ว่ามันก็แล้วแต่คนอีกทีละนะ ถ้าเขาไม่มีพื้นฐานทางด้านการศึกษาวิจัย แต่เขาเป็นคนที่ยอมรับฟังความคิดเห็นที่ทำด้วยกันได้"

(B3 / 4 ก.พ. 2542)

การคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม B หัวหน้าทีมและสมาชิกในทีมมีโอกาสในการเลือกซึ่งกันและกัน
ดังแสดงในแผนภูมิที่ 13

แผนภูมิที่ 13 การคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม B

ทีม C

ตำแหน่งหัวหน้าทีม C เป็นไปตามบทบาทและความเหมาะสม เพราะหัวหน้างานวิจัยเกิดจากความสนใจของ C1 ดังนั้น C1 จึงเป็นแกนหลักในการทำงานทั้งหมด C1 มีความรู้ความสามารถ ตำแหน่ง วิทยุณี และคุณวุฒิสูงกว่า C2 และ C3 C1 เลือก C2 และ C3 เข้ามาในฐานะผู้ช่วยวิจัย โดยมองว่า C2 และ C3 มีเวลามากพอที่จะทำงานวิจัยตรงนี้ได้ และมีทักษะในการใช้เครื่องมือระดับสูงทางเคมี ซึ่งเป็นจุดที่ C1 ต้องการความช่วยเหลือ การเลือกคนเข้าร่วมทีมจึงเป็นการเลือกโดยพิจารณาจากความสามารถและความเหมาะสมกับงาน และมีเวลามากพอที่จะงานวิจัยได้

" ที่เลือกห้อง 2 คนเนี่ย เพราะวาระแรกเนี่ยมองว่าเขาเป็นเคมี แล้วเป็นเคมีที่มีทักษะในการทดลอง แล้วก็เวลามาก เพราะถ้าเป็นอาจารย์ท่านอื่นในส่วนของเคมีเนี่ยจับตัวไม่ได้เลย ทุกคนมีงานรอง ซึ่งเขาไม่มีเวลาที่จะมากทำ lab ตรงนี้ก็เลือกคนที่เวลามากและมีทักษะด้วย มีทักษะในการปฏิบัติในการทำการทดลอง "

(C1 / 20 ม.ค.2542)

สำหรับสมาชิกในทีมจะพิจารณาความรู้ความสามารถของหัวหน้าทีม และบุคลิกลักษณะที่เข้ากันได้

" หน่อยดูแล้วว่า C1เขาเป็นคนที่มีความสามารถ แล้วเขาจะเป็นคนที่เหมือนหน่อยละคือทำอะไรต้องมีวางแผน พอเจอหัวหน้าทีมมีการวางแผน งานมันก็จะเร็วขึ้น C1 ไม่ดูนะจะ เขาจะมอบหมายงาน คนอื่นอาจจะมองว่าเขาดูแต่หน่อยมองว่าเขาไม่ดู "

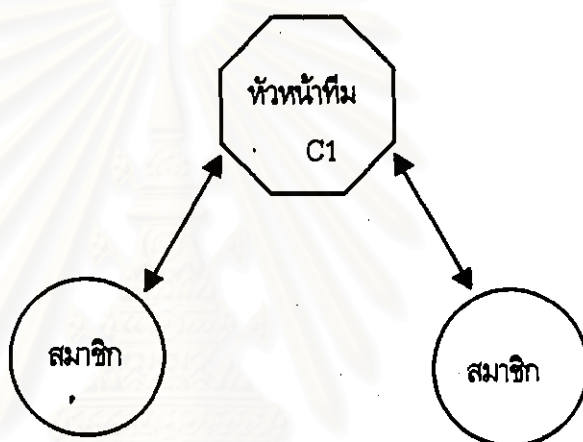
(C2 / 9 ธ.ค. 2541)

สมาชิกบางคนให้ความสำคัญกับเนื้อเรื่องที่ท้าววิจัยที่ตรงกับความสนใจของตัวเองมากกว่าผู้ร่วมทีม

เวลาทำงานต้องดูหลาย ๆ อย่างประกอบกันนะ ดูทั้งหัวหน้าทีมแล้วก็ผู้ร่วมทีมด้วย แต่จะไม่ให้ความสำคัญตรงนี้มากนัก จะดูที่หัวข้อที่ทำมากกว่า ว่าน่าสนใจไหม เพราะมันเป็นเนื้อเรื่องที่เรานสนใจ แล้วผู้ร่วมทีมเป็นคนอื่นเราก็กัก

(C3 / 24 ก.พ. 2542)

การคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม C มีลักษณะเหมือนทีม A คือเป็นการคัดเลือกโดยหัวหน้าทีม สมาชิกในทีมไม่มีโอกาสเลือกซึ่งกันและกัน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 14

แผนภูมิที่ 14 การคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม C

ทีม D

ทีม D มีสมาชิกเพียง 2 คน ตำแหน่งหัวหน้าทีม ก็คือ D1 ซึ่งเป็นตัวหลักในการทำงานวิจัยเรื่องนี้ ถึงแม้ D2 จะมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าในสายงานแต่ D2 ก็ให้เกียรติ D1 เป็นหัวหน้าทีมในงานวิจัยเรื่องนี้ เพราะว่า D1 เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการรวบรวมการวิจัยและเป็นคนลงมือปฏิบัติมากกว่า D2 จะช่วยเสนอแนะหรือให้ข้อคิดเพิ่มเติม และช่วยในช่วงของการทดลองปฏิบัติการกลุ่ม การเลือกสมาชิกของทีม D นั้นเกิดจากความสนใจร่วมกัน และมีแนวคิด หักกันคิดที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมทีม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนสมาชิกที่มีกันเพียงแค่ 2 คน และบุคลิกภาพส่วนตัวของทั้งสองซึ่งให้เกียรติกันและกัน และมีความชอบพอบุคลิกนิสัยใจคอซึ่งกันและกัน

ผู้วิจัย : ปัญหาในการทำวิจัยเป็นทีมที่อาจารย์ทำอยู่มีบ้างไหม

D1 : ปัญหาในการทำงานร่วมกันเนี่ยไม่มีเลย เพราะคนที่ทำด้วยกันเนี่ยเป็นคนที่มีค่านิยมสอดคล้องกัน และก็เป็นคนที่เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะทำ คือทำการ train เด็ก การสร้างเครื่องมือ มีวัตถุประสงค์ มีนิสัยใจคอไปกันได้หมด คือเลือกแล้วไม่จับก็จะมีปัญหา

ผู้วิจัย : อาจารย์คิดว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะมีผลต่อการทำวิจัยร่วมกันไหม

D1 : โอ้! แน่นนอนเลย สำคัญที่สุด สำคัญมาก ต้องมีค่านิยมเหมือนกัน เห็นความสำคัญของสิ่งที่ทำเหมือนกัน มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน แล้วก็เป็นคนที่มีอุปนิสัยเข้ากันได้ ก็ก็ต้องอะลุ่มอะหลาย คือฟังกันและกัน คนนี้ว่ายังมี คนนั้นว่ายังมีก็ต้องฟังกัน

(D1 / 1 ช.ค. 2541)

ลักษณะการคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม D หัวหน้าทีมและผู้ร่วมทีมมีโอกาสในการเลือกซึ่งกันและกัน
 ดังแผนภูมิที่ 15

แผนภูมิที่ 15 การคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีม D

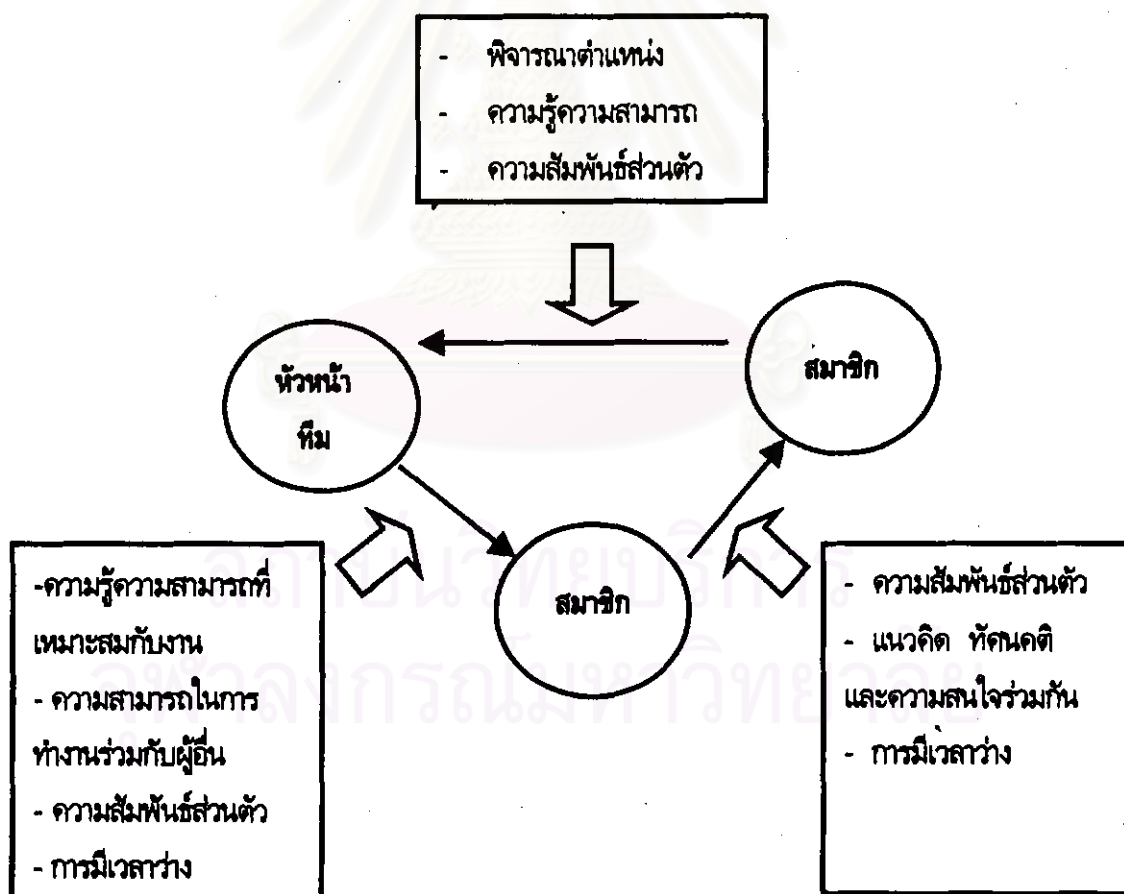
การคัดเลือกหัวหน้าทีมและสมาชิกในทีมนับเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการจะทำงานใด ๆ ก็ตามร่วมกันนั้น มีความจำเป็นอย่างหนึ่งที่ผู้ร่วมทีมจะต้องมีสายสัมพันธ์ที่ดีต่อกันพอสมควร เพราะในการทำงานร่วมกันนั้นย่อมต้องพบกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มีความคิดเห็นขัดแย้งกันบ้างซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดาของการทำงานร่วมกัน แต่ปัญหาหรือความขัดแย้งในความคิดต่าง ๆ เหล่านี้จะลดความรุนแรงลงหากพื้นฐานของคนเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมาก่อน

จากการศึกษาการคัดเลือกผู้ร่วมทีมของทีมที่ไม่เป็นทางการ พบว่า การคัดเลือกสมาชิกร่วมทีมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับลักษณะความสัมพันธ์ส่วนตัว และพิจารณาประเด็นอื่นประกอบอีกด้วย เช่น ความรู้ ความสามารถ ตำแหน่ง การมีเวลาว่าง ความรับผิดชอบ สรุปได้ว่า การคัดเลือกคนเข้าร่วมทีมจะมีลักษณะการเลือกอยู่ 3 แบบ คือ

หัวหน้าเลือกสมาชิก คือในกรณีของทีม A และทีม C การคัดเลือกสมาชิกมาร่วมทีมนั้น หัวหน้าทีมมักจะพิจารณาเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะกับลักษณะของงาน มีความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ดีต่อกัน จะสังเกตได้ว่าหัวหน้าทีมมักจะเลือกผู้ร่วมทีมที่มีคุณวุฒิ และวัยวุฒิที่ต่ำกว่าตนเอง เพื่อความง่ายในการบริหารงาน และการบริหารคน เพราะสมาชิกที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิต่ำกว่าหัวหน้าทีมมักจะไม่มีข้อโต้แย้งมากนัก จะให้ความเชื่อถือ ให้การยอมรับมากกว่าสมาชิกที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิสูงกว่าหัวหน้าทีม

สมาชิกเลือกหัวหน้า การเลือกหัวหน้าทีมนั้น สมาชิกมักจะพิจารณาในด้านของความรู้ความสามารถ และตำแหน่ง คนที่เป็นหัวหน้าทีมมักมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าสายงานต่าง ๆ เช่น ทีม A หัวหน้าคือผู้อำนวยการสำนักวิจัย ทีม B หัวหน้าทีม คือ หัวหน้าโปรแกรมวิชาปฐมวัย และทีม C ที่หัวหน้าคือคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ เพราะคนที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าสายงานต่าง ๆ นั้นย่อมเป็นผู้ที่มีอำนาจ (power) ทั้งในด้านการเสริมสร้างความร่วมมือภายในทีม หรือดึงความร่วมมือจากภายนอก ผลงานที่ออกมาจะมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับมากขึ้น การได้ร่วมงานกับผู้ที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้างานจะทำให้มีโอกาสที่จะมีชื่อเสียง และมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้ง่ายขึ้น มีเพียงทีม D ที่หัวหน้าทีมไม่มีตำแหน่งทางการบริหาร แต่มีอำนาจทางอ้อม (indirect power) เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ทำวิจัย

สมาชิกเลือกสมาชิก จากการณีศึกษาทั้ง 4 พบว่า สมาชิกในทีมนั้นมักไม่ได้มีโอกาสในการเลือกซึ่งกันและกัน ส่วนใหญ่จะเป็นการเลือกโดยหัวหน้าทีม ทีมที่มีโอกาสเลือกระหว่างสมาชิกด้วยกันคือ ทีม B และทีม D ซึ่งมีสมาชิกเพียง 3 คน และ 2 คนตามลำดับ การเลือกกันเองระหว่างสมาชิก มักจะให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ส่วนตัว แนวคิด ทักษะคติและความสนใจร่วมกัน และการมีเวลาว่างพอที่จะทำงานวิจัยได้

แบบภูมิที่ 16 โมเดลการคัดเลือกหัวหน้าทีมและสมาชิกในทีมของทีมวิจัยในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

การวางแผนการปฏิบัติงาน

สิ่งสำคัญอันดับแรกในการทำงานร่วมกันเป็นทีมคือ การวางแผนการทำงาน เมื่อได้มีการตกลงทำงานวิจัยร่วมกันแล้วอาจารย์แต่ละทีมได้มีการวางแผนการทำงาน และทำความเข้าใจลักษณะงานวิจัยร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย และร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน เช่น การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลว่าจะดำเนินการอย่างไร ในช่วงเวลาไหน และใครบ้างเป็นผู้ดำเนินการ หัวหน้าทีมจะนำผลสรุปที่ได้จากการวางแผนร่วมกันไปใช้ในการเขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุนสนับสนุนจากทางสถาบัน การวางแผนการปฏิบัติงานของทีมนักวิจัยทั้ง 4 ทีมนั้นจะเป็นลักษณะการพูดคุยกันถึงลักษณะงานวิจัยในภาพรวม และไม่ได้มีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจนเป็นสายลักษณะอักษร และมักจะเป็นการวางแผนในระยะสั้น ๆ คือจะมีการมาพูดคุยกันก่อนจะทำงานในขั้นตอนต่อไปเป็นช่วง ๆ การแบ่งงานและมอบหมายงานนั้นก็จะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะโครงสร้างของทีม สรุปได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. หัวหน้าทีมเป็นผู้วางแผนการปฏิบัติงาน และมอบหมายงานแก่สมาชิกตามความรู้ความสามารถของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกจะรับผิดชอบเฉพาะงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย (ทีม A และ ทีม C)

ข้อดีของการมอบหมายงานในลักษณะนี้ คือ ทำให้สมาชิกทราบขอบเขตหน้าที่ในการทำงานของตนเอง สมาชิกที่ได้รับมอบหมายงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถจะมีความพึงพอใจในการทำงาน เช่นในกรณีของทีม C สมาชิกได้รับรู้ขอบเขตหน้าที่ในการทำงานของตนเอง

“ทนายจะสนใจเรื่องการแบ่งงาน เพราะเราจะได้รู้ว่าจะทำงานของเราขอบเขตอยู่ตรงไหน เพราะถ้าเมื่อไม่รู้เดี๋ยวเราก็ไม่รู้ว่าจะขอบเขตของเรา เราจะไปทำตรงไหนต่อ”

(C2 / 14 ก.พ. 2542)

การมอบหมายงานในลักษณะนี้ทำให้เกิดปัญหาได้ ถ้าไม่มีความชัดเจนในการแบ่งงานและปริมาณงานที่มอบหมายให้แก่สมาชิกในทีมไม่เท่าเทียมกัน เพราะงานแต่ละส่วนจะมีความยากง่ายและการใช้เวลาที่แตกต่างกัน เช่น ในกรณีทีม A หัวหน้าทีมมอบหมายให้ A4(เก่า) เป็นแกนหลักในการทำงานวิจัย และเมื่อต้องการความช่วยเหลือในขั้นตอนใดก็สามารถบอกแก่สมาชิกคนอื่น ๆ ในทีมได้ หัวหน้าทีมไม่ได้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เมื่อ A4(เก่า) ขอความร่วมมือจากสมาชิกในทีมบางครั้งจึงไม่ได้รับความร่วมมือ เพราะ A4(เก่า) ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงาน และสมาชิกคิดว่าเป็นงานในหน้าที่ของ A4(เก่า) จึงทำให้ A4(เก่า) เริ่มไม่แจ่มจางและมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการมอบหมายงานมากกว่าสมาชิกคนอื่น ๆ ในทีม จากประเด็นปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจนและไม่เท่าเทียมจะนำไปสู่ปัญหาในการทำงาน เป็นทีมได้

2. สมาชิกทุกคนร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน และวางแผนการทำงานแบบช่วยกันคิดช่วยกันทำ ทุกขั้นตอน (ทีม B และ ทีม D) การปฏิบัติงานในลักษณะนี้ทำให้สมาชิกในทีมมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวิจัย มีโอกาสได้แสดงความคิดและเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

“เราต้องช่วยกันทุกชั้นเลย คือ ไม่มี leader ที่เก่ง คือเราทั้ง 3 คน ไม่เก่ง แต่ว่าที่เราทำเลยทุกคนเก่งมาช่วยประกอบเรา ”

(B2 / 21 ม.ค.2542)

“เราก็ไม่ได้มีการแบ่งกันว่าคนนี้ทำบทที่ 1 นะ คนนี้ทำบทที่ 2 นะ จะเป็นการช่วยกันทำทุกขั้นตอน คือจะมาคุยกันก่อนว่า ตกลงเราจะเอาอย่างนี้ละ แล้วก็แบ่งหัวข้อกันไปเขียน ”

(B3 / 4 ก.พ. 2542)

การขอทุนและการบริหารเงินทุน

หลังจากที่อาจารย์ได้มีการวางแผนการทำงานวิจัยร่วมกันแล้ว ผู้ที่เป็นหัวหน้าทีมหรือผู้ที่เป็นแกนหลักในการทำวิจัยเรื่องนั้น จะเป็นผู้เขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักวิจัย สำนักวิจัยได้กำหนดระเบียบการขอทุนสนับสนุนการวิจัยให้แสดงรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็นค่าใช้จ่าย เช่น ค่าทำแบบสอบถาม ค่าจ้างเก็บรวบรวมข้อมูล ค่าจ้างวิเคราะห์ข้อมูล ค่าทำรูปเล่มรายงานการวิจัย ฯลฯ ค่าวัสดุ เช่น ค่าถ่ายเอกสารอ้างอิง ค่ากระดาษ ค่าสารเคมี แสตมป์ ฯลฯ ส่วนค่าตอบแทนสำหรับผู้ทำวิจัยนั้นไม่สามารถขอได้ แต่ในทางปฏิบัติพบว่า อาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีมได้รับค่าตอบแทนจากการทำวิจัยประมาณคนละ 5,000 - 7,000 ต่อการทำวิจัย 1 โครงการ จากเงินทุนที่เหลือจากการดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นจำนวนเงินไม่มากนักก็จะจูงใจให้อาจารย์ทำงานวิจัย การจัดสรรเงินค่าตอบแทนที่ได้จากการวิจัยในกรณีทีมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว (ทีม A และ ทีม D) จะจัดสรรแก่สมาชิกในทีมเท่ากันทุกคน การจัดสรรเงินค่าตอบแทนของทีม D ไม่เกิดปัญหาเพราะมีสมาชิกเพียง 2 คนและทั้งคู่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีการเปิดเผยในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ประกอบกับ D1 และ D2 นั้นมีฐานะครอบครัวที่มั่นคง ไม่ได้มุ่งหวังว่าจะได้รับค่าตอบแทนจากการทำวิจัย จุดมุ่งหมายคือการทำผลงานวิจัยที่ดีมีประโยชน์ต่อนักศึกษา การจัดสรรเงินค่าตอบแทนในทีม A เป็นการตัดสินใจร่วมกันของ A1 และ A2 ไม่ได้มีการชี้แจงรายละเอียดในการใช้จ่ายเงินให้สมาชิกบางคนในทีมได้รับรู้ ทำให้สมาชิกบางคนในทีมเกิดความไม่ไว้วางใจ เช่น กรณีของ A4(เก่า)

ผู้วิจัย : ทุนที่ได้ในการทำวิจัยคือ 50,000 ที่นั่นต้องมีเงินเหลือ ตรงส่วนนี้ใครจะเป็นคนจัดการอย่างไร

A4(เก่า) : เขาก็ไม่เคยบอกทีนะว่าเขาใช้อะไรเท่าไร ที่เคยถามนะว่า ในฐานะที่ทำงานก็น่าจะได้รับรู้งาน เขาก็บอกเดี๋ยวจะบอกให้ แต่เขาก็ไม่เคยบอก ทำมา 3 - 4 ปี เขาก็ไม่เคยบอกว่าเงินนั้นได้ใช้อะไรไปบ้าง เท่าไร ก็ไม่เคยได้ทราบ ไม่เคยได้รับรู้ เพราะงั้นมันก็คือปัญหาที่เกิดขึ้น ที่ทำให้พี่ต้องออก เพราะไม่เคยรับรู้เรื่องเงิน ทำแต่งงานอย่างเดียว

ผู้วิจัย : เขาไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกในที่มารับรู้เรื่องเงินเลยหรือคะ

A4(เก่า) : คนอื่น ๆ เขารับรู้หรือเปล่าพี่ไม่รู้นะ แต่พี่นี่ไม่มีโอกาสได้รับรู้ว่ามันใช้อะไรไปเท่าไร เหลือเท่าไร จัดสรรกันยังไงก็ 모르 เพราะถึงเวลาเขาก็ใส่ของยื่นให้พี่ เอ้า...นี่ส่วนของพี่เท่านั้น แล้วคนอื่นได้เท่าไร ยังไงพี่ก็ไม่ได้รับรู้ แล้วพี่ก็...เมื่อเขาไม่อยากให้รับรู้ก็ไม่อยากถาม เพราะเคยถามแล้วเขาไม่บอก ก็เลยไม่ถามอีกต่อไป

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

15 ก.พ. 2542 ผู้วิจัยสัมภาษณ์หัวหน้าทีม (A1) เกี่ยวกับการจัดสรรเงินค่าตอบแทนให้สมาชิกแต่ละคนในทีม

ผู้วิจัย : ทุนวิจัยที่เหลือมีการจัดสรรกันอย่างไรบ้างคะ

A1 : ตอนแรก ๆ เราก็จะจัดสรรให้เท่า ๆ กันทุกคน อย่างเรื่องแท็กซี่มีเตอร์ได้ทุน 300,000 บาท เงินส่วนที่เหลือเราก็จะแบ่งส่วนหนึ่งไว้บำรุงสำนักวิจัย อีกส่วนหนึ่งก็จะจัดสรรให้อาจารย์ในที่มทุกคนเท่ากัน ช่วงแรก ๆ งานของสถาบันจะได้ทุนน้อย ก็จัดสรรเท่ากัน แต่มาในช่วงหลัง ก็จัดสรรตามปริมาณงานการมีส่วนร่วม แต่ก็จะไม่แตกต่างกันมาก แต่อาจารย์ในที่มนี้จะคืออยู่อย่าง คือ เขาจะไม่ถามกันว่าเขาได้เท่าไร เขาได้รับเท่าไรเขาก็พอใจ ซึ่งจริง ๆ แล้วเงินในส่วนของคุณค่าตอบแทนนี้อาจารย์จะขอไม่ได้ ถ้าเป็นงานวิจัยของหน่วยงานรัฐบาลจะไม่ลิสท์ขอค่าตอบแทน ซึ่งความจริงแล้วเงินก็พอมีเหลือที่จะแบ่งสรรเป็นค่าตอบแทนให้อาจารย์ที่ทำวิจัยบ้าง แต่เราขอบอกว่าเราได้เงินค่าตอบแทนไม่ได้ เราขอบอกว่า เงินเหลือไม่ได้ เพราะเราต้องบริหารการใช้เงิน

ผู้วิจัย : แล้วใครเป็นผู้พิจารณาจัดสรรเงิน

A1 : ก็ครูจะปรึกษากับอาจารย์ A2 2 คน

จากประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าระบบการบริหารเงินในการทำวิจัยเป็นทีมควรจะเป็นไปอย่างเปิดเผย คือต้องมีการชี้แจงรายละเอียดการใช้จ่ายเงินให้สมาชิกในที่มได้ทราบอย่างทั่วถึง หรือเปิดโอกาสให้สมาชิกในที่มได้มีส่วนร่วมในการจัดสรรเงิน สมาชิกทุกคนในที่มต้องการที่จะได้รับรู้เรื่องเงินแม้จะมีส่วนร่วมในการ

ทำงานวิจัยเพียงเล็กน้อย เช่น ในกรณีของ A3 ที่มีส่วนร่วมในการช่วยจัดนักศึกษาเก็บข้อมูล และการตรวจ
ค่าถูกค่าผิดในรายงานการวิจัย ก็ยังเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการใช้จ่ายเงินเป็นสิ่งจำเป็น

การพิจารณาจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยของสำนักวิจัยนั้น จะพิจารณาจากจำนวนคนมากกว่าที่จะ
พิจารณาลักษณะของงานวิจัย คือจะจัดสรรทุนให้โครงการวิจัยที่มีผู้วิจัยคนเดียวทุนละไม่เกิน 30,000 บาท
โครงการวิจัยที่ทำเป็นทีมจะจัดสรรให้ทุนละไม่เกิน 50,000 บาท จะเห็นได้จากงานวิจัยของทีม A ที่ทำให้กับ
สภาสถาบันราชภัฏที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างเครื่องมือการวิจัย เพราะทางสภาสถาบันราชภัฏมี
เครื่องมือการวิจัยให้ จะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการทำรูปเล่มงาน
วิจัยเท่านั้น แต่ก็ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย 50,000 บาท เท่ากับทีม C ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลองทาง
วิทยาศาสตร์ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องของสารเคมีที่มีราคาแพง และค่าจ้างวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเช่าเครื่องมือ
ทางวิทยาศาสตร์ที่ทางสถาบันยังไม่มี เช่น เครื่องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน เป็นต้น สมาชิกในทีม C มีความ
คิดเห็นว่า การจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์กับงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ควรจะ
แตกต่างกัน เพราะการทำวิจัยทางวิทยาศาสตร์ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า และเมื่อทำการทดลองไปแล้วเมื่อ
พบประเด็นที่น่าสนใจก็ไม่สามารถที่จะศึกษาต่อได้ เพราะข้อจำกัดในเรื่องของเงินทุน

ทนาย (C2) ว่าเขาน่าจะให้ทุนมากกว่านี้ เพราะว่างาน project แต่ละ project
มันต้องใช้ทุนเยอะ อย่างเช่น ทางวิทาเนี่ยจะใช้ทุนเยอะมาก มีความรู้สึกว่าจะ
ให้ทุนแตกต่างกัน ไม่ใช่ให้เท่ากันหมด"

(C2 / 24 ก.พ. 2542)

การขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจะมีสัญญาข้อผูกมัดในเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย สำนัก
วิจัยได้กำหนดให้อาจารย์ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ทำงานวิจัยให้เสร็จภายในระยะเวลาประมาณ 10
เดือน ซึ่งพบว่าระเบียบการรับทุนในข้อนี้สร้างความกดดันให้กับอาจารย์ที่ทำวิจัยมาก เพราะการทำวิจัยเป็น
กระบวนการที่มีขั้นตอนต่อเนื่องและใช้เวลานาน อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถทำงานวิจัยได้เสร็จตามที่สำนัก
วิจัยกำหนด เพราะอาจารย์ที่ทำวิจัยก็ยังคงมีงานด้านการสอนเท่าเดิม เมื่อได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยแล้ว
การบริหารการเงินของแต่ละทีมจะแตกต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ทีมที่เป็นทางการ จะมี A2 ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการใช้จ่ายเงิน เมื่อสมาชิกในทีมต้องการเบิกค่า
ใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัย เช่น การถ่ายเอกสาร การซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องมีใบเสร็จจมาประกอบการ
เบิกจ่ายเงิน ระบบการบริหารเงินในลักษณะนี้ทำให้สมาชิกเกิดความเมือหน่าย และรู้สึกยุ่งยากใจในการ
ทำงาน

ก็ต้องให้ลงทุกบาททุกสตางค์ 50 สตางค์ สลึงนี่ อะไรยังมี มันก็น่าเบื่อ
ทำให้ไม่อยากทำ ต้องกลายเป็นคนเก็บเล็กเก็บน้อยอะไรไปเลย ไปไหนก็ต้อง
เอาบิล อะไรยังมี"

(A3 / 5 มี.ค. 2542)

2. ทีมที่ไม่เป็นทางการ ผู้ที่ดูแลเรื่องการบริหารเงินคือหัวหน้าทีม การเบิกจ่ายเงินไม่มีระบบขั้นตอนที่ยุ่งยาก สมาชิกมีความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน

“ไม่ต้องใช้ใบเสร็จค่ะ ส่วนมากเวลาไปซื้อวัตถุดิบ C1 เขาก็จะให้เงินมาเป็นก้อนเลย”

(C2 / 9 ธ.ค. 2541)

ผู้วิจัย : คุณที่ได้จากสำนักวิจัย ถ้าเราใช้ไม่หมดเราต้องคืนเขาไหมคะ

D2 : อ้อ ! ไม่ต้องคืนค่ะ ก็เนี่ยทำมันไม่ได้ใช้อะไรมาก ก็ซื้อน้ำ ซื้อขนมให้เด็กกินบ้าง เงินก็ยังไม่เหลือ

ผู้วิจัย : แล้วใครเป็นคนจัดการเรื่องเงินคะ

D2 : D1 ค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วเวลาเราจะใช้เงินมีขั้นตอนการเบิกที่ยุ่งยากไหมคะ

D2 : ก็ไม่มีอะไร เราจะใช้อะไรเราก็บอก D1 เขาก็ให้ ก็สะดวก ไม่มีปัญหาอะไร

(D2 / 23 พ.ย. 2541)

จากการศึกษาเรื่องเงินทุนสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ว่า ตามระเบียบแล้วอาจารย์ไม่สามารถของบประมาณในส่วนของค่าตอบแทนสำหรับผู้ทำวิจัย แต่ในทางปฏิบัตินั้น พบว่าอาจารย์ได้รับค่าตอบแทนจากการทำวิจัย การพิจารณาอนุมัติเงินทุนของสำนักวิจัยจะพิจารณาจากจำนวนผู้ร่วมโครงการวิจัยมากกว่าลักษณะของการวิจัย โครงการวิจัยที่ทำคนเดียวจะได้รับทุนสนับสนุนไม่เกินทุนละ 30,000 บาท โครงการวิจัยที่ทำเป็นทีมจะได้รับทุนสนับสนุนประมาณทุนละ 60,000 บาท อาจารย์ที่ทำวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์มีความพึงพอใจกับทุนที่ได้รับ ส่วนอาจารย์ที่ทำวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นว่าทางสถาบันน่าจะให้ทุนมากกว่านี้ การพิจารณาเงินทุนและระยะเวลาในการวิจัยควรพิจารณาจากลักษณะของงานวิจัย ไม่ควรกำหนดไว้เท่ากันทั้งหมด การบริหารการใช้เงินทุนควรเปิดเผยให้สมาชิกในทีมได้รับรู้ และเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดสรรเงิน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความไม่ไว้วางใจกันของสมาชิกในทีม ระบบการเบิกจ่ายเงินที่ยุ่งยากทำให้สมาชิกเกิดความเบื่อหน่าย

การเผยแพร่และการนำผลกรวิจัยไปใช้

การเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ พบว่า มีอยู่ 2 ลักษณะคือ การเผยแพร่โดยการส่งรายงานการวิจัยไปยังสถาบันราชการอื่น ๆ ทั้ง 36 แห่ง และส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ กรมวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ในลักษณะของการเป็นวิทยากรบรรยายทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การเปิดโอกาสให้อาจารย์ที่ทำวิจัยได้นำเสนอผลงานวิจัยต่ออาจารย์ในสถาบันทำให้อาจารย์ที่ทำวิจัยมีความภูมิใจ

ในด้านกาานนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์นั้น ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากงานวิจัย (กรณีทีมที่ดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว) ได้แก่ 1.) สถาบัน นำผลการวิจัย (ของทีม A) ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน และการกำหนดนโยบาย เช่น การวางแผนการรับนักศึกษา การพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาตามความต้องการของสังคม เป็นต้น 2.) อาจารย์ที่ท่ววิจัย นำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และใช้เป็นผลงานทางวิชาการ (กรณีทีม D) 3.) เพื่อนอาจารย์ นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และนำมาเป็นแนวทางในการท่ววิจัย

ข้อดีและข้อเสียของการท่ววิจัยเป็นทีม

การท่ววิจัยเป็นทีมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น หัวข้องานวิจัยที่ท่วคนในทีม และกระบวนการในการทำงาน จากการศึกษาคณาครณศึกษาทั้ง 4 ทีม สามารถสรุปข้อดีและข้อเสียของการท่ววิจัยเป็นทีมได้ดังนี้

ข้อดี

การท่ววิจัยเป็นทีมจะทำให้ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพราะมีการช่วยกันตรวจสอบมากขึ้นจึงทำให้มีข้อผิดพลาดน้อยกว่าการท่วคนเดียว

“ท่วเป็นทีมก็ดีตรงที่ผลงานออกมาดี งานจะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพราะมันจะมีมุมมองที่หลากหลาย มีคนช่วยคิด คือมีความรอบคอบมากขึ้น ถ้าเราท่วคนเดียว ถึงแม้เราจะตั้งใจท่วให้ดีแค่ไหนก็ตามแต่มันก็อาจมีบางอย่าง เราไม่ได้มองมันก็ท่วให้มีข้อจำกัดได้”

(A1 / 15 ม.ค. 2542)

“ท่วเป็นทีมถ้าในแง่ของผลงานมันก็ดีท่วกว่าท่วคนเดียว เพราะมันหลายคนช่วยกันดูหลายรอบ อย่างท่วเครื่องมือก็ช่วยกันดูมันก็มีข้อผิดพลาดน้อยลง เพราะบางทีเราคิดคนเดียวมันก็แคบ มีหลายคนช่วยกันดูผลงานมันก็จะออกมาดีท่ว”

(A4(ท่ว) / 8 ม.ค. 2542)

การท่ววิจัยเป็นทีมท่วให้อาจารย์มีความเชื่อมั่น และมีความมั่นใจในการท่วมากกว่าการท่วคนเดียว การท่ววิจัยเป็นทีมจะท่วให้ได้แนวคิดใหม่ ๆ หลายแง่มุมมากขึ้น

“ความเชื่อมั่นในการท่วมันจะสูงกว่าเยอะเพราะเวลาเราท่วคนเดียว บางทีเราจะต้องไปปรึกษาใ้ใหม่ แต่ถ้าเราเป็นทีมเราก็จะประชุมปรึกษาหารือกันได้

พบปรึกษาหารือแล้วทุกคนในที่มียอมรับ เราก็มั่นใจ เชื่อกันว่ามันน่าจะถูกต้องแล้วละ”

(A4(ใหม่) / 12 ม.ค. 2542)

“ทำเป็นที่มจะดีกว่าเพราะช่วยกันหลายคน คนเดียวหัวทลายสองคนเพื่อนตาย มันก็มองได้หลายแง่มุมนะคะตรงนี้ ในส่วนตัวแล้วการทำคนเดียวก็ดีตรงที่เราทำเองเราจะรู้ เราทำอะไร ในขณะที่ทำหลายคนก็มองได้หลายแง่มุม บางที่ส่วนที่เราไม่ได้มองแต่เขามองอยู่มันก็ได้แนวขึ้นมา”

(A3 / 21 ม.ค. 2542)

“ทำคนเดียวเนี่ยแสบ เพราะมันเป็นความคิดของเราคนเดียว ซึ่งวิสัยทัศน์เราไม่กว้างพอ แต่ถ้าทำเป็นที่มเนี่ย คนนั้นดึงตรงนั้นนิด คนนี้ดึงตรงนี้หน่อย เราก็มีความรู้สึกทำงานวิจัยมันครอบคลุมแล้วมันค่อนข้างจะกว้างขึ้น”

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

การทำงานวิจัยเป็นที่มเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน เนื่องจากอาจารย์มีภาระงานมากและการทำงานวิจัยเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและใช้เวลามาก อาจารย์ส่วนใหญ่จึงไม่อยากทำงานวิจัยเพราะกลัวว่าจะไม่สามารถทำให้เสร็จทันตามเวลาได้ แต่การทำวิจัยเป็นที่มมีการแบ่งงานกันทำและช่วยเหลือกัน จึงทำให้อาจารย์มีเวลาพอที่จะทำงานวิจัยได้

“การทำเป็นที่มจะช่วยในส่วนที่ภารกิจของอาจารย์ในราชภัฏนั้น มักจะมีอยู่เต็มมืออยู่แล้ว และเราก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะออฟได้เหมือนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนะ อยู่ ๆ ก็เราก็ไปนอนทำวิจัยอยู่ที่บ้านเหมือนอาจารย์มหาวิทยาลัย เรายังไม่โชคดีขนาดนั้น เพราะฉะนั้นเราก็อาศัยคนจำนวนหลาย ๆ คนนั่นเอง มาช่วยทำให้งานรัดกุมขึ้น แล้วก็ช่วยแบ่งเบาภาระขึ้น”

(A5 / 4 ธ.ค. 2541)

“ทำวิจัยเป็นที่มก็ดีตรงที่ช่วยกันได้ ส่วนมากก็นั่งอยู่ในห้องเดียวกัน มีอะไรก็คุยกัน”

(B1 / 18 ม.ค. 2542)

การทำงานเป็นทีมจะเป็นการกระตุ้นความคิดให้อาจารย์มีความกระตือรือร้นและทำงานเสร็จเร็วขึ้น

“เท่าที่ทำนะครับ ถ้าเราทำเป็นทีมเนี่ย ผมจะทุ่มให้กับทีม แต่ถ้าเป็นงานเดี่ยวเนี่ยบางที่เราก็ไม่ค่อยได้ทำอันนี้เราพูดกันตรง ๆ เลยว่า บางทีพอมีภาระงานอื่นเราก็วางงานนี้ไว้ก่อน แต่ถ้าเราทำงานทีมเราจะต้องทำให้ตรงเวลา ทำให้เสร็จตามเป้าหมายของทีม งานมันจะเดินดีกว่า”

(A4(ใหม่) / 12 ม.ค. 2542)

“ทีมจะมันจะทำให้คนกระตือรือร้น ต้องทำให้เสร็จทันเขา เดี่ยวเขามาแล้วเราไม่มีงาน มันจะบังคับให้คนกระตือรือร้นในการทำงาน”

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

ข้อเสีย

ในทำนองเดียวกันการทำงานวิจัยเป็นทีมก็มีข้อเสีย อย่างเช่นการทำงานวิจัยเป็นทีมบางครั้งถ้าสมาชิกในทีมมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ก็เกิดการขัดแย้งและทำให้งานวิจัยล่าช้าลง

“มีข้อขัดแย้งในช่วงแรก ๆ เหมือนกันว่า เราจะเอาอย่างนี้ แต่ผู้เชี่ยวชาญบางท่านก็บอกว่าเราน่าจะเอาอย่างนี้ แล้วก็มันมีผู้เชี่ยวชาญเยอะ งานมันก็เลยช้าลงไปเหมือนกัน เพราะแต่ละคนเขาก็จะบอกว่าอันนี้ก็ดี อันนั้นก็ดี เพราะฉะนั้นแต่ละคนที่รู้จักผู้เชี่ยวชาญก็จะเอาตรงนั้นมาบอก แล้วก็ก็จะตกลงกันได้ก็ค่อนข้างนาน”

(B1 / 22 ก.พ. 2542)

การทำวิจัยเป็นทีมมีผลกระทบต่อการทำงานด้านอื่น ๆ อาจารย์ที่ทำวิจัยเป็นทีมมักจะมีเวลาว่างที่ไม่ตรงกัน เมื่อมีการนัดประชุมเรื่องงานวิจัยจึงทำให้อาจารย์บางคนในทีมต้องงดการสอนเพื่อเข้าร่วมประชุม ทำให้มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการสอน หรืออาจารย์บางคนไม่เข้าร่วมประชุมเพราะติดงานสอนหรืองานอื่น ๆ ทำให้การทำวิจัยไม่ต่อเนื่อง สมาชิกในทีมคนอื่น ๆ เกิดความเบื่อหน่าย

“อาจารย์ส่วนใหญ่มักจะไม่ค่อยมีเวลาว่างที่ตรงกัน กลางวันมีสอน ตอนเย็นก็สอนภาคค่ำ เสาร์อาทิตย์ก็สอน กศ.บป.อีก ตอนเย็นมาทำร่วมกันก็ได้ คนนั้นต้องรีบไป คนนี้มีสอนภาคค่ำ เพราะฉะนั้นงานเป็นทีมมันก็ไม่สมบูรณ์ ส่วนมากก็จะมีแต่ชื่อที่เป็นทีมคนที่ทำจริง ๆ ก็มีแค่ 2 คน เท่านั้นแหละ”

(A4(เก่า) / 8 ม.ค. 2542)

ในกรณีที่สมาชิกในทีมไม่มีพื้นฐานทางด้านการวิจัย หรือมีแนวคิดที่ไม่ไปในทางเดียวกันก็จะทำให้สมาชิกในทีมเกิดความเบื่อหน่ายการทำงานเป็นทีม

“ถ้าคนในทีมมีความรู้ทางด้านการวิจัยใกล้เคียงกัน เวลาคุยกันมันจะสนุก มันจะช่วยเพิ่มเติมต่อกัน แต่ในขณะที่พูดแล้วเขาก็ไม่ In ในสิ่งที่เราพูด เพราะฉะนั้นการทำให้เป็นทีมมันก็ถ่วง มันทำให้เราหงุดหงิด แล้วไม่สนุกกับการทำงาน”

(A4(เก่า) / 13 ม.ค. 2542)

อาจารย์เกิดความกดดันเนื่องจากไม่มีอิสระในการทำงาน ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ เพราะต้องมีการประนีประนอมต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในทีม

“การที่เราทำเป็นทีมเนี่ยมันเหนื่อย มันเหนื่อยใจอันหนึ่ง เราต้องรักษาน้ำใจ เวลาเราจะทำอะไรเราก็ต้องดูว่าเธอว่าไง ก็ต้องดูเขา”

(A2 / 21 ม.ค. 2542)

คุณภาพของงานในเรื่องความต่อเนื่อง ความเชื่อมโยง การแบ่งกันรับผิดชอบงานวิจัยเป็นส่วน ๆ ทำให้การเขียนงานวิจัยทำได้ยาก และมีลักษณะแยกเป็นส่วน ๆ ไม่ต่อเนื่องกัน เช่น ในกรณีของทีม A ที่ A4(เก่า) เขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (บทที่ 1) การดำเนินการวิจัย (บทที่ 3) และผลการวิเคราะห์ข้อมูล (บทที่ 4) A5 เขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง (บทที่ 2) และ A1 เขียนรายงานผลการวิจัย (บทที่ 5)

“อันนี้ต้องยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดของครู เพราะเมื่อตอนที่ A4(เก่า) เขาวิเคราะห์เสร็จแล้วเนี่ย ก็จะต้องเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องสรุปผล อภิปรายผล ซึ่งหนูก็คงจะรู้ว่าถ้าเราไม่ได้จ้างงานมาตลอด การสรุปผล หรือว่าการอภิปรายผลมันจะทำได้ยากมาก”

(A1 / 25 ก.พ. 2542)

จากการศึกษาลักษณะการทำวิจัยเป็นทีมในบริบทของกระบวนการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ทีมที่เป็นทางการนั้นทำงานวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการของสถาบัน หัวข้อการวิจัยของทีมที่เป็นทางการส่วนใหญ่มาจากผู้บริหารสถาบัน ลักษณะการทำงานจะมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสถาบันได้แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัยเป็นหัวหน้าทีม งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่เน้นเรื่องการศึกษาเอกสารอ้างอิง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งเครื่องมือที่สภาสถาบันราชภัฏมีให้ และเครื่องมือที่สร้างเอง การเก็บรวบรวมข้อมูลให้นักศึกษาเป็นผู้แจกแบบสอบถาม โดยมีการอบรมนักศึกษาก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการจ้างอาจารย์หรือนักศึกษาที่มีความสามารถวิเคราะห์ให้ ผู้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์คือผู้บริหารสถาบัน เพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาสถาบัน และการวางแผนการรับนักศึกษา การทำวิจัยของทีมที่เป็นทางการมีความรวดเร็วเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากสถาบันรอข้อมูลจากผลการวิจัย ส่วนงานวิจัยที่เกิดจากความสนใจของสมาชิกในทีมนั้นมีความล่าช้า ทีมทางการมีการทำวิจัยต่อเนื่องกันหลายเรื่องตามนโยบายของสถาบัน การทำวิจัยของทีมที่เป็นทางการจะได้รับผลประโยชน์ในด้านเงินค่าตอบแทน และการพิจารณาความดีความชอบ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในทีมมีทั้งความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความขัดแย้งในเรื่องกระบวนการทำวิจัย

2. ทีมที่ไม่เป็นทางการ หัวข้อการวิจัยเกิดจากความสนใจร่วมกันของสมาชิกในทีม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหารการทำงานภายในทีมมีความยืดหยุ่นสูง จึงทำให้งานวิจัยมีความล่าช้า ไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ อาจารย์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าความล่าช้าของงานวิจัยเกิดจากการมีภาระงานอื่นมาก ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะไม่ได้ต้องการนำผลการวิจัยมาใช้อย่างเร่งด่วน แต่เป็นการทำวิจัยตามที่สถาบันสนับสนุน และระเบียบการรับทุนของสถาบันมีความยืดหยุ่นสูง อาจารย์ที่ร่วมทีมบางคนยังไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการศึกษา เช่น ในกรณีของทีม B สมาชิกในทีมไม่มีความรู้ความสามารถในกระบวนการทำวิจัย จึงแก้ปัญหาโดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาเป็นที่ปรึกษางานวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย